

F

29
'69

FLACARA

ANUL XVIII
NR. 737
12 IULIE 1969

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

mai mult și mai bine

În aceste zile, oamenii muncii din întreaga țară trăiesc cu intensitate atmosfera efervescentă a întrecerii socialiste, întâmpinând cu realizări cit mai bogate cel de-al X-lea Congres al P.C.R. și sărbătorirea a 25 de ani de la eliberarea patriei. Vizitând câteva mari uzine și întreprinderi bucureștene, am putut fi martorii acestui puternic elan creator.

Ne aflăm la «Electronica» — marele nostru furnizor de aparate de radio și televizoare. În cinstea celor două mari evenimente ale anului — ne spune tov. **Ioan Ghiță**, secretarul comitetului de partid — colectivul de la «Electronica» își luase angajamentul de a realiza pînă la 1 august 14 milioane lei peste plan la producția globală. Însuflărea cu care s-a muncit a schimbat (în bine, desigur) toate previziunile: în loc de 14 milioane, s-au realizat 18 milioane. Și nu pînă la 1 august, ci cu o lună mai devreme, pînă la 1 iulie. Alt succes: dezbătînd documentele de partid ale Congresului, colectivul uzinei își mai luase angajamentul de a ridica de la 6 milioane la 10 milioane beneficiul peste plan pe acest an. Deși pînă la sfîrșitul anului mai sînt cinci luni, angajamentul respectiv a fost realizat în întregime. Încă ceva: în preajma deschiderii Congresului, uzina va saluta evenimentul prin montarea televizoarelor în noile hale ridicate la Pipera. Conform planului, noua secție trebuia să fie dată în funcțiune la începutul anului viitor.

...«Uzina de pompe» — importantă realizare a ultimului deceniu. Aici se nasc zeci de feluri de pompe. De la cea mai mică, care pompează abia un metru cub de apă la oră, pînă la gigantul care pompează 20 de mii metri cubi la oră. În cinstea Congresului al X-lea, colecti-

vul uzinei a decis să livreze peste plan, la producția globală a întregului an, produse în valoare de 4 milioane lei în loc de 3 milioane cum se hotărîse inițial. S-au și realizat 2 500 000 lei. Pînă la Congres se vor mai livra peste plan 400 pompe P.C.S., exact cît se fixase a fi livrate (peste plan) pe un an întreg. Tot aici se depune o muncă stăruitoare pentru terminarea mai devreme a unei mari turnătorii de fontă aflate în construcție, ea urmînd să fie dată în folosință în iunie 1970, în loc de decembrie 1970.

*
...Colentina. Șantierul de construcții nr. 1 al întreprinderii C.M.5. «Deși am avut o iarnă care ne-a încurcat mult — ne împărtășește inginerul șef **Alexandru Țiucra** — am făcut tot ce e posibil pentru recuperarea rămîinerilor în urmă. Astfel, din cele 484 apartamente planificate pentru acest an, 176 au și fost terminate, 264 vor fi predate în august și septembrie, iar ultimele 44 în trimestrul IV».

În cinstea Congresului, două blocuri cu cîte 11 etaje (7 B și 7 C), programate a fi gata la sfîrșitul anului, vor fi predate locatarilor cu 30 de zile mai devreme.

*
...Popas la Uzina de prelucrare a maselor plastice București. Și aici angajamente importante în cinstea apropiatelor evenimente. Beneficiul anual, peste plan, de pildă, de un milion, cît fusese fixat inițial, s-a majorat la 3 milioane; valoarea mărfurilor destinate exportului crește de la 1 500 000 la 4 milioane. De asemenea, deși neprogramate, zece produse noi vor lua drumul pieței. Cîteva dintre ele constituie repere pentru diverse mașini industriale, care pînă acum se fabricau din metal.

*
Am dat numai cîteva exemple. Realizări de seamă întîlnim pretutindeni. Ele vor deveni tot mai cuprinzătoare pe măsură ce ne apropiem de ziua cînd încep lucrările celui de-al X-lea Congres al partidului.

F. URSEANU

Cît vezi cu ochii, jur împrejur, se întinde o mare de spice unduioasă la adierea vîntului. A început recoltatul păioaselor, lucrare ce impune operativitate și exigențe mărite.

Fotografie de I. CUCU

comuna noastră — ca o floare

Încă de la începutul adunării generale în care comuniștii din comuna noastră au dezbătut documentele elaborate în întîmpinarea Congresului al X-lea al P.C.R., alături de temeinica discutare a problemelor legate de dezvoltarea producției agricole, au acordat atenție deosebită și celor ce privesc întreaga dezvoltare armonioasă a comunei. Comuniștii din Leu s-au oprit în mod deosebit, în discuția lor, asupra celui capitol din proiectul de Directive intitulat «Creșterea venitului național și ridicarea nivelului de trai al populației». Printre altele, în acest capitol se spune: «se va acorda o atenție deosebită sistematizării satelor». Desigur, această prevedere este menită a duce la inițierea unor mari lucrări, care vor avea ca efect importante schimbări în aspectul satelor noastre. Noi, țărani din comuna Leu, județul Dolj, îi venim în întîmpinare efectuînd de pe acum o serie de lucrări de înfrumusețare. Sînt în curs de efectuare lucrările de amenajare a 2 km de trotuare pe șoseaua națională și a unei serii de spații verzi în ambele sate ale comunei; de asemenea, construim două fîntini publice de care vor beneficia mai ales turiștii în trecere prin comuna noastră etc. O atenție specială vom acorda școlilor. Pînă la 23 August vom termina împrejmuirea școlii din satul Zănoaga (cu gard de beton la fațadă) și vom asigura reparatiile celor 4 școli în vederea deschiderii noului an școlar. În cin-

stea celui de-al X-lea Congres al partidului vom începe și lucrările de construire a unui nou local de școală cu 12 săli de clasă.

Ilie RĂDUȘANU
președintele Consiliului popular,
primar al comunei Leu, jud. Dolj

F 03

La întrebarea: «Care sînt noile obiective economice intrate în producție, sau care sînt noile realizări obținute la întreprinderea dv. în cinstea Congresului al X-lea și a aniversării eliberării patriei?», ne răspund prin telefon:

Tov. Niță Ion — director general adj., Combinatul siderurgic din Hunedoara:

«Recent s-a dat în funcțiune hala de ajustare a laminatelor de la laminorul de profile grele de 650 mm. În altă ordine de idei, amintesc terminarea montajului părții metalice a primului cuptor de 50 tone și punerea în funcțiune a stației de acționare hidraulică a acestuia. Se apropie de sfîrșit și montarea celui de-al doilea cuptor de aceeași capacitate».

*
Tov. Guriță Ion — ing. șef adj., Întreprinderea integrată de lînă din Constanța:

«Am reușit să atragem în producție,

Lumea universitară e animată de cîteva zile de un eveniment important. Sîntem în plin examen de admitere și seria 1969 este nerăbdătoare să arate ce știe. Specificul examenelor de admitere în învățămîntul superior — anul 1969 — îl constituie tocmai faptul că această promoție este cea dintîi care a terminat liceul de 12 ani. Iată-i încercînd să treacă peste dificultatea probelor impuse de examenul scris la Institutul politehnic din București.

Fotografie de O. PLECAN

Recent, tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășul Gheorghe Apostol au făcut o vizită de lucru principalelor obiective turistice care se construiesc pe litoral.

Primul șantier vizitat a fost cel de la Năvodari, unde se construiește o tabără de copii. Capacitatea totală a noii construcții va fi de 6 000 de locuri, dintre care 3 000 vor fi date în funcțiune încă în acest an.

Prezentându-se machetele principalelor construcții ale complexului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut observații în legătură cu ceea ce se construiește. Discuția începută în fața machetelor a fost continuată pe șantierul viitoarelor construcții, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat indicații prețioase.

Vizita la tabăra de copii de la Năvodari s-a încheiat cu un popas pe plaja din fața complexului. Sutele de copii, veniți din toată țara pentru a petrece o parte din vacanță, l-au întâmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ovații entuziaste. Apoi, secretarul general al C.C. al P.C.R. a vizitat tabăra studențească de la Costinești, o adevărată stațiune a litoralului. Cei 1 800 de studenți aflați la odihnă au întâmpinat cu multă dragoste și căldură pe înalții oaspeți, exprimându-și recunoștința fierbinte pentru condițiile tot mai bune de învățură și odihnă ce le sînt asigurate.

În încheiere, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Gheorghe Apostol au vizitat șantierul noilor construcții turistice ce se înalță între Mangalia Sud și Mangalia Nord.

cu întreaga ei capacitate, și cu aproape două luni înainte de termen, o nouă țesătorie. Capacitatea de pînă acum a întreprinderii va crește de aproape trei ori datorită producției anuale (4 160 000 mp țesături fine de lînă) a acestui nou obiectiv economic. În prezent se lucrează la construirea ultimei secții din cadrul planului de extindere, cea de finisaj, care va fi terminată pînă la 30 august a.c.»

Tov. Corpade Alexandru — director, Combinatul minier din Baia Mare:

«La exploatarea minieră Suior a fost pusă în aplicare în acest an «pușcarea masivă» — inovație a unui grup de ingineri și tehnicieni. Aplicată pentru întâia dată în țară, această metodă asigură erupții puternice și dislocarea unor uriașe zăcăminte de minereu. Totodată se face posibilă suprimarea deselor evacuări ale utilajelor grele (buldozere, tractoare, excavatoare etc.) din incinta carierei. Pușcarea masivă permite minerilor de la Suior ca în acest an să înregistreze economii în valoare de peste 2 milioane lei».

Tov. Piță Toma — ing. șef adj., Întreprinderea de construcții căi ferate-Craiova:

«La 30 iunie — cu circa două luni și jumătate mai devreme — colectivul întreprinderii noastre a terminat execuția halei de aproape 5 000 mp, destinată reparațiilor de vagoane. Construită din prefabricate executate pe șantier, hala permite intervenții simultane la 40 de

vagoane. Prin refacerea liniei feroviare interioare, de aproape 4 km, unitatea craioveană se plasează în rîndul celor mai moderne din țară».

N. IANCU

întîlnire cu tineretea

Moto. «Dragă mamă, am ajuns cu bine în tabără, unde am găsit colegii muncind cu multă însuflețire, lucru care m-a atras. Mă simt bine și am să muncesc și eu la fel».
(Din scrisoarea lui Bebe Florescu, anul II matematică.)

La efervescența pe care o cunoaște țara înainte de Congresul al X-lea al P.C.R. și a celei de-a 25-a aniversări a eliberării, tineretul (atît elevii cit și studenții) participă din plin. Timp de două luni de zile, peste tot în țară, în taberele de muncă patriotică vacanța de vară cunoaște o nouă dimensiune: munca.

Străuleștii și Pantelimonu înseamnă în memoria bucareștenilor cîmpuri goale, de unde începe sau unde se termină orașul. Așa cum am trăit transformarea miraculoasă a Căii Griviței, a Giuleștiului, a cartierului Floreasca, tot așa vom putea urmări metamorfozarea acestor locuri în moderne complexe sportive.

La Străulești se vor amenaja un club nautic, două baze sportive simple, cu terenuri de volei, handbal, tenis și mi-

nigolf. Cazați la școala 181, care s-a transformat într-o veritabilă tabără, 150 de elevi din sectorul 1 și 8 lucrează în fiecare zi la săparea și deplasarea pămîntului.

Lîngă fabrica «Progresul» terenurile cu hîrtoape și lacurile cu bălării au căpătat, pe hărțile Comitetului municipal U.T.C. și pentru studenții de la matematică, filologie și istorie, denumirea de tabăra «Pantelimon II». Ceea ce nu înseamnă altceva decît un șantier care are ca obiectiv realizarea unui complex cultural-sportiv cu ștrand, cu stadion,

cu cabană pescărească, club, bibliotecă ș.a.m.d. Lucrările se află în fază de început: săpături, împrăstieri, taluzări, nivelări. Deocamdată se adună și se dă foc la mărăcini. O deștelenire.

Energia și buna dispoziție transformă aceste tabere de muncă patriotică în locuri unde, muncind, tinerii se pot cunoaște mai bine, se pot împrieteni. Este un semn de bun augur pentru aceste locuri, care acum încetează să mai fie pustii.

R.S. POP

REPORTAJ DE SAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Cînd luna oboșește să tot fie albastră și Melania Cîrje să-și risipească farmecul pe candorile interesate ale Patty-ei, tînăra actriță ne arată și acest chip: grav, concentrat, deschis și spre alte (nebănuite!) zone ale interpretărilor scenice.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei».

AVENTURA CEA DE TOATE ZILELE

fotbalul buclucaș

...Stadionul din Tegucigalpa. Echipa micului stat Honduras întilnește, la ea acasă, reprezentativa și mai micului vecin — Salvador — în meciul-tur din preliminariile întrecerilor pentru mult rîvnitul trofeu «Cupa Jules Rimet». Totul se termină cu bine: pe teren — victorie pentru gazde, în tribune — liniște. Returul — la San Salvador. Și aici lucrurile au decurs bine, mai ales pentru salvadorieni — cei care au cîștigat de astă dată. Dar de la asta a pornit meciul, membrii echipei din Honduras au protestat împotriva faptului că... în timpul intonării imnului lor național salvadorienii s-ar fi manifestat irreverențios. Dacă a fost sau nu într-adevăr așa, nu se știe cu precizie. Ceea ce este cert e că atîta le-a trebuit îndirjiților suporteri ai echipei Hondurasului pentru a-și aminti că țara lor «a fost invadată de salvadorieni, care exploatează pămîntul creînd o veritabilă problemă a agriculturii naționale» — cum au precizat chiar autoritățile honduriene, referindu-se la faptul, real, că datorită suprafeței extrem de mici a Salvadorului și a densității extrem de mari a populației sale numeroși locuitori din această țară — îndeosebi țărani — s-au stabilit în Honduras. Răfuiala cetățenilor din Honduras cu salvadorienii stabiliți aici s-a soldat cu distrugerea de bunuri ale acestora în valoare de 12 milioane de dolari — cum se afirmă la San Salvador — cu doi morți și cu adoptarea de către autorități a hotărîrii de

a expulza 10 000 salvadorieni. Salvadorul a luat atitudine: decretarea «stării de urgență» și mobilizarea rezerviștilor. Relațiile dintre cele două state au fost rupte și, totodată, din ambele capitale au pornit — paralel cu note diplomatice de protest, reciproc — plîngeri către Comisia interamericană pentru drepturile omului, solicitîndu-se efectuarea unei anchete. S-au autopropus și «mediatori» — Guatemala, Costa Rica și Nicaragua — care au început un du-te-vino între cele două capitale aflate în conflict. Dar acesta a continuat să degeneze, ambele părți acuzîndu-se acum de «agresiune», în urma violării reciproce a spațiului lor aerian și a schimbului de focuri în zona de frontieră. Ceea ce a dus chiar la o reuniune extraordinară a Comitetului Organizației Statelor Americane...

Și, în acest timp, a trecut parcă neobservat faptul că pe stadionul «Azteca» din capitala mexicană (capacitate: 120 000 locuri — dar numai 20 000 vîndute spectatorilor — salvadorienii și hondurienii fiind plasați în tribune separate, despărțite prin importante forțe polițienești) s-a disputat meciul decisiv, cîștigat de echipa Salvadorului cu 3-2 după un joc dramatic, cu prelungiri, dar disputat în limitele sportivității. Și terminat tot astfel, jucătorii ambelor formații strîngîndu-și miinile și chiar îmbrățișîndu-se... Cuprinși de pasiuni mai puțin fotbalistice, oamenii politici să nu-i fi văzut oare?

I.C.

„cred că teatrul trebuie să afirme“

Din nou împreună, la masa la care se pregătește instrumentarul artistic al «Transplantării inimii necunoscute», cei trei care au făcut cîndva faima «Ziarîștilor» și a «Șefului sectorului suflete»: Al. Mirodan, Radu Beligan, Moșy Gheletter (în fotografie).

— Tocmai începuse să ne neliniștească prelungita (și greu explicabilă!) absență a lui Mirodan de pe scenele bucureștene... Presupun că reintîlniți cu plăcere personajele și climatul spiritual al

pieselor lui Mirodan, maestre Radu Beligan; vă sînt doar atît de familiare și vă datorati reciproc atît de mult...

— Da, îmi place Mirodan, îmi place să joc Mirodan. Și o să-ți spun de ce. Poate că o să par anacronic, dar eu cred în misiunea de noblețe a teatrului. Cred că teatrul trebuie să afirme, nu să nege. Și nu mi-e rușine să spun, într-o epocă în care bîntuie moda contestărilor, cînd e atît de interesant ca totul să fie anti — antiteatru, antipersonaj, antiacțiune —

nu mi-e jenă să o spun, chiar cu puțin patetism în voce, că cer teatrului să construiască, nu să spulbere. Îmi place Mirodan pentru că chiar și atunci cînd face procesul unor racele sociale îl face dintr-un punct de vedere care afirmă, dintr-un punct de vedere optimist, desigur, în sensul profund și grav al cuvîntului, nu al unui optimism de paradă.

— E și cazul piesei pe care o repetați acum la Teatrul «Bulandra». Don ar fi cumva — după dv. — rudă de suflet cu Cerchez ori cu Gore?

— Într-un fel. E vorba, după cum ați văzut din text, de un artist, un om puțin dezabusat, puțin dezamăgit, care a avut cîteva experiențe care l-au făcut

ușor cinic și obosit de viață și care, printr-un accident (accident la modul simbolic, pentru că toată piesa e o parabolă, o fabulă modernă, o moralitate), deci printr-un accident din viața lui personală, trăiește un reviriment datorită căruia își recapătă toată puritatea și valorile morale ale primei tinereți. E o idee foarte frumoasă, iar personajul e cucertor...

Să adăugăm că Teatrul «Bulandra» dă pregătirii acestui nou spectacol semnificația unui gest magial închinat Congresului și celei de-a 25-a aniversări a eliberării și să așteptăm premiera. Cu toată nerăbdarea ce i se cuvine.

din firul cald al lîinii...

Calea Victoriei, această «primă doamnă» a străzilor bucureștene, începe să-și recapete cîte ceva din știuta spiritualitate a chipului ei (strivită o vreme prin aglomerarea excesivă de ateliere meșteșugărești și vitrine nu întotdeauna de eficiență comercială). Foarte curînd, ea va primi un nou însemn de noblețe artistică, găzduind în spațiul fostului magazin «Tehnico-medical» (vizavi de «Romarta») Galeriile permanente ale Fondului plastic, inaugurate — în cîntea Congresului al X-lea al P.C.R. și a aniversării eliberării — prin expoziția de pictură și tapiserie a maeștrilor Aurelia și Dumitru Ghiață.

Despre Dumitru Ghiață, criticul francez Focillon spunea, încă din 1928, că cine vrea să cunoască sufletul românesc, și natura românească, și sensibilitatea românească, nu are decît să privească tablourile lui Ghiață. Iar despre covorele Aureliei Ghiață este un lucru bine știut că de la ele s-a pornit școala românească de tapiserie, care se bucură astăzi de asemenea prestigiu în întreaga lume.

În atelierul d-nei Ghiață, războiul de țesut, ghebele de lînă colorată, proiectul unei tapiserii în lucru, stau în bună vecinătate cu lucrări aduse, în vederea

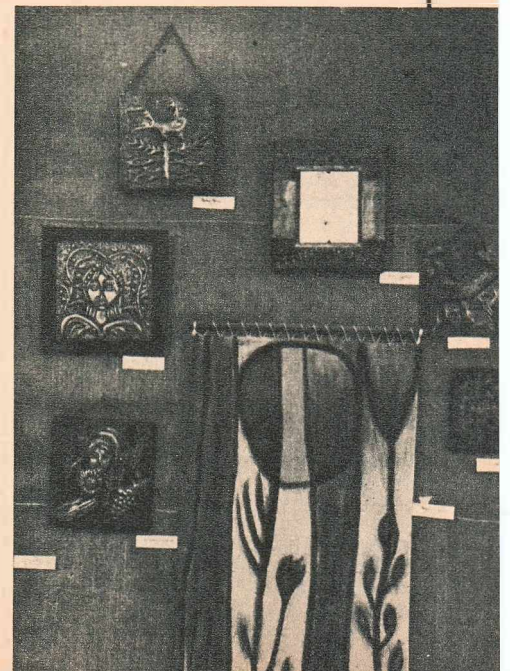
expoziției, din diferite muzee și instituții, alcătuiind împreună un univers în care înfloresc tot anul trandafirii de la Moldova și se fac vesele nunți oltenesti, în care flăcăi și fete se prind în horă, țărâncile sporovăiesc la piață, iar altele încondeiază ouă de Oboga. Și în acest clocot vital și cromatic, în toată această explozie florală răsărită din firul cald al lîinii, se simte tradiția covorului popular pe care artista a transfigurat-o, a rafinat-o și a dus-o mai departe.

— Visez de o viață să transpun în tapiserie «Somnoroase păsărele» a lui Eminescu, firește nu într-o modalitate narativă, nu desenînd cu lînă fiecare vers, ci prinzîndu-le sensul, esența poetică. Mă doare inima că nu am putut-o face pentru expoziția de față, dar să știți că nu mă las pînă nu-mi voi realiza proiectul. Vezi mata, aud și văd că azi se poartă în lume tapiserie abstractă, tapiseria în relief; sint, desigur, experiențe interesante; dacă aș fi fost mai tînără le-aș fi încercat și eu... («lăsați doamnă, sinteți într-adevăr un om cu un suflet tînăr» — vine replica noastră absolut sinceră). Dar mi se pare totuși dificil să sari așa, cum se cam face pe la noi, fără o perioadă de acomodare, de la covorul țărânesc la tapiseria aceasta modernă... Și continui să cred că nici o școală nu poate fi pentru un artist mai bogată, mai profundă, mai sensibilă, decît școala artei populare...

Sanda FAUR

cel mai nobil „hobby“

Chiar dacă ne-am lepădat candorile uimite și semnele de exclamație în fața fenomenului artei amatoare, chiar dacă ne-am învățat cu festivaluri și expoziții bienale, chiar dacă ne-am subțiat gusturile și ne-am urcat sus de tot pretențiile, se mai întîmplă ca un val de încintare să stîrnească condeiul la vorbe mari și inflăcărare. Ca să le potolim excesul, am făcut mai întîi o socoteală de aritmetică, după ce am părăsit expoziția Școlii populare de artă bucureștene (închinată Congresului al X-lea și găzduită în pavilioanele parcului Herăstrău): am înmulțit 700 cu 9.700 fiind numărul elevilor școlii, 9 cel al orelor săptămînale de studiu, și am aflat cîte ceasuri dăruiesc, în mod sistematic, artei — smulgîndu-le plictisului, irosirii vane, preocupărilor mărunte — oameni de toate vîrstele, de toate profesiunile, de toate temperamentele. Nici un «hobby» nu poate fi mai nobil, nici o pasiune mai înălțător devorantă ca cea a minuirii unei pensule, a acului de brodat, a dălții, a modelării lutului — ne-au demonstrat

cele câteva sute de lucrări expuse de acești neobișnuiți școlari, pe care îi întâlnim poate mereu, în ceasurile obișnuite ale zilei, în drumul nostru. Poate că Niculescu Corneliu v-a servit și pe dv. din spatele unei tejghele de la «Unic», poate că sînteți pacientii doctoriței Eugenia Frîncu sau ai dr. Vintilă Ștefănescu, poate că sînteți vecini cu gospodinele Smaranda Nicolescu sau Georgeta Soare, poate că... dar nu mai contează profesiunile lor de dimineață; aici, în civilitate, și acum, după-amiază, toți sînt artiști care ard în neliniștile și voluptățile creației. Pe cîmpurile țesute din cîneapă alegă buimac caii din ață ai Georgetei Soare; din sfoară, Smaranda Nicolescu învîrtește rotocoale, sori de frînghie care se leagă între ei cu fire de trestie și încheagă — pe un panou — jocurile fantastice ale unui peisaj lunar; pe ramele de lemn ale oglinzilor, Dana Săvescu pictează trandafiri de la Moldova, iar din fir de metal, Gabriela Silaghi și Carapavel împletesc grele bijuterii dacice; dr. Vintilă Ștefănescu pictează, sensibil, flori în care culorile tremură, iar Corneliu Niculescu reface, în felul lui, pe pînză universal străzii și al caselor pe lîngă care trece zilnic. Pămîntul ars se prefăce în cîni și ulcele, învîrtit la roată, ca în gesturile primordiale ale strămoșilor, și lîna oilor se prinde în cergi mițoase, și sticla e picată cu chipuri naive, și în toată expoziția aceasta în care e prezentă în stare pură pasiunea — neprofesionalizată, nerutinizată — adie aerul tare, mereu proaspăt, al tradițiilor artei populare.

Să nu încheiem fără a aduce profesorilor care șlefuesc și îndrumă harul acestor dezinteresăți iubitori de artă — Cecilia Storck-Botez, Maria Văgii, Gabriela Adoc, Paul Luțescu și alții — lauda ce li se cuvine.

S.F.

700 tone legume peste plan

Comuniștii și toți membrii cooperativei agricole de producție «Înfrățirea» din Drăgănești-Vlașca au primit și dezvoltat cu mult interes Tezele C.C. al P.C.R. și proiectul de Directive pentru Congresul al X-lea al partidului, oprindu-se în mod special la capitolul care privește dezvoltarea agriculturii în perioada 1971—1975. Avînd în vedere condițiile pedoclimatice din comuna noastră, deosebit de favorabile legumiculturii, ca și apropierea noastră de Capitală, — cea mai importantă piață de desfacere a acestor produse — cooperatorii din Drăgănești-Vlașca au reținut în mod special acele prevederi din proiectul de Directive care se ocupă de această importantă latură a producției agricole. «O deosebită atenție va trebui acordată legumiculturii pentru a se asigura satisfacerea în cît mai bune condiții și în tot cursul anului a nevoilor de legume ale populației și a cerințelor de export», se spune în proiectul de Directive. Și tot în acest document se mai prevede că: «se vor extinde culturile timpurii în solarii și sere și se vor introduce noi soiuri de mare productivitate».

În acest an cooperativa noastră a cultivat 43 ha culturi de roșii timpurii și 6 ha roșii în solarii, 19 ha ardei grași, 14 ha ceapă, 14 ha castraveți, 5 ha usturoi etc. Urmînd indicațiile partidului, în anii următori vom spori și mai mult suprafețele cu asemenea culturi. Întîmpinînd Congresul al X-lea al partidului, țărani cooperatori din Drăgănești-Vlașca și-au revizuit și angajamentele anterioare, hotărînd să livreze, atît pentru nevoile populației, cît și pentru export, cantități mari de legume. Ca urmare, cooperativa noastră va livra în acest an în loc de 1 300 tone legume, cît prevedea planul, 2 000 tone.

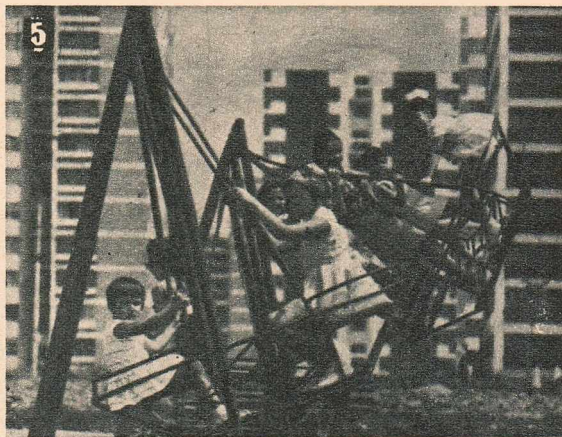
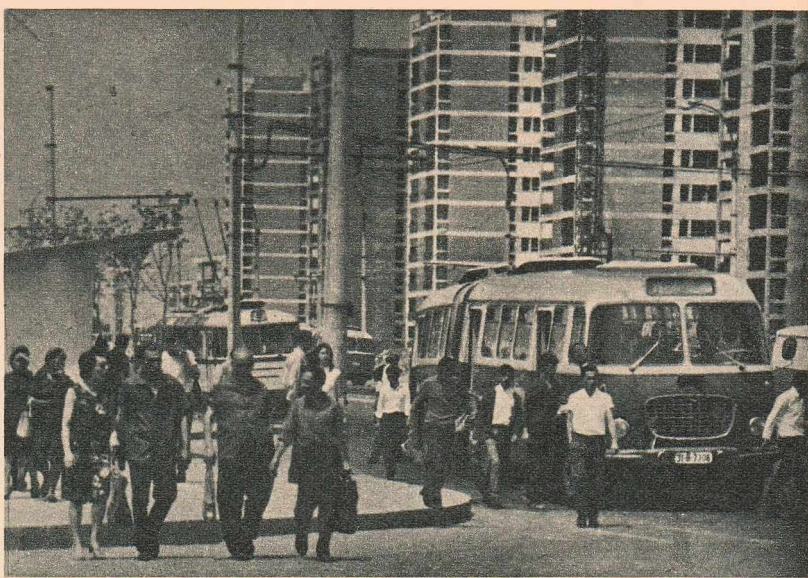
Radu I. RICIU
președinte al C.A.P. «Înfrățirea»
Drăgănești-Vlașca, jud. Teleorman
deputat în Marea Adunare Națională

pieton — prin balta albă...

Text: **Viorica CIORBAGIU**
Fotografii: **Elena GHERA**

...este, de fapt, un titlu foarte pușin exact. Pentru bunul motiv că, a parcurge cu piciorul întregă Baltă Albă presupune să ai la dispoziție o săptămîină de timp și un ghid «la zi» ca să nu te rătăcești. Or, noi am străbătut în dimineața ultimei duminici doar un singur fir din vasta geometrie urbanistică a acestei zone bucureștene.

Bulevardul Leontin Sălăjan a devenit ceea ce se cheamă într-adevăr «bulevard», doar cu un an, doi în urmă. Deschiderea acestei artere, generos concepută, a conferit limpezime și ordine șiragurilor de blocuri și magazine, creînd senzația vizuală de perspectivă, întregită și de simetria circulației trolei-

buzelor și autobuzelor.

Așadar, în afara impresiilor de ordin general, să zăbovim cîteva minute și asupra «intimităților» din atmosfera noului bulevard:

1) În această fierbinte dimineață de duminică, temperatura depășește gradele termometrului dacă o măsurăm în funcție de emoțiile adolescenților din fotografie: la Grupul școlar de construcții-montaj de pe bd. Leontin Sălăjan se dau examene de admitere.

2) În schimb, dacă nu ai nici o altă grijă decît să-ți consumi vacanța în chip cît mai plăcut, ceasurile de caniculă te inspiră, exclusiv, la o baie la ștrand.

3) De la gînd la faptă distanța este însă destul de mare, chiar atunci cînd «balta» se află doar la doi pași: lacul din Baltă

Albă riscă să sece dacă mai durează mulți ani... amenajarea.

4) Cu o umbrelă deschisă și o sticlă de apă — viu disputată de prichindei — poți suplini, la nevoie, pătura sau ștrandul.

5) Și dacă lași slobodă fantezia, te poți sui cu leagănul pînă la cer sau, în orice caz, pînă la înălțimea etajului zece...

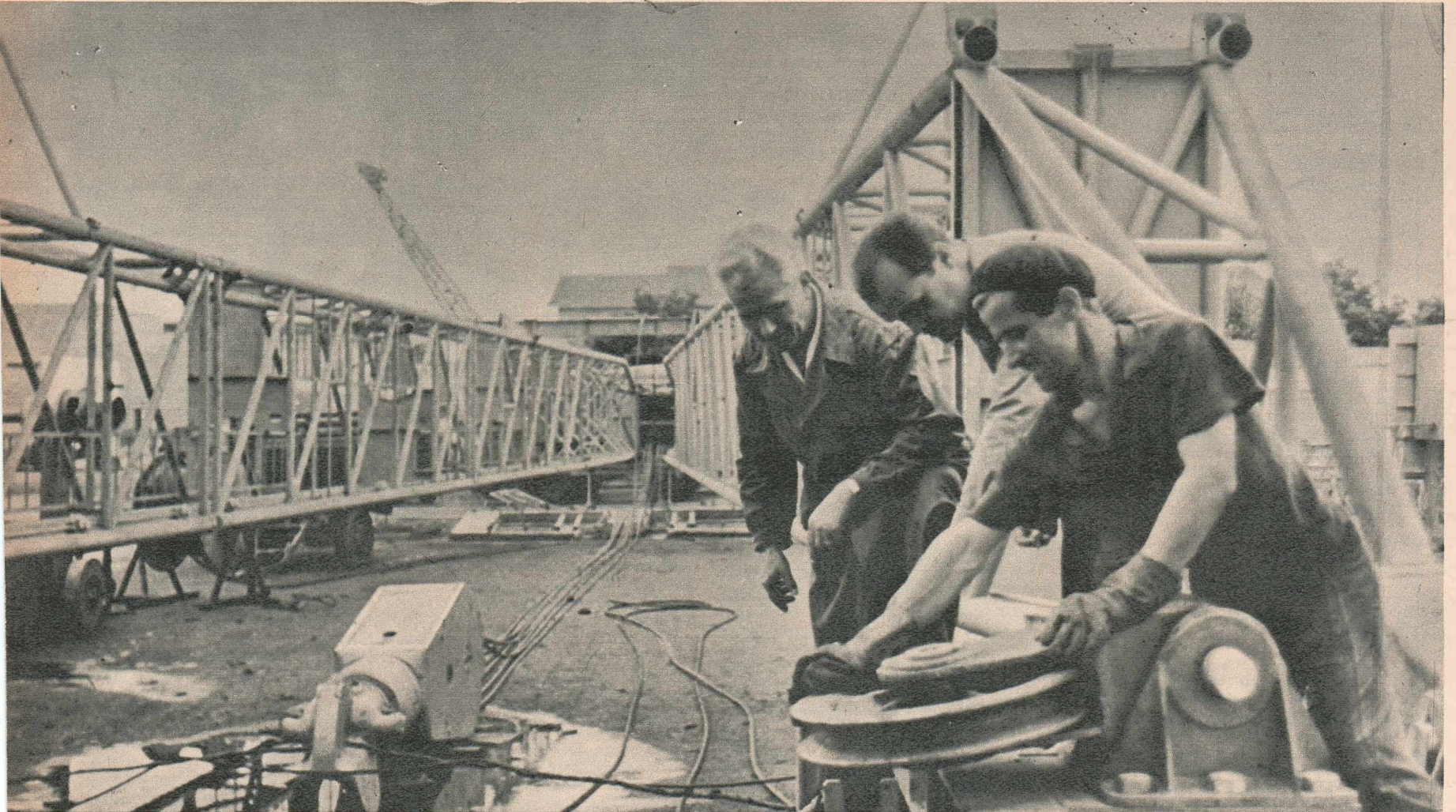
6) Centrala telefonică de pe bd. Leontin Sălăjan este o construcție arătoasă, fără îndoială. Dar oare cît o să mai treacă pînă cînd va sluji, real, scopului pentru care a fost ridicată?

7) La singura «florărie» de pe noul bulevard se face vînzare bună. Într-o zi de duminică, mai ales, primenirea apartamentelor are nevoie și de podoaba florilor.

DESPRE O VOCATIE DEVENITA certitudine

Reportaj de Mihai HETCO — Fotografii de Elena GHERA

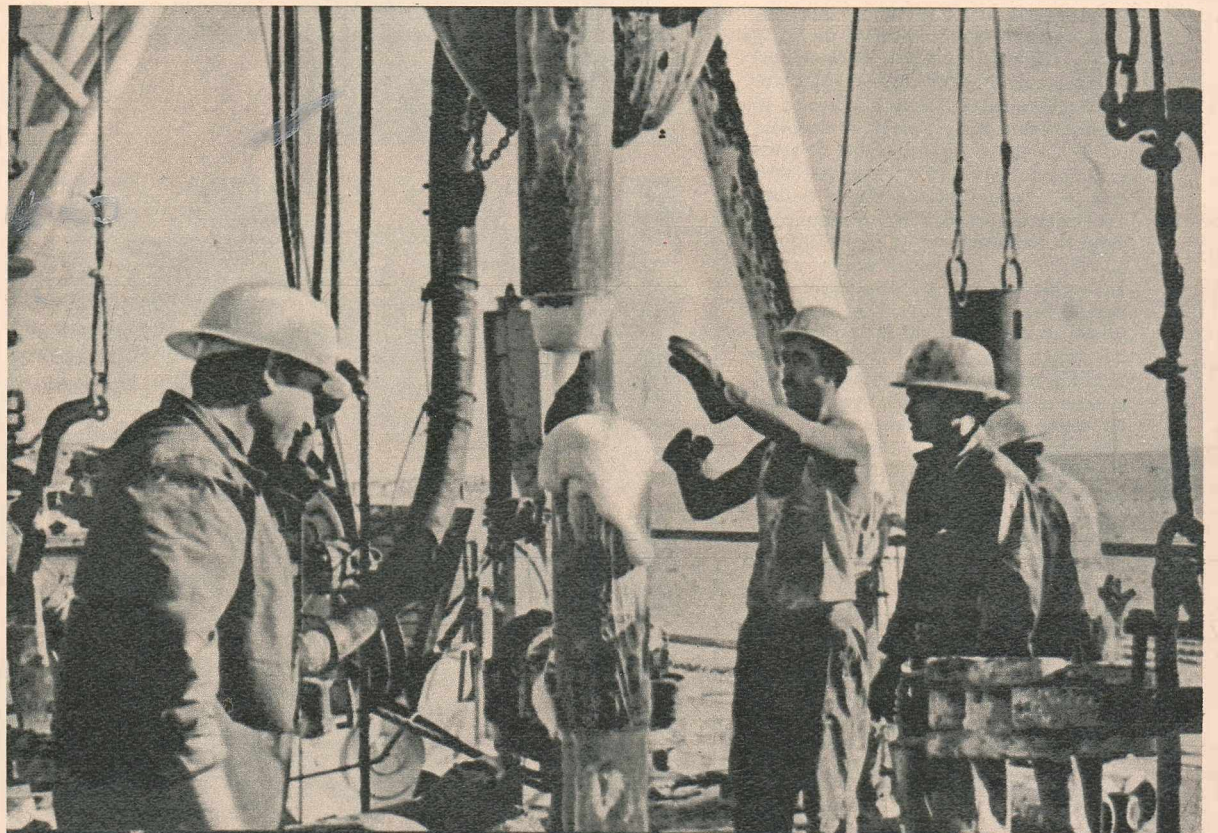

Turla lui F-125, deocamdată pe orizontală.

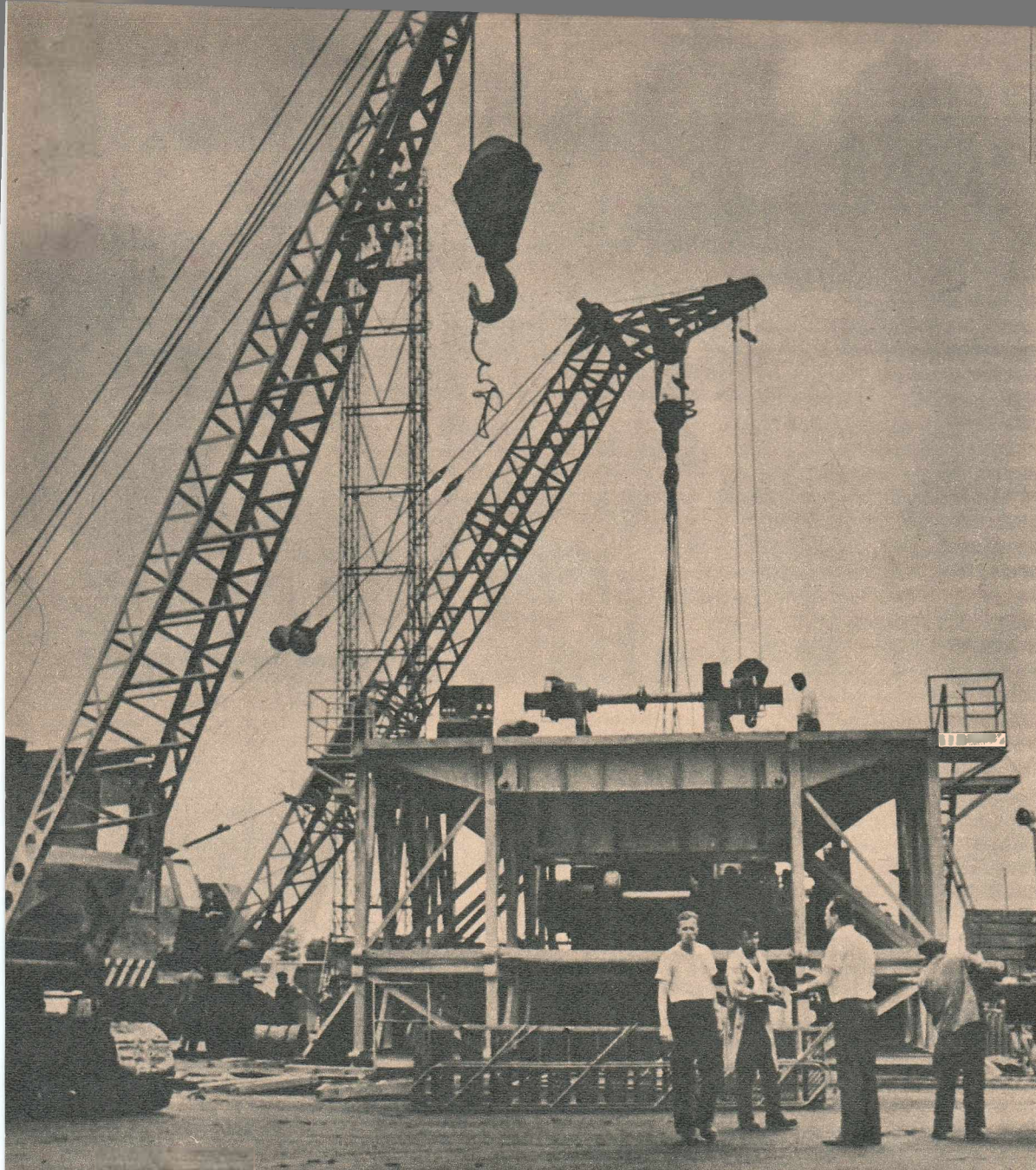
Numele uzinei ploieștene «1 Mai» a ajuns de ani de zile sinonim cu fabricarea utilajului petrolier de înaltă clasă, simpla enunțare a celor două cuvinte stîrnind specialiștilor de pretutindeni spontane și superlative aprecieri. Sapele rotative ale sondelor pe care este imprimat: «Fabricat în România. Uzinele „1 Mai”-Ploiești», sfredolesc deopotrivă deșertul Gobi, malul stîncos al Mării Baltice ori nesfîrșita savană sud-americană, după cum specialiști în construcții și montaj de utilaje petroliere, mare parte născuți și crescuți în același perimetru ploieștean, răspund solicitărilor venite din cele mai diverse colțuri ale planetei, devenind emisarii și primii profesori ai unei meserii de infinită precizie și finețe. Zvelta și strălucitoarea sondă purtînd în vîrf tricolorul a ajuns o prezență familiară la majoritatea marilor tîrguri internaționale. Familiară și respectată în aceeași măsură, martoră fiind suita de distincții prestigioase cu care a fost onorată. Ocupăm în ierarhia atît de strictă a producătorilor de utilaj petrolier un loc de invidiat. Mai mult, am făcut școală și am creat metodică în domeniu.

Toate aceste rezultate, toată această demonstrație de vitalitate industrială și dinamism, pornesc, asemenea liniilor tensionate la milioane de volți, din imensul generator de energii care este uzina ploieșteană.

Istoria sa tumultuoasă și nu de puține ori tragică, la fel ca și dezvoltarea vertiginoasă pe care a luat-o în ultimele decenii, se confundă cu însăși evoluția spre cote tot mai înalte a industriei de utilaj petrolier românești.

O amintire din Algeria. Constructori, instalatori și petroliști români punînd în funcțiune o instalație de foraj.

◀ Pe standul de montaj se infiripă elementele componente ale unei noi instalații de foraj...

de pește (primitive chiar și la acea dată, dar tot era ceva!) și a 3-4 cazane de aburi. Condițiile de muncă erau dure, la cazangerie, de pildă, nituirea și ștemuirea se executau manual, neexistând aparate pneumatice. În cadrul forjei nu funcționa decât un singur ciocan cu aburi, de o putere scăzută (circa 150 kg...), iar în atelierul mecanic, cele câteva strunguri erau acționate prin transmisie cu curele... Cu toată dotarea primitivă, cu toate greutatețile și condițiile vitrege de dezvoltare, întreprinderea câștigă în forță și importanță. Între anii 1935 și 1938 se construiește turnătoria de oțel și fontă, precum și atelierul mare de cazangerie. Încep să se execute comenzi mai importante, în afară de eternele reparații de întreținere, pentru întâia oară fabricându-se rezervoare de o capacitate de pînă la 100 vagoane, necesare rafinăriei «Vega». Uzina, fiindcă este vorba acum realmente de o uzină, numără 1 500 de salariați.

În perioada războiului comenzile militare capătă preponderență. Producția ca și numărul de salariați sînt în continuă creștere, dar scopul și mai ales urmările sînt nefaste. Peste puțin timp aveau să înceapă bombardamentele...

— Era duminică, își amintește inginerul Ion Divo (n.n. — din bogata sa biografie îmi propun deocamdată numai prezenta evocare, lăsînd pentru mai încolo episoadele cele mai semnificative). Mă plimbam prin parc, era vară, o dimineată însoțită ca aceasta. Deodată, sirenele încep să urle. Întregul cer se umple de un hureit sinistru: forțele zburătoare... Au apărut val după val, lăsînd covoare de bombe. Exploziile cutremurau orașul. Cînd norii de fum s-au mai împrăștiat, am contemplat dezastrul: uzina distrusă în mare parte, secții întregi complet rase. Utilajele însă le-am salvat. Le dezafectasem din timp, prin păduri, la Buda, Schitu-Golești și Păulești. După 23 August am trecut, sub conducerea comuniștilor, la refacerea uzinei. Greutățile păreau imposibil de depășit. Rămăsesem doar 24 de ingineri. La început, cîte n-am făcut! M-am ocupat de economat, de cantină, creșă, am fost șef la nu știu cîte secții, era o perioadă în care se trăgea, nu glumă. Timp liber? Eram fericiți cînd puteam dormi...

FĂRĂ TERMEN DE COMPARAȚIE

Refacerea secțiilor distruse de bombardamente a durat doi ani. Apoi s-au înălțat hale noi (forjă, construcții metalice, laborator, cromaj etc...), iar numeroase secții, ca mecanică I și II, turnătoria de oțel, secția pentru fabricarea :

(Continuare în pag. 22)

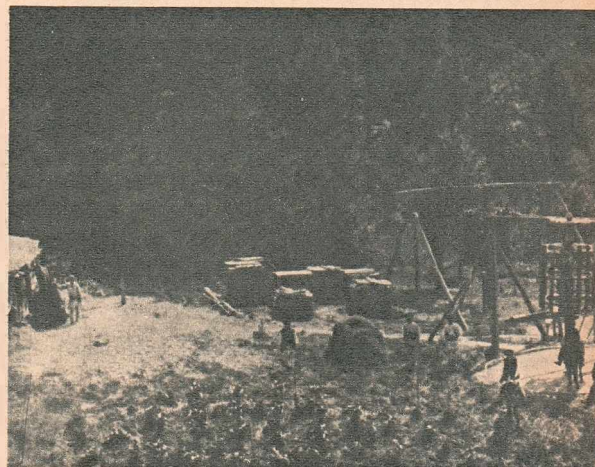

◀ Doi globe-trotteri, cu vechi state de serviciu, care au montat zeci de instalații petroliere pe diferite meridiane: maiștrii Ion Bratu și Costică Tomescu.

O COMANDĂ DE DOUĂ SUTE BUCĂȚI SAPE - COADĂ DE PEȘTE...

Fără îndoială, tradiția în materie de petrol exista în România încă din secolul trecut. Decenii de-a rîndul, aurul negru a fost exploatat în cantități din ce în ce mai sporite de către diferitele societăți străine care-și disputau acerb bogățiile subsolului nostru. Una este însă exploatarea propriu-zisă și alta înființarea unei industrii pentru construcția de utilaj petrolier. Nici o clipă nu s-a pus problema construirii uneia sau mai multor uzine cu o asemenea destinație, pe lîngă diversele societăți străine fiind doar ateliere de reparații și întreținere a diferitelor utilaje de foraj, utilaje în marea lor majoritate provenite din import.

Un astfel de atelier ia ființă în 1907 la Ploiești. Avea 53 de salariați. Se executau mărunte reparații de întreținere a utilajului petrolier. Între anii 1914 și 1922, atelierul este preluat de societatea «Creditul petrolier», care-i acordă prerogative oarecum mărite: personalul ajunge să numere... 80 de salariați. După știutul joc al cererii și ofertei, atelierul, botezat pe rînd fabrică, apoi uzină, își schimbă de mai multe ori proprietarii. Este preluat în cele din urmă de societatea «Concordia». Începînd cu anul 1935, se înalță cîteva construcții care dau întreprinderii un aspect cît de cît industrial, halele și secțiile nou înființate permițînd fabricarea primelor două sute de bucăți de sape-coadă

▲ 1905: o instalație petrolieră (?) în exploatare...

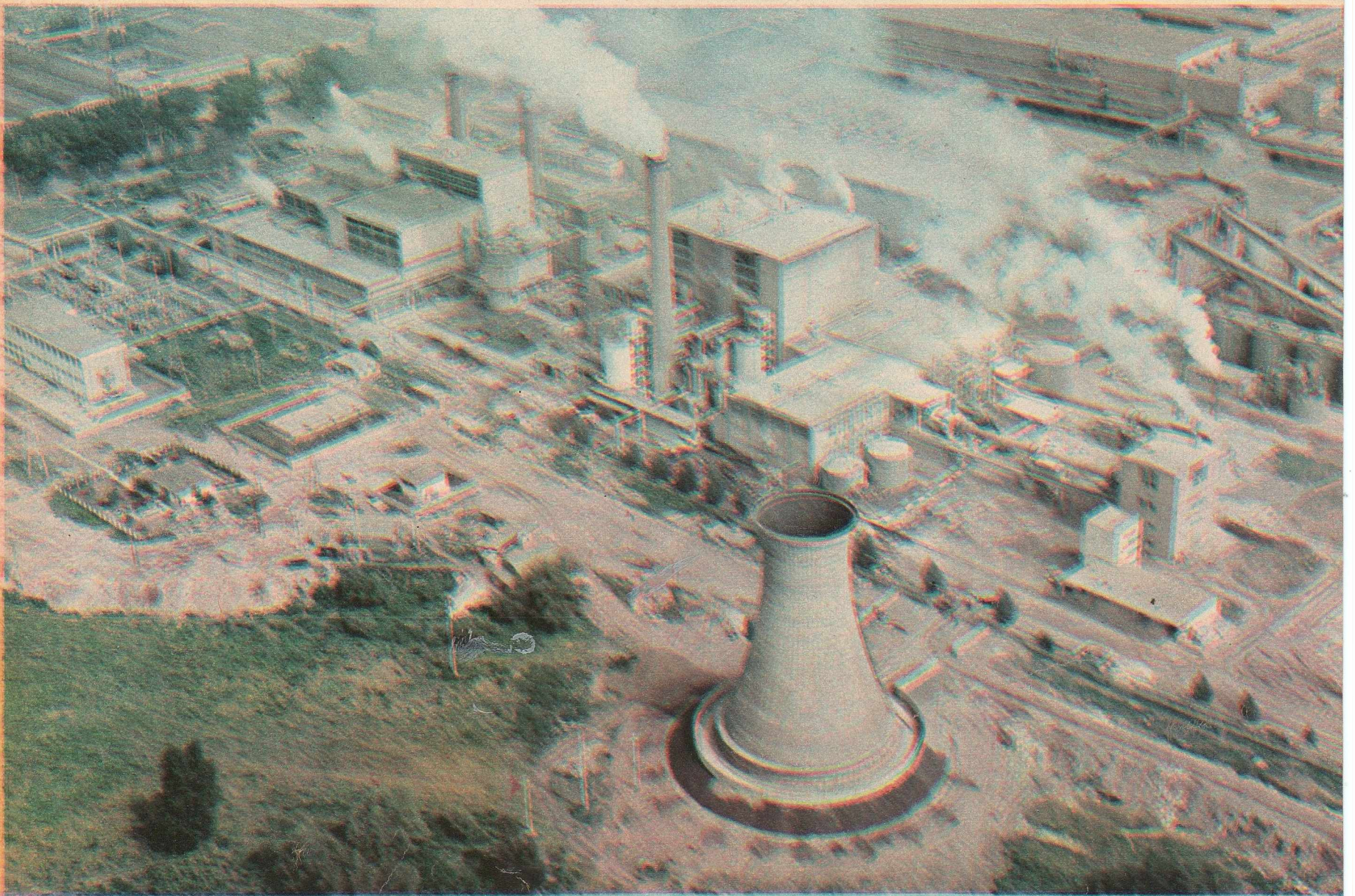

ORASELE PATRIEI:

SUCEAVA

ORASUL BALADA

Text de Nelu IONESCU
Fotografii de Radu CRISTESCU
și Ion DUMITRU

Am să încep cu un sfârșit. Dumitrașco Cantacuzino, vodă cu scurtă domnie în Moldova, a ascultat cu supușenie ordinul Porții și prin 1674—1675 — după cum ne lasă scris Neculce — «trimis-au pe Panaitachii ușerul Morana c-un agă turcu, pentru să strice cetățile». Este vorba de aceea a Neamțului și aceea a Sucevei.

Și așa, din Cetatea de scaun domnesc a lui Petru I Mușat, a lui Aron Vodă și Ștefan Răzvan, din cetatea-capitală a Moldovei, din cetatea mărită și întărită într-o asemenea măsură de Ștefan cel Mare încât a făcut față neclintit asediilor crunte ale oștilor cuceritorului Constantinopolului — Mohamed al II-lea — n-au mai rămas decît temelii și picioare de ziduri sfărâmate și afumate. A fost un ceas de durere pentru Moldova. Pentru că de-a lungul a 300 de ani, cetatea fusese un zid nepătruns de apărare al Eu-lui nostru național.

Dar dacă o cetate, chiar glorioasă, poate fi făcută să dispară, este infinit mai greu, dacă nu chiar imposibil, să faci să dispară și oamenii ei. Oamenii care i-au înălțat turnurile și faima.

Acum, după atîta timp de Istorie, putem aprecia fără greș: atunci, în 1675, vremea cetății trecuse, dar nu și aceea a oamenilor pămîntului. A bucovinenilor suceveni, acei bărbați și femei de mare caracter, cu figuri nobile și ținută mindră, harnici și cu straie mereu și oricînd izbitor de curate — chipuri luminoase care, transpuse, de mîini cu har, pe fresce și icoane, pe tencuieli și lemn, au îmbogățit intrinsec vechea însă mereu prețuită pictură moldovenească.

Înainte de a urmări mai departe soarta sucevenilor, țin să amintesc, scurt și în treacăt, soarta celui care i-a trădat, a lui Panaitachie. «Iară mai pe urmă i-au rămas ficiorul de murie de foame». De unde se vede că Istoria își face în

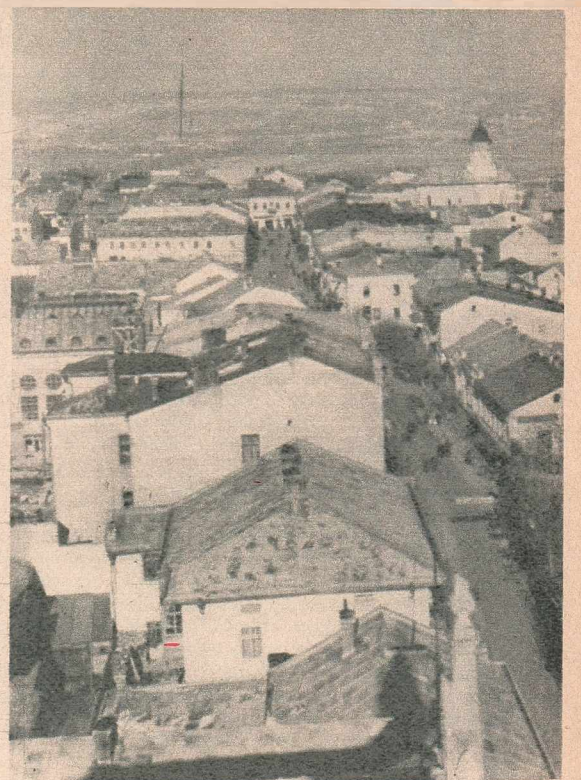
chip neașteptat județurile și dreptățile ei.

Și acum să revenim la «tîrgu Suceavă», fiindcă el a rămas după pieirea cetății.

Pentru riul care își face loc printre obcinele nordului ca să ajungă ceva mai la vale, în sud, fără îndoială bucuria și rostul vieții lui de apă nestatornică a fost și este întîlnirea cu orașul țiz al său. Și, potrivit obiceiului locului, nu venea cu mina goală în casa omului. Îi aducea ce avea el mai de preț acolo, sus, pe înălțimi: trunchiuri de brazi.

Iată de ce eu, unul, bănuiesc foarte serios că apa i-a dat orașului ideea să-și construiască o cetate de lemn în locul aceleia de piatră pierdute. Doar s-au mai văzut sculptori care, după ce-au făcut tot ce s-a putut dintr-un material de creație, l-au schimbat, folosind altul.

Riul a șoptit orașului că Țara de Sus are nevoie de o capitală nouă.

Și iată că, învers de cum am început, trebuie să sfârșesc cu un început. Nu este un artificiu compozițional de meșteșugar al condeiului, ci un imperativ de fond la care mă supune istoria orașului despre care am început vorba.

Spun un început pentru că, față de sutele de ani ai cetății de piatră, noile bastioane sucevene — numite foarte modern combinate, pentru industrializarea lemnului ori de celuloză și hirtie — sînt emoționant de tinere.

Și totuși, tinerețea aceasta nu le împiedică să facă față, «să țină piept» — dar, spre deosebire de secolele XIV, XV, XVI, într-un sens cu totul amical și rentabil — «navale» anuale a 24 de țări de pe 4 continente, țări care vor, fiecare în parte, să cumpere cît mai mult din producția lor.

Consecința vădită: se trăiește incomparabil mai bine în Suceava acum, cînd se produce mobilă, față de atunci cînd se făceau «gloanțuri de pușcă». Tocmai datorită acestei noi

producții locuitorii orașului au început să trăiască la un nivel material care-i aduce zimbetul mulțumirii pe buze chiar și unui idealist prin structură cum este Sfîntul Ioan cel Nou — patronul Sucevei.

Aș putea să-ți sprijin susținerile cu cifre privind numărul noilor locuințe, școli, magazine, edificii culturale sau întreprinderi productive — și de alt specific decît acela al prelucrării lemnului, aparținînd de industria chimică, ori alimentară, ori metalurgică — prefer însă, prin intermediul fotografiilor alăturate, să vă transform și pe dumneavoastră în martori oculari.

Mai amintesc că, potrivit noilor legi și cutume, șoarta oricărui colț al țării nemaidepinzînd numai de resursele sale, ci beneficiînd și de grija generală a Țării, în Documente care privesc viitorul nostru al tuturor — mă gîndesc

la cele pentru Congresul al X-lea al P.C.R. — sînt preconizate măsuri menite să transforme, în zece ani, și Suceava contemporană într-o asemenea măsură încît chiar și noi, cei care o cunoaștem azi, să trebuiască să apelăm la un ghid dintre localnici care să ne conducă pe drumurile ei de atunci.

Și acum, cînd în egală măsură, dumneavoastră și eu, am străbătut aceeași așezare, îngăduiți-mi să vă împărtășesc o intimitate de-a mea. În orice oraș în care poposesc simt nevoia să găsesc un cuvînt, unul singur, care să-mi cuprindă toate părerile despre el, despre oraș. Cuvintele acestea sintetice însă nu-s tocmai ușor de aflat. La Suceava am avut noroc. Cuvîntul mi-a apărut pe neașteptate, o dată cu chipul copiat în piatră de cetate, pentru noi, urmașii, al lui Ciprian Porumbescu din Șipotul sucevean.

EFICIENȚA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

de profesor dr. docent Radu P. VOINEA
secretar general al Academiei Republicii Socialiste România

Progresul uluitor pe care-l înregistrează sub ochii noștri tehnica se bazează în principal pe investiții, adică pe acele îmbinări originale, ingenioase, de elemente cunoscute în prealabil, care au ca rezultat obiecte noi, procese tehnologice noi sau procese de reprezentare noi.

Milenii întregi capacitatea de a inventa s-a bazat pe ingeniozitatea cu care erau folosite cunoștințele, de cele mai multe ori empirice, pe care omul le-a acumulat în practica sa socială. Mecanismele de orlogerie cunoscute din antichitate și din evul mediu, și care stîrnesc și astăzi admirația noastră, ca și filaturile și războaiele de țesut care, cu 200 de ani în urmă, au declanșat «revoluția industrială» au fost opera unor tehnicieni foarte ingenioși, dotați cu mult simț practic, dar care nu erau oameni de știință, cercetători.

Cu mult mai târziu, pe la jumătatea secolului trecut, s-a simțit în activitatea de promovare a tehnicii nevoia unui sprijin din partea cercetării științifice. S-a constatat atunci că ingeniozitatea singură nu poate asigura ritmul necesar al progresului, dacă ea folosește cunoștințe empirice, și că sporirea rezervei de cunoștințe științifice stimulează într-o măsură mult mai mare capacitatea de a inventa. Un calcul foarte simplu poate arăta că o descoperire științifică nouă dublează volumul de invenții existent la un moment dat. Cu alte cuvinte, dacă numărul descoperirilor crește în progresie aritmetică, numărul invențiilor posibile crește teoretic vorbind, în progresie geometrică.

Spre deosebire de invenție, descoperirea științifică aduce în câmpul cunoașterii obiecte sau legi preexistente, care devin elemente de bază pentru noi invenții.

Această importanță înrîurire pe care cercetarea științifică, prin rezultatele ei, o are asupra dezvoltării tehnicii este evidentă în zilele noastre, cînd asistăm la o adevărată revoluție științifico-tehnică. Între știință și tehnică se exercită astăzi o interacțiune reciprocă foarte intensă. Pe drept cuvînt se spune că laboratorul de azi este uzina de mîine. Astăzi, știința a ajuns să devanseze nevoile producției. La rîndul ei știința este influențată de tehnică. Este binecunoscut că astăzi, în domeniul științelor naturii, o cercetare științifică serioasă nu mai este posibilă fără o aparatură din ce în ce mai fină.

În modul acesta, printr-un veritabil proces de feedback între știință și tehnică, aceste două domenii se stimulează reciproc, dezvoltîndu-se, fiecare, într-un ritm accelerat.

Importanța cercetării științifice pentru dezvoltarea tehnicii și implicit a economiei naționale a atras în ultimul timp atenția forurilor conducătoare din multe țări și a determinat o instituționalizare a cercetării științifice, respectiv o organizare și o coordonare a acestei cercetări la nivel național.

Această instituționalizare se impune astăzi și din cauză că, datorită bazei materiale din ce în ce mai pretențioase și a colectivelor din ce în ce mai mari pe care le necesită, cercetarea științifică a devenit foarte costisitoare.

În aceste împrejurări, o cotă din ce în ce mai mare din venitul național este destinată astăzi cercetării științifice în toate țările dezvoltate.

Costul ridicat al cercetărilor științifice a determinat multe state să facă opțiuni în ceea ce privește domeniile și direcțiile de cercetare, acordîndu-se prioritate acelor domenii legate strîns de nevoile imediate ale economiei naționale.

Într-o rețea națională de unități de cercetare aceste opțiuni, pe deplin justificate, nu trebuie însă să impieze asupra cercetării științifice și în domeniul neprioritar.

Cercetarea științifică liberă, în toate domeniile de cercetare, trebuie să se dezvolte în continuare în învățămîntul superior, universitar, tehnic, economic și agricol. Aci trebuie abordate, în principal, aspectele fundamentale ale cercetării, fără a se neglija latura aplicativă. Dezvoltarea în continuare a cercetării științifice în învățămîntul superior este o necesitate, profesiunea de cadru didactic universitar fiind astăzi de neconceput fără această activitate. În scopul desfășurării acestei activități vor trebui asigurate în continuare condiții materiale tot mai bune, necesare studiului în laboratoarele universitare.

Cercetarea științifică de performanță este astăzi o necesitate. Ea cere cercetători de **plin-timp**, care spre deosebire de cadrele didactice universitare se dedică **exclusiv** activității de cercetare. Evident, și în cadrul acestei activități pot fi abordate cercetări fundamentale și, într-o măsură mai mare decît în învățămîntul superior, cercetări aplicative.

Pentru această formă de cercetare s-au adoptat în diferite țări soluții diferite. Astfel, în unele țări s-au înființat rețele de asemenea institute dirijate direct de consiliile naționale de cercetare sau de ministere ale științei, iar în alte țări — îndeosebi în țările socialiste — asemenea rețele de cercetări au fost înființate pe lângă academii, care au căpătat astfel un rol activ, de cercetare efectivă, și nu rolul

de for de consacrare, propriu și astăzi multor asemenea foruri științifice din Apus. O altă soluție, în sfîrșit, a fost aceea de a se înființa institute chiar pe lângă universități sau institute de învățămînt superior, acestea fiind puse sub conducerea cadrelor didactice universitare.

Cercetarea științifică de dezvoltare, cu un foarte puternic caracter tehnologic, este în general cercetarea care are ponderea cea mai mare, ea determinînd în mod nemijlocit progresul tehnic din întreprinderi.

Pentru această formă de cercetare s-a adoptat în unele țări ca soluție o rețea de **servicii științifice**, în această categorie intrînd unități de cercetare aflate sub directă jurisdicție a ministerelor, laboratoare uzinale și alte servicii speciale.

Documentele celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român pun cu acuitate problema legării cercetării științifice de nevoile economiei naționale, a valorificării acestei cercetări prin concretizarea rezultatelor obținute, în fine, prin organizarea rețelei de cercetare.

Legarea cercetării științifice de nevoile economiei naționale este un imperativ al vremurilor actuale. Aplicarea rezultatelor cercetării științifice nu este însă o operație simplă. Numai pentru valorificarea cercetărilor s-au constituit în unele țări asociații speciale (de exemplu, în Franța, ANVAR = Association Nationale de la Valorisation de la Recherche). Fiind o operație complexă, ea necesită mai mulți factori care să conlucreze. Dacă ne referim de exemplu la o cercetare din domeniul științelor tehnice, ea necesită cel puțin conlucrarea dintre cercetător, proiectant și inginerul din uzină. Ei trebuie să se cunoască foarte bine. Mai există în acest domeniu deficiențe, cînd cercetătorul nu cunoaște exact nevoile proiectantului sau pe ale inginerului din uzină, ca și cazuri cînd proiectantul nu urmărește pe șantier sau în uzină materializarea proiectului său, fapt care-l lipsește de unele învățăminte pentru activitatea viitoare. În această privință mai este mult de făcut în crearea acelei **platforme de colaborare** a tuturor verigilor care alcătuiesc acest plan al valorificării. Cred că acest rol de catalizator revine în mod firesc, în țara noastră, Consiliului Național al Cercetării Științifice.

Ritmul extrem de rapid de dezvoltare a cercetării științifice cere o organizare a rețelei de unități care să fie suplă, elastică, ușor adaptabilă unor noi situații care se pot ivi în orice moment. Părerea mea este că **suplețe** nu trebuie să însemne **restructurare continuă**. Desigur, o bună organizare crește eficiența cercetării, dar reorganizare nu înseamnă numai restructurare, ci, în primul rînd, asigurarea unei baze materiale și a unor cadre de cercetare corespunzătoare. Un cadru de cercetare se formează destul de greu: sînt necesari, după unele păreri autorizate, un număr de cel puțin 5 ani. Un colectiv de cercetare se formează și mai greu, fiind necesari în medie cel puțin 10 ani. Restructurările continue destramă colectivele de cercetare, ceea ce frînează ritmul cercetării. De aceea, organizarea cercetării este o problemă deosebit de importantă, care trebuie abordată cu mult simț de răspundere, țînîndu-se seama de o serie de factori care joacă un rol important ca: tradiția de cercetare, experiența acumulată, specificul domeniului de cercetare, nevoile economiei naționale etc.

Un rol deosebit de important în eficiența cercetării îl are planificarea. Se pare că, fiind în esență un proces de creație, cercetarea științifică nu se poate planifica. Evident, nu se pot planifica rezultatele unei cercetări, deși uneori ele se pot întrevea. Se poate însă planifica baza materială și cadrele de cercetare, în funcție de tema propusă. Este necesar să fie revizuită actuala metodologie de planificare. Se acordă în general un timp mult prea redus pentru întocmirea planului. Este necesară o consultare a cercetătorilor cu beneficiarii, o mai bună cunoaștere reciprocă. De regulă se greșește în cercetare începînd din momentul cînd se înscrie tema în plan. Această înscriere necesită, după părerea mea, un studiu prealabil aprofundat de cîteva luni, ca să nu spunem chiar o cercetare menită să fundamenteze introducerea temei în plan, pentru că de înscrierea în plan a unei teme depinde rezultatul probabil al muncii unui colectiv timp de mai mulți ani, astfel încît utilitatea studiului prealabil apare evidentă.

Un anuar al unităților de cercetare care să facă cunoscute nu numai structurile acestor unități, ci și cercetările pe care le pot efectua, ar fi o operă care ar putea orienta pe mulți beneficiari către unitatea de cercetare cea mai potrivită pentru a-i ajuta în rezolvarea problemelor științifice care-i preocupă.

Documentele privind cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român proiectează în viitorul imediat pentru cercetarea științifică din țara noastră un drum luminos, pe care sîntem siguri că oamenii de știință vor merge cu pasiunea ce-i caracterizează și cu entuziasm, ridicînd știința românească pe culmi tot mai înalte.

economice

de Ilie ZAHARIA

SECTORUL TERȚIAR

Să pornim de la următorul raționament deductiv, de la următorul silogism: 1) o țară este cu atît mai dezvoltată cu cît are o industrie mai dezvoltată; 2) cu cît industria este mai dezvoltată, cu atît muncitorii industriali sînt mai numeroși; 3) o țară este cu atît mai dezvoltată cu cît muncitorimea din industrie este mai numeroasă. Pînă aci înlănțuirea este logică și corespunde realității. Dacă mergem mai departe cu judecata ajungem însă la o prejudecată. O asemenea prejudecată este aceea că într-o țară puternic industrializată muncitorii din industrie ar compune majoritatea populației active și că — mai mult — ponderea ei ar avea tendință de creștere. Confruntată cu datele statistice, afirmația nu rezistă. Să luăm de exemplu Statele Unite. Din totalul populației active, 31 la sută sînt în industrie și 58 la sută sînt ocupați în servicii, înțelegînd prin acest **sector terțiar** comerțul, sănătatea, învățămîntul, transportul în comun și toate profesiunile legate de servirea populației. Desigur, și vînzătorii din magazine, și comis-voiajorii, și lucrătorii de la stațiile de servicii auto, și frizerii, și croitorii, și hotelierii, și specialiștii în reclame, și mulți alții sînt *oameni ai muncii*, care își cîștigă existența trudind din greu (banii nu se găsesc pe stradă), dar *nu sînt muncitori industriali*. Uriașa productivitate a muncii, datorită tehnicii ultraperfecționate, face ca un volum imens de bunuri să fie produse de un număr *relativ* restrîns de oameni. În schimb, acolo unde munca manuală nu a fost înlocuită de mașini — tocmai în acest sector terțiar — se concentrează, pe măsura dezvoltării economiei, o parte mereu crescîndă a populației active.

Într-o economie incomplet dezvoltată, marea majoritate a populației lucrează în agricultură. Dezvoltarea industrială deplasează o parte crescîndă a țărănimii — acest rezervor al forței de muncă — spre industrie. Aceasta este posibil cu atît mai mult cu cît mecanizarea agriculturii face disponibile brațe de muncă în acest sector.

La un anumit nivel de dezvoltare industrială trebuie să existe un sector de deservire care să corespundă necesităților sporite. Dacă în perioada de început de industrializare crește mai repede numărul muncitorilor din industrie decît al celor din ramura serviciilor, într-o etapă mai avansată proporția se schimbă și această ramură absoarbe mai rapid și în cantitate mai mare disponibilul de forță de muncă.

Cred că economia românească a ajuns în această etapă a industrializării în care, concomitent cu creșterea numărului de muncitori în industrie, se simte necesitatea de a se îndrepta un număr însemnat de oameni ai muncii spre sectorul serviciilor. Nu este un secret — am mai spus-o, au spus-o și mulți alții — că în multe domenii ale deservirii există carențe și deficiențe serioase, datorită în bună parte tocmai insuficienței dezvoltării a acestora. Fără îndoială, nu este vorba numai de oameni, ci și de *fonduri*. Dacă spălarea unei cămăși durează mai bine de o lună, scurtarea termenului la o săptămînă (dacă nu e posibil deocamdată mai puțin) impune dezvoltarea instalațiilor, multiplicarea lor.

Satisfacerea cerințelor unui om civilizât trebuie efectuată și la nivelul tehnic modern. *Rapiditate și calitate*, aceste două cerințe presupun *tehnică modernă și calificare*.

Alexandru IVASIUC:

CUNOAȘTERE DE NOAPTE

După *Vestibul* (1967) și *Interval* (1968), un nou roman: *Cunoaștere de noapte*, vine să consolideze (într-un timp record) situația literară a lui Alexandru Ivasiuc, să polarizeze și mai insistent atenția criticii, dar și a unei categorii de cititori, asupra unui foarte interesant scriitor, capabil să dezbătă, la o remarcabilă tensiune, dilemele omului lucid ancorat în istorie, problematica libertății și angajării individuale. Ceea ce trebuie menționat de la început este că acest prozator, puternic marcat de pasiuni ideistice, de o frenezie ce poate părea în exclusivitate a abstracțiilor, a «categoriilor» filozofice, explorează cu acuitate lumea senzațiilor interioare, automatismele și surprizele vieții organice, neprevăzutul vast al memoriei. Problema scrisului său, sub aspectul pur literar, este aceea a adevărării (nu totdeauna viabile) între cele două planuri (care-l obsedează în egală măsură), a realizării unei convergențe posibile și verosimile. Ultimul său roman este, din acest punct de vedere, mult mai convingător. Calitățile în direcția cărora excelează, erau poate la fel de evidente în *Vestibul* și *Interval*, rămânea de stabilit între ele o punte de comunicare mai solidă, încât să nu vorbim de fiecare în parte, de fiecare plan amintit ca de o realitate autonomă, și să fim constrinși a le considera în interiorul aceleiași unități, al aceleiași «respirații» naturale, dictate de structura omogenă, ireductibilă a actului literar. *Cunoaștere de noapte* obligă la o judecată mai unitară, integrând calitățile știute într-o viziune coerentă a vieții interioare. Ceea ce se petrece în interior nu reprezintă un «aspect» al procesului de ansamblu, al problematicii dezbătute, ci este, aproape în întregime, acest proces, această problematică. Lumea «senzațiilor» personajului central (Ion Marina, înalt funcționar într-un minister cheie, individ pe deplin «realizat» în planul relațiilor sociale) este lumea adevărată în care personajul gândește, acționează, intră în raporturi cu ceilalți etc. Boala gravă a soției, moartea iminentă, nu sînt numai «pretextul» repunerii în discuție a principiilor de care s-a condus pînă atunci, ci o realitate dureroasă și dramatică în ea însăși, ducînd în felul cel mai firesc la o reconsiderare a existenței într-o nouă perspectivă, vibrant omenească. Cunoașterii «de zi», ordonate și conformiste, începînd să semene tot mai mult cu un vinovat somn al conștiinței, i se alătură și uneori i se opune, cu urmări electrocutante, cunoașterea reală («de noapte»), care tinde să devină veritabilă trezie, privire ascuțită, necrutătoare, a adevărului. În nici un fel nu se pot ignora implicațiile sociale și uneori nemijlocit politice ale cărții, apreciabila încărcătură polemică, semnalul de alarmă împotriva dezumanizării prin supunere necondiționată la principii abstracte, împotriva alienării, a degradării și aneantizării «omeneșului». Cîteva capitole, cel puțin, rămîn stăruitor în memorie: marșul prin noroi, pe front, cu tot acel climat de abrutizare, profund amenințător și periculos tocmai fiindcă apelează la «răul» immanent din om; scena meciului de box, cu halucinantă dezlănțuire a instincțelor gregare; ședința de excludere a prietenului lui Ion Marina, acceptată de acesta în numele unor presupuse rațiuni superioare. Înțelesul lor, al cărții, este că: nimic nu poate «justifica» degradarea, abrutizarea, anularea libertății interioare, deteriorarea substanței interioare, a esenței umane. Criza pe care o străbate personajul poartă în ea nucleul unui necesar apel, totdeauna actual. Decît experiența pe care o implică, nimic nu este mai important

RÎURILE

De ce ți-ai trădat profesia?!, ar fi trebuit să te întreb acuzator și cu brutalitate, dar m-a derutat fața dumitale care exprima echilibrul interior. «Aventurierii n-au o asemenea față», mi-am zis, clipă din care am început să fiu atent, nu atît la potopul de vorbe cu care mă înconjurai, cît la vocea, la «vocea» cugetului, la care semenii recurg rar. Am început să te aud, ignorîndu-te auditiv, ascultîndu-te numai și numai cu nu știu al cîtelea simț care-i flerul, intuiția, adu-mecatul psihologic.

Ce se întimplase, Ion Tăbăcaru? Erai ciceronele meu, un fel de ghid, și datorită dumitale era să-mi faci familiar rîul Argeș, care adaugă hidrocentralei de la Vidraru încă patru sprezece «pui», transformîndu-se de sus pînă jos într-un arbore de electricitate. Acest generos peisaj trebuia să-l pătrund. Voiajul nostru avea loc sub bune auspicii și te-ai achitat de sarcină corect, însă eu tot timpul te priveam ca pe un «trădător», aflasem că ești profesor (de desen, mi se pare) și nu-mi puteam explica surda decizie de a abandona o profesie gata constituită. Ai părăsit-o; iar «trădarea» aceea nu se produsese ieri-alaltăieri, avusese loc în urmă cu aproape douăzeci de ani. Ai schimbat-o pe «pașaportul volant», cum e numită condiția de pelerin a constructorului de hidrocentrale. Ai început la Bicz, plonjînd ca într-o aventură; colegii sperau să-ți «treacă», să obosești de prea multă vînzoleală și să revii la blocul de desen și acuarul. Dimpotrivă: te-ai înscris din ce în ce mai adînc în destinul reîntinerit. Bun! Dar Biczul a fost doar debutul «aventurii»; o dată lucrările isprăvite, te-ai mutat cu arme și bagaje pe Argeș. Ești acum tehnician-dispecer, alcătuiesti profiluri și schițe ale viitoarelor structuri hidroenergetice, te ocupi de întemeierea vetrelor de șantier, plantezi colonii și baracamente, deci o sumă întreagă de ocupații pasagere fără de care cele durabile sînt de neconcept; faci cam de toate și nimic în mod special, ai o privire de sinteză asupra ansamblului migrator, în necontenită metamorfoză, ești «ochiul ciclopic» al grupului de șantieri de pe Argeș. Ai un fiu, pe Liviu, crescut tot în «climat șantierist»; l-ai făcut inginer hidroenergetician. El s-a dus să construiască la Lotru. Monopolizezi, vîd; «aventura» s-a «transferat» în vacanțe, dorul de «altceva» e azi dragoste statornică, crescută arborescent și perpetuată în fiu, sub imperiul unui «cult de familie». Îți trebuia, bănuiesc, un «fel de viață» mai plin de energie. L-ai obținut; ți l-ai cîștigat și consolidat.

Ce va fi mîine? Exact ce a fost ieri! (intuiesc un răspuns, plus recele suris cu care însoțești fenomenele pasagere). Te-ai obișnuit să măsoți totul cu o singură dimensiune — «durata». Bine-bine, dar cit va dura asta? Pînă populăm toate rîurile țării cu mori de electricitate; vreau un destin rotund!, cade replica, pe care o culeg ca pe un fruct.

Pentru fructul ăsta nu te-am mai întrebat ceea ce aș fi vrut și ar fi fost drept să te întreb. La anul se împlinesc două decenii de cînd a luat ființă în România (la început) ciudata și (apoi) celebra, irezistibilă profesiune de constructor de hidrocentrale. Cum întîmpină familia voastră de hidroenergeticieni fascinanta și, totodată, simbolică aniversare? Cu ochii la Olt; sper să ne găsească «așezați» pe cel mai mare rîu interior al țării. Noi sîntem aventuroși precum rîurile.

Ce ar fi să reabilităm cuvîntul ăsta, încă prost văzut la noi, «aventură»?! Lașitatea nu poate fi aventurieră. nici spiritul mediocru, domesticit, ori somnambulismul civic inert. Vagabondajul fizic și moral, gestul spectaculos sau oarba tentație a exoticiului nu trebuie confundate cu spiritul aventurier, convertibil (vede-se) în curaj, statornicie, durată, destin. Bărbatul cu care am dialogat mental e un argument. Sigur că da. Va trebui o dată și o dată să reabilităm cuvîntul ăsta, pe nedrept hulit, AVENTURĂ. Altminteri ne furăm căciula.

DERBEDEU DINAMIC

Despre Y se spune că e un individ «iute ca argintul viu», duce o activitate neobosită, noaptea nu doarme, mereu se agită, mereu telefonează, mereu interoghează, mereu aranjează. Din cauză că nu stă niciodată locului, i s-a dus fama de a fi «un tip dinamic». Despre dinamismul lui se vorbește cu evlavie, aproape cu religiozitate.

— Mai rar un individ atît de viu ca Y. Priviți-l! Admirați-l!

Dacă îl privim mai cu atenție, vedem că n-avem nici un motiv de admirație. Cu cît îl privim mai cu luare aminte, cu atît motivele noastre de entuziasm se duc pe apa simbetei. Y este atît de dinamic din cauza binecuvîntatei și sistematicei lui trîndăvii. Lenea e cea care îl împinge încolo și înapoi. Incapabil să facă un anume lucru, el a dispus să facă de toate. Îi e imposibil să se concentreze într-o singură direcție, de aceea aleargă ca nebunul în toate direcțiile.

Lenea îl dă sugestii, lenea îl învață să se ocupe cu tot felul de nimicuri. Spre aceste nimicuri Y se repede cu o îndîrjire atît de mare, încît dă multora iluzia unui om clocotind de energie. De fapt, Y intuieste cu o mare precizie terenurile scutite de muncă și se grăbește să se instaleze acolo cu cafeluța cu tot. În primul rînd, Y vorbește foarte mult. Și numai un cataclism poate să-i oprească avalanșa verbală. Vorbește și de unul singur, dacă n-are cui ține predici. Vorbește în timpul ședințelor, vorbește în timpul somnului, vorbește în mijloacele de transport în comun. Orice incident, oricît de mic, el e capabil să-l transforme în tema unei conferințe. De aceea, oricînd riști să te trezești pe cap cu Y, gata să-ți țină o conferință. Y nu muncește, dar e oricînd dispus să aibă idei despre munca lui. Y nu se ocupă de soarta nici unui om, dar e oricînd dispus să-ți țină o amplă conferință pe teme dintre cele mai umane.

Această febrilă inactivitate, această trîndăvie agitată, i-a adus riduri pe obraz și cearcăne la ochi. În orice caz, Y are o mină foarte obosită. Trîndăvia l-a înrobit atît de mult încît i-a vlăguit toate puterile. Dar Y nu se gîndește să muncească. Îi e teamă să-și piardă prestigiul de bărbat dinamic. Îi e teamă să-și piardă aureola de bărbat care clocotește de energie. Îi e teamă să-și piardă nimbul de bărbat activ.

De aceea, cu conștiința curată, preferă să trîndăvească.

Un tren în care pasagerii se cunosc; «Rapidul 51» cu direcția Piatra Neamț: teatre întregi, tineri actori și regizori, invitați, mulți cronicari, reporteri și caricaturiști. Subiectul: teatru, teatru și iar teatru. Seminarul «I.T.I.» de-abia s-a încheiat. Merg toți acolo unde «aerul e tare ca într-un poem de Geo Bogza», așa cum scria acum câteva decenii chiar poetul! Multora le foșnesc în buzunare hîrțile referatelor...

ORAȘUL-TEATRU

Rareori s-a văzut, chiar la «case mai mari», — la festivalurile teatrale cu tradiție din Veneția, Florența sau München — ca un oraș întreg să participe la activitatea teatrului său. De la mic la mare, localnicii pitorescului oraș montan urmăresc cu egal interes spectacolele programate, ba, mai mult, fiecare, în felul său, face oficiul de gazdă. Peste tot locul te întâmpină semnele festivului eveniment. Profilată pe înălțimile munților, pe ziduri, în vitrine, pe mesele de restaurant, în camerele de hotel, citești inscripția: «Primul Festival al spectacolelor de teatru pentru copii și tineret».

După 25 de ani de existență nouă, multe teatre s-au întâlnit aici pentru a se confrunta cu ele înșile, dar mai ales cu micii și tinerii lor spectatori. E o trecere în revistă binevenită, și dincolo de orice bilanț rămîne îndemnul și convingerea că se poate realiza mai mult, mai bine...

Seara, simbolic, în balconul teatrului ard două făclii luminoase, în această generală atmosferă de sărbătoare teatrală. Exact ca la teatru, clădirea teatrului se travestește: marți, pe frontispiciul ei scrie «Teatrul Ion Creangă», sîmbătă... «Teatrul Național din Cluj» — vestind că ce e afară zugrăvit înăuntru e viu și natural!

COPILII? ...DAR TINERII?

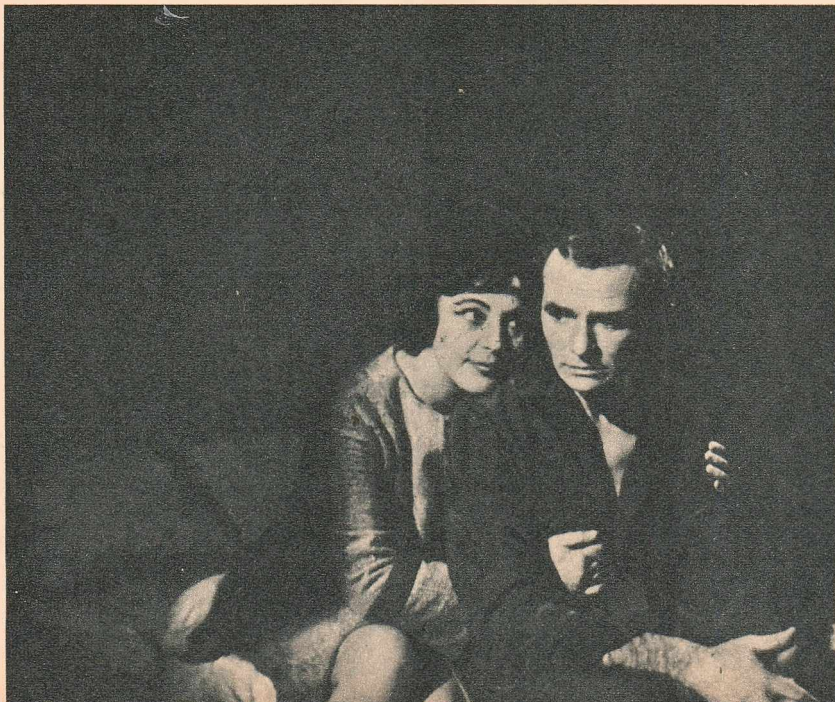
Pentru copii există spectacole ca: «Un prinț fără pereche» (Teatrul maghiar de stat Timișoara), «Poveste neterminată» (Teatrul Ion Creangă); pentru tineri și (totuși...) adulți: «Nu sînt Turnul Eiffel» de Ecaterina Oproiu (Teatrul Național Craiova), «Troienele» de Euripide (Teatrul Național Iași), «Omul cel bun din Siciuan» de Brecht (orașul-gazdă) și tot pentru cei mari și Țăndărică: «Micul prinț» de Antoine de Saint Exupéry. Sînt Brecht, Exupéry, Euripide, autori pentru tineret? Unde începe și unde se oprește sfera teatrului pentru tineret? Acolo unde spectatorul tînr (mai ales el, pentru că e mai receptiv, mai avîntat, mai deschis căutărilor, mai pătimaș) se întâlnește cu epoca sa, acolo unde — din perspectiva fotoliului de teatru — are perspectiva contemporană (chiar în litanii «troienelor»), acolo unde se regăsește în problematica eroilor din «Nu sînt Turnul Eiffel».

▲ Spectacolul lui Andrei Șerban, «Omul cel bun din Siciuan», spectacol-gazdă al teatrului-gazdă, a dovedit din nou că «valoarea nu așteaptă, Capitala s-o măsoare».

► În sfîrșit, la Teatrul «Ion Creangă» un spectacol care ne-a mers la inimă: «Poveste neterminată» (regia: Ion Cojar).

► Și o imagine dintr-un spectacol a cărui prezență în cadrul unui festival teatral pentru tineret ne-a fost cam greu să o pricepem: «Cine ești tu?»

Desigur, astfel problema ar putea părea simplificată sau schematizată. Dar, de pildă, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț e tînr nu pentru că are numai spectatori tineri (și nu are numai de aceștia), ci pentru că există o tinerețe în repertoriu, în întîlnirile cu regizorii, în felul în care instituția știe în toate împrejurările să fie o gazdă bună: chiar și a experimentului.

TÎNĂRUL SPECTATOR? E PREZENT! SĂ NU LIPSIM NOI!

Cîți din generația matură nu și-au dezvoltat gustul pentru frumos la vestitele matinee ale Teatrului Național... Cîți tineri nu și-au dezvoltat gustul estetic, aptitudinile artistice sub cupola milenarului spectacol teatral. Ce spectacole sînt dedicate tineretului? Poate, la Piatra Neamț, am deslușit mai limpede un răspuns: fără îndoială, toate marile realizări ale gîndirii și sensibilității umane, marile spectacole clasice sau moderne. Care nu sînt spectacolele pentru tineret? Spec-

TEATRUL s-a mutat la PIATRA NEAMȚ!

de Alecu POPOVICI

tacolele facile și vulgare, frivole, stupide, producțiile de duzină dar și imitațiile la modă, adică nonvalorile. Lup-țind pentru un repertoriu dedicat tineretului, teatrele luptă implicit pentru ridicarea propriei lor producții artistice: iată «secretul» acestei legături indisolubile. Și legătura poate și trebuie începută timpuriu. Și cum ne spunea unul dintre oamenii de teatru prezenți la festival: «Între adult și teatru se stabilește un mariaj fără divorț. «Logodna» se face însă în tinerețe, iar «dragostea» începe din copilărie». Dincolo de butadă, adevărul rămâne. Dar dramaturgia răspunde ea oare acestei misiuni? După festivalul de păpuși de la Constanța, după cel de la Piatra Neamț, putem răspunde: într-o mică, prea mică măsură. Motivele sînt multiple, dar aceasta nu scuză. Pentru că în lumea întregă, oamenii de artă își îndreaptă privirile spre tineret (însăși tema Zilei mondiale a teatrului din anul acesta)...

TEATRE... SPECTACOLE... DISCUTII...

La Piatra Neamț s-au desfășurat spectacole diverse, cu stiluri regizorale și modalități interpretative variate, așa cum era și firesc să fie. Gama diversității e asigurată de tinerii Andrei Șerban, Anca Ovanez, de «bătrînii» Horea Popescu, Ion Cojar, Radu Penciulescu, Valeriu Moisescu. Unele spectacole, tot firesc, au avut tinerețea la care ne refeream, altele au fost doar niște «reprezentatii». Important este totuși că începutul a fost făcut. În anii viitori, același eveniment teatral se poate reconstitui, poate căpăta proporțiile unei premiere de o săptămână întreagă — iar Piatra Neamț să devină arena unor confruntări internaționale. Aici, pentru că așa cum spune Al. Mirodan: «Apariția acestui festival aici și tocmai aici și numai aici, nu mă surprinde: avem de-a face cu o consecință logică a zece ani de aven-

turi și aventuri. După cum nu m-ar surprinde să aflu că la anul festivalul va deveni internațional: Cu Living Theater în «Hippy 70» la «Colibele haiducilor» și Brigitte Bardot în rolul principal».

De fapt, a fost o paradă a tineretii teatrelor, chiar dacă printre ele se aflau și bătrînele Naționale. Despre cele mai multe dintre spectacole s-a scris în aceste coloane: nu vom consemna deci utila lor prezență, și de astă dată. Cu regretul — totuși — că nu au fost și premiere absolute dedicate acestui eveniment, care prin amploarea, prin sprijinul substanțial al autorităților locale o merita!

SĂ VORBIM DESPRE TINERI!

Mi se pare interesant să vă pot oferi o imagine a festivalului prin titlurile citorva comunicării:

Tinerețea teatrului sau teatrul tinereții (Mihnea Gheorghiu); *Locul teatrului în viața tineretului* (Virgil Brădețeanu); *Teatrul și școala* (Mihai Dimiu); *Pasiune și rațiune în teatrul contemporan* (H. Wald); *Repertoriul teatrelor și publicul tînăr* (S. Costin); *Limbajul tînărului actor* (Andrei Strihan); *Publicul — obiect sau subiect în teatrul contemporan?* (Horia Deleanu); *Hai să ne jucăm* (Eduard Covali) și *Teatrul pentru copii — a.b.c. estetic... etc., etc.**

Și toți au subliniat — de fapt — aceeași idee: contribuția creatorilor de artă la formarea tinerilor spectatori în spiritul umanismului socialist, al înaltelor lui țeluri etice și politice. Deoarece, în ultimă instanță, pe căile specifice lor, și factorii artistici au un însemnat rol pedagogic în modelarea tineretului nostru. Și ei în nobila lor activitate sînt pătrunși de ideile enunțate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu:

«A crește noile generații în spiritul comunismului înseamnă, pe de o parte, a le ajuta să se ridice la nivelul cunoașterii științifice proprii acestei jumătăți de secol, să-și însușească chintesența științelor moderne fără de care nu poate fi conceput astăzi progresul societății, să devină specialiști de înaltă competență și, pe de altă parte, să asimileze o vastă cultură generală, umanistă, să-și însușească concepția materialist-dialectică care le dă o reprezentare clară asupra rostului lor în societate, îi ajută să înțeleagă perspectivele și sensul dezvoltării istorice, imperatiile majore ale vremurilor noastre».

Să nu așteptăm...

Nici un «trimis special» nu a fixat pe peliculă scufundarea transatlanticului «Lusitania». A reconstitui, după jumătate de veac, această tragedie consumată în circumstanțe unice în istorie, constituie o performanță la rindul ei unică. Documentele cinematografice existente — după cite înțeleg doar un jurnal de actualități despre plecarea navei în ultima ei călătorie — fotografiile îngălbenite, paginile ziarelor care publicau, cu o inconștientă de necrezut, informații reprezentînd în fond condamnarea la moarte a pașnicilor pasageri ai «Lusitaniei», ar fi dat, puse cap la cap, doar o evocare moralmente fanată de trecerea vremii. Dar autorii filmului documentar au știut să-și însuflească opera, să prezinte telespectatorilor nu migăloasa scotocire a vechilor arhive ci — surprinzător — un film emoționant despre oameni vii, mînași neubunește spre un destin cumplit. Între amănuntele care ne ajută să sesizăm direct voioasa nepăsare a celor ce se lăsau purtați spre o moarte sigură — paralela cu atmosfera premergătoare catastrofei «Titanicului» este frapantă — pe primul plan se situează mărturiile supraviețuitorilor. De două ori supraviețuitori — ai naufragiului provocat și ai jumătății de secol care a urmat — musul de altădată, tînăra dădăcă plecată în voiaj cu stăpînii ei, sînt legătura umană între noi, spectatorii de azi, și clipele de groază de atunci.

A reface un eveniment a cărui amintire ar risca altfel să se piardă este o întreprindere temerară, dificilă, rareori încununată de succes. De aceea, în zilele noastre este de neiertat să lași neînregistrate — prin toate metodele puse la dispoziție de tehnica modernă — momentele cruciale, faptele memorabile, activitatea personalităților de prim rang. Ne vedem nevoiți să ne mulțumim cu o evocare metaforică a Mariei Tănase — evocare, după cum am mai spus, splendidă, dar oare asta ajunge? — pentru că nu s-a făcut altceva atunci cînd s-ar fi putut face. Nu mă aștept ca astăzi să se ridice cineva și să recunoască: «Eu sînt cel care a respins scenariul prezentat de Maria Tănase despre felul în care culegea folclor. I-am spus — deși ea nici nu urma să apară în filmul de televiziune, doar vocea ei s-ar fi auzit — că nu sînt de acord să-i facem publicitate». Dar chiar dacă s-ar ridica și ar spune-o, la ce ar mai slui?

Există și la noi creatori pe care încăpăținarea unei pasiuni îi determină să pornească în susul apei, spre izvoare, și să refacă din mii de fragmente un tablou de altădată. Filmul lui Pavel Constantin «A treia, Constanța» reprezintă un asemenea exemplu. După douăzeci de ani de la epopeea șantierului Bumbesti-Livezeni, regizorul a scris-o nu în abstract, nu pompos și implicit găunos, ci pornind de la oameni, de la foștii lui tovarăși de muncă, de bucurii și suferințe. Cu respectul cvenit individualității umane, i-a privit nu global, nediferențiat, ceea ce echivalează aici cu indiferent, ci cu ochi de prieten și frate. De aici decurge forța filmului.

De ce amintesc acum despre «A treia, Constanța», care nici n-a fost măcar o realizare a televiziunii? Pentru că îmi dau seama că televiziunea este pe cale de a pierde un prilej istoric: acela de a înregistra nemijlocit cronica transformării Porților de Fier. S-ar spune că și-a făcut datoria. A trimis acolo o echipă care, cu prețul unor eforturi probabil enorme, expediază la București un film pe săptămînă. Imaginile filmate de operatorul G. Brătianu sînt de o mare frumusețe plastică. Chiar dacă nu ni s-ar fi spus că s-a lăsat purtat de o macara uriașă, am fi sesizat dăruirea nelimitată și talentul cert al creatorului. El se lasă însă furat de peisajul grandios, de perspectiva pe care o poți avea din zbor sau de la mare distanță, nu se apropie de amănuntul concret, de piesele mozaicului, de oameni vreau să spun. Și, ca urmare, cronica transformării Porților de Fier nu există. Imaginile sînt însoțite de un comentariu care poate fi discutat din două puncte de vedere: ca factură și ca realizare. Contestabilă mi se pare, în primul rînd, factura, concepția: se mută munții și fluviul din așezarea lor multimilenară și în loc să-i cunoaștem, să-i vedem și să-i auzim pe oamenii care săvîrșesc această minune, metaforizăm, ne extaziam în abstract. Toancele și Porțile de Fier de pe vremea lui Vlahuță erau subtile elemente de peisaj. Descrierea poetizantă era o modalitate adecvată de prezentare a lor. Au venit însă alte timpuri și s-au transformat, pe rînd, în cîmpuri de bătălie. Acum avem nevoie de cronici ai războiului dintre om și natură, nu de poezii peisagiste.

Calitatea comentariului e o problemă, după cum spuneam, subsidiară. Pare adesea excesiv de căutat, pretențios, chiar prolix și, ca atare, neconvîngător. S-a putut, va să zică, realiza «A treia, Constanța» la o distanță de două decenii de tumultul șantierului și nu se poate fixa pe peliculă viața reală, nemachiată, a șantierului de la Porțile de Fier?

Mai este încă timp. Mai sînt oameni care ar putea-o face. Mai există peliculă intactă, benzi de magnetofon virgine. În curînd însă va fi prea tîrziu și nu ne va mai rămîne decît să așteptăm reconstituirea.

ORASUL DE PE VOLGA

de Nicolae MINEI

Dacă Donul e liniștit, Volga e întruchiparea impasibilității — cel puțin aici, la Ulianovsk. În gigantica albie, undele ei cenușii au încremenit într-o vagă încrețire, ca o imagine definitiv ferecată de celulozidul peliculei fotografice. Curgerea e aproape insesizabilă și fluviul pare cotul lunguiet al unei mări cenușii și pașnice.

«Maica Volga» pe care au cîntat-o vestiții luntrași ai lui Stenka Razin — și după ei Rusia întreagă, lumea întreagă — seamănă mai curînd cu o bunică. O bunică trupeșă și bine înfiptă în jilțul ei de clișă, o bunică tolerantă și flegmatică, care permite șlepurilor pîntecoase să lunece alene pe spinarea ei lichidă, și vaselor rapide de pasageri să-i lase pe față dire din spuma stîrnită de elicele lor.

Există oare și astăzi o Volgă a furtunilor, a apelor învolburate, a valurilor care se înalță și se năruie cu înspăimîntătoare brutalitate? Poate că da, nu știu. Dar la Ulianovsk, cel mai lung și mai masiv curs de apă al Europei are nu numai o înfățișare blajină, ci și deprinderi cuviincioase. Să fie numai influența anotimpului frumos? Sau a survenit o radicală ameliorare în temperamentul bătrînului fluviu, care și-a pierdut din irascibilitate pe măsură ce i s-au încredințat tot mai multe răspunderi ca fabricant de curent electric? Hidrocentralele sale încep încă în amonte de Ulianovsk, înșiruindu-se ca la defilare, în ordinea staturii, de la măruntul Ivankovo (30 000 kW) pînă la zdrahonul de Ceboksari (800 000 kW). Dar acestea sînt abia niște ateliere, în comparație cu coloșii kilowaților care vin în aval: Kuibișev (2 300 000 kW), Saratov (1 500 000 kW), Volgograd (2 500 000 kW). Cum să se mai compromită jucîndu-se cu valurile un asemenea magnat, care numai «mării» Kuibișev din apropiere i-a dat cu împrumut cîteva milioane de metri cubi de apă?

Tihna Volgăi învăluie și așezarea de pe malurile sale. Și totuși Ulianovsk nu este orașul unde nu se întîmplă nimic. Înființat în 1640 printr-un ukaz al țarului Aleksei Mihailovici, ca bastion de apărare sud-estic al statului rus, Simbirsk a devenit treptat un important centru comercial, pe a cărui piață se încheiau mari contracte de vînzare și cumpărare a cerealelor și peștelui. În ajunul primului război mondial, vreo trezeci de întreprinderi de industrie ușoară și alimentară furnizau populației din gubernia cu același nume încălțăminte și unelte de pescuit, mobilă și confecții, bere și brînzeturi.

La 9 mai 1924 Simbirsk își schimbă numele, devenind Ulianovsk, în amintirea celui care, născut pe una dintre ulițele sale, avea să devină marele conducător al proletariatului din secolul nostru — Vladimir Ilici Lenin. Deceniile de după Revoluție au adus și orașului de pe Volga năvalnicele prefaceri caracteristice întregii țări sovietice. Ca din pămînt s-au înălțat halele uzinelor și fabricilor ale căror coșuri au început să trimită harnicele lor trîmbe de fum spre cerul de deasupra Volgăi. Acum, la Ulianovsk se nasc anual zeci de

mii de vehicule din binecunoscuta familie a G.A.Z.-urilor. Strunguri grele și numeroase alte mașini-unelte realizate în întreprinderi moderne, cu linii automatizate și control electronic al operațiilor, constituie simburile dur și puternic al unei industrii ale cărei produse au căutare nu numai

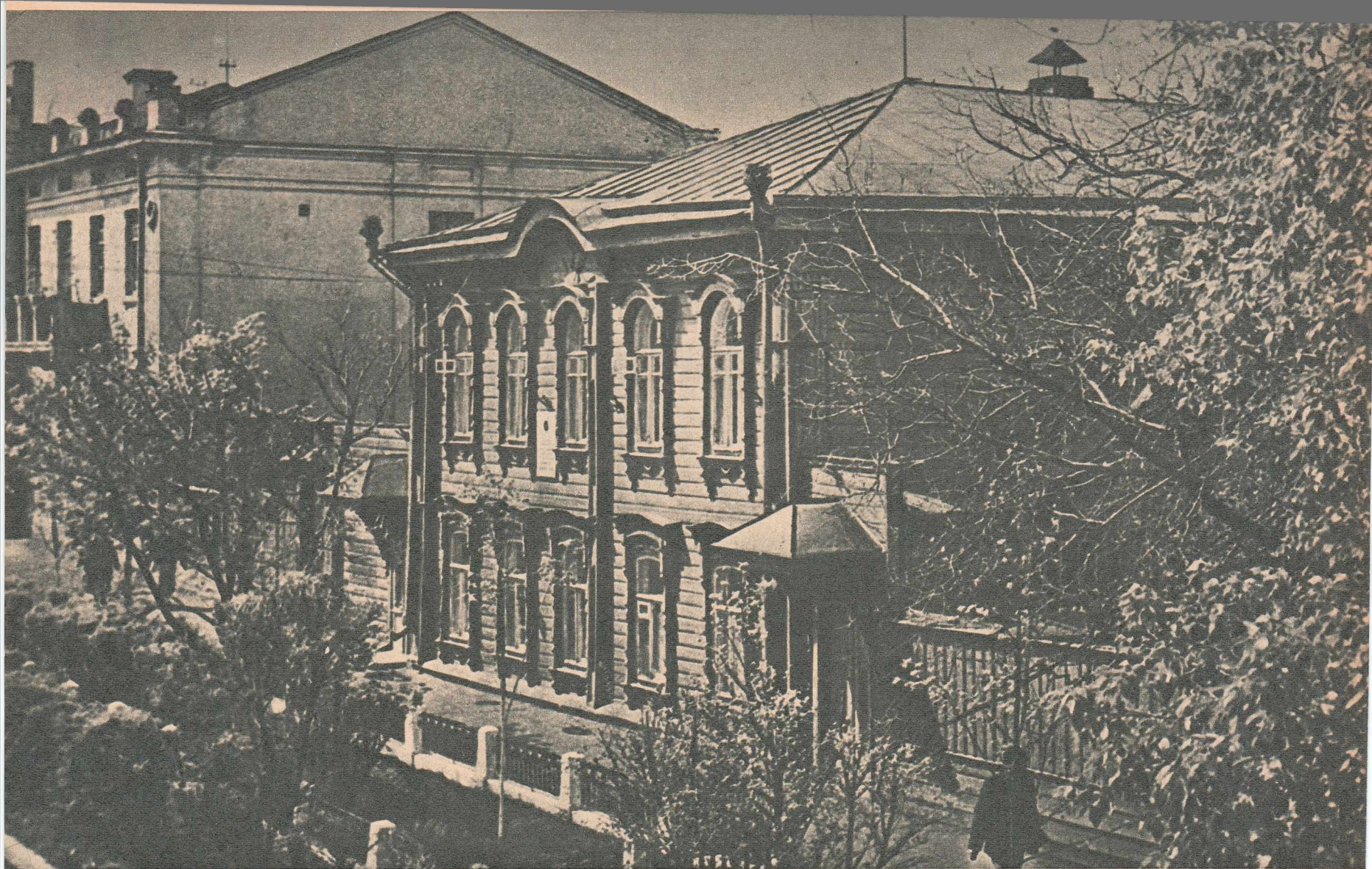
pe piața internă, ci și la exportul efectuat în țări de pe patru continente.

Și totuși, așa cum spuneam, la Ulianovsk ești scutit de acea frenetică și gălăgioasă trepidație care caracterizează marile aglomerații industriale. Cînd și-a luat noul nume, orașul avea doar 65 000

de locuitori. Astăzi, la distanță de patru decenii și jumătate, numărul lor a trecut de 250 000. Dar nici saltul pe scara demografică, nici munca intensă și rodnică a unui sfert de milion de oameni nu sfișie atmosfera cu totul particulară care învăluie așezarea. E un amestec greu definisabil,

Tihna «maicii Volga», pe care au cîntat-o vestiții luntrași ai lui Stenka Razin, și-a pus pecetea asupra așezării de pe malurile sale — Simbirskul de ieri, Ulianovskul de azi.

în care intră sentimentul de pace lăuntrică, înclinarea spre meditație și un fel de permanentă și atotstăpînitoare reculegere. E în parte meritul Volgăi, cu cortegiul ei de străvechi legende, cu cețurile ei diafane și translucide din zori, cu uluitoarele ei apusuri de soare, purpurii și maiestuoase. E în parte meritul tradiției unor meleaguri locuite dintotdeauna de seminiții diferite, — ruși, tătari, ciuvași, mordvini — care s-au înțeles de minune și au luptat cot la cot împotriva asuprașilor băștinași și a năvălitorilor străini. E în parte meritul multor străzi — veritabile muzee în aer liber — care s-au păstrat așa cum arătau acum un veac și mai bine, cu casele lor din birne groase de lemn, construite parcă pentru a dura în vecii vecilor.

Dar de departe, meritul principal al acestei neobișnuite atmosfere — al păcii lăuntrice, al înclinării spre meditație, al atotstăpînitoarei reculegeri — revine profundeii venerații pe care Ulianovskul o poartă celui ce i-a dat numele. Pentru a o înțelege, e destul să vizitezi locuința unde s-a instalat în 1869 recent numitul inspector al școlilor populare din gubernia Simbirsk, Ilia Nikolaievici Ulianov. Peste un an, soția lui, petersburgheza Maria Aleksandrovna, avea să dea naștere aici celui de-al doilea fiu al familiei, Vladimir.

În locuința modestă a unor intelectuali devotați poporului domnește și acum, parcă intact, climatul în care Lenin și-a trăit anii copilăriei și adolescenței. Este un climat de cultură vie și multilaterală — așa cum o dovedesc cărțile de pe mese și etajere, hărțile de pe pereți, manuscrisele tatălui și ale mamei, caietele de școală ale copiilor. Este un climat al muncii ridicată la rang de rațiune a existenței umane. Este un climat al dragostei de familie, al unei dragoste pure, nealterată de compromisuri și îngăduințe neprincipiale, al unei dragoste severe dar înțelegătoare, exigentă dar plină de căldură.

Străbătînd încăperile mici și curate încerci senzația tulburătoare că vei întâlni în orice clipă pe unul dintre Ulianovi. Pe Ilia Nikolaievici, care-ți va recita un pasaj din opera atât de prețuitului Cernișevski. Pe Maria Aleksandrovna, care-ți

va cînta la pian unul dintre liedurile ei favorite. Pe Sașa, studentul cu fruntea înaltă și privirea limpede, care-ți va vorbi despre jertfa de sine ca despre o necesitate firească a mișcării revoluționare. Pe vreuna dintre surori, Anna cea gravă ori Maria cea voioasă, sau pe fratele mai mic, Dmitri, care ar fi vrut să fie medic, dar care a devenit și el revoluționar de profesie.

Și mai cu seamă pe Vladimir. Ba nu, pe Volodia, așa cum i se mai spunea în casa din Simbirsk. Pe Volodia cel îndrăgostit de Volga și de pădurile din preajma ei. Pe Volodia cel fascinat de tratatele și manualele tatălui său și de comorile de cunoștințe din paginile lor. Pe Volodia cel fermecat de armonia pianului la care îi cîntă mama lui. Pe Volodia cel scrutaător, încă de la o vîrstă fragedă, al crudelor

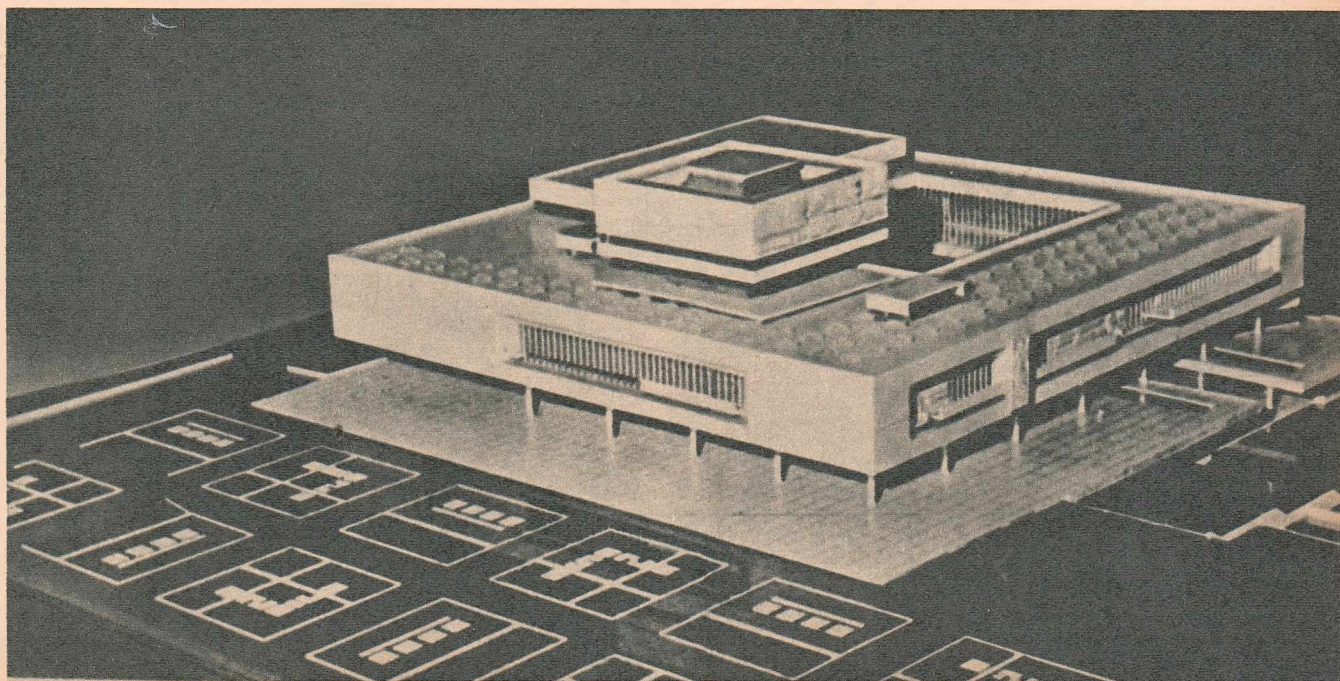
realități înconjurătoare. Pe Volodia cel plin de o îndurerată admirație față de noblețea sacrificiului lui Sașa, dar în același timp plin de hotărîrea neînduplecată de a merge pe o altă cale, singura în stare să ducă la eliberarea asuprașilor. Pe Volodia, micul elev al orașului de provincie care avea să devină marele conducător al omenirii.

Întregul Ulianovsk trăiește în lumina lui Lenin. În anul care precede aniversarea centenarului lui Vladimir Ilici, mîndria de a păși pe străzile pe care a călcat el, de a respira același parfum al Volgăi, de a împărtăși din aceeași indefinibilă atmosferă, mîndria aceasta este mai viguroasă ca oricînd.

Atît de viguroasă, încît îl coarșește pînă și pe cel venit de departe și care s-a oprit aici doar pentru un scurt popas

O atmosferă cu totul particulară învăluie așezarea... Meritul principal al acestei neobișnuite atmosfere — al păcii lăuntrice, al înclinării spre meditație, al atotstăpînitoarei reculegeri — revine profundeii venerații pe care Ulianovskul o poartă celui ce i-a dat numele. Pentru a o înțelege, e destul să vizitezi locuința în care s-a născut, în 1870, Vladimir — cel de-al doilea fiu al familiei inspectorului școlar Ilia Nikolaievici Ulianov.

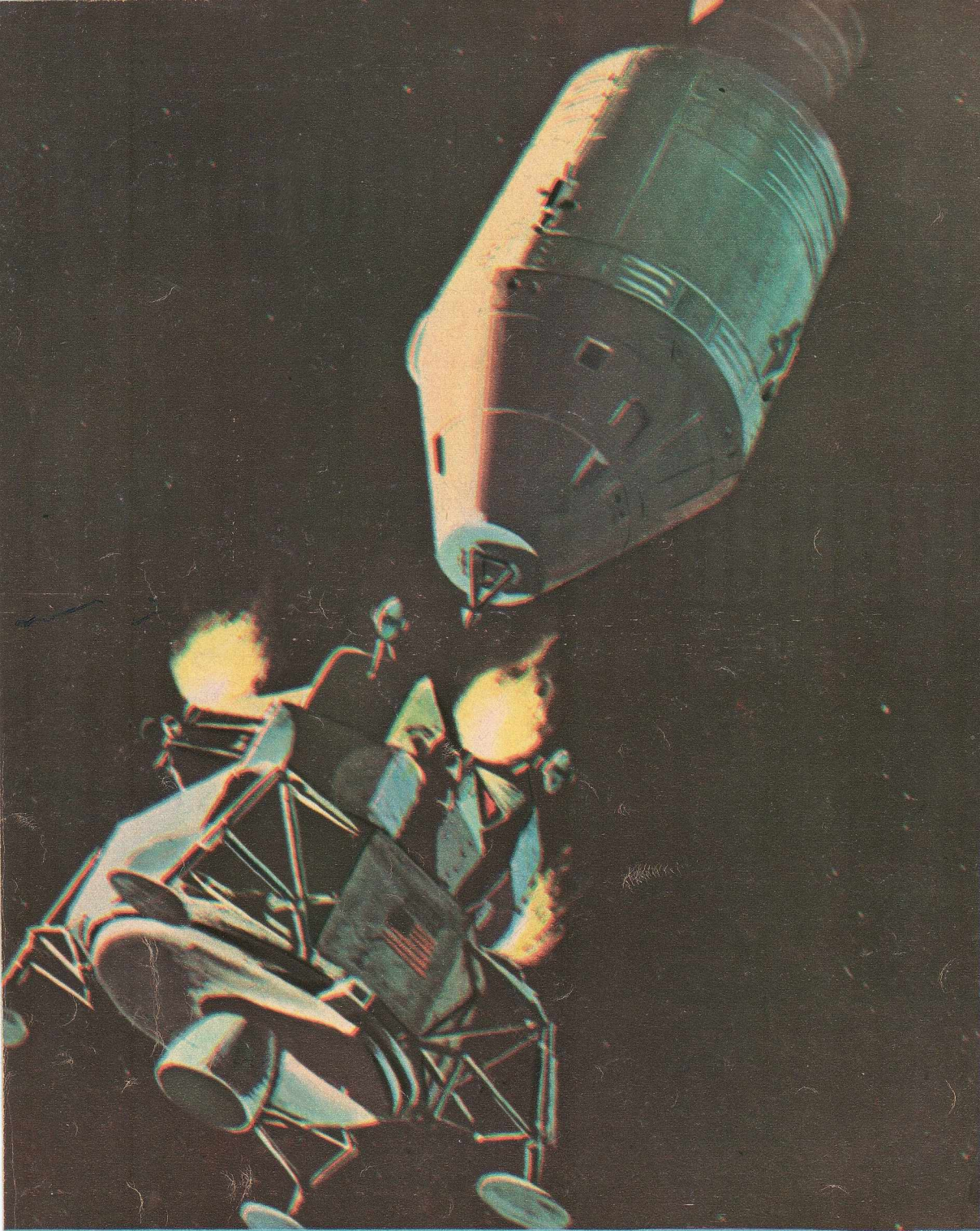
Astfel va arăta clădirea principală a Centrului memorial ce se înalță aici cu prilejul împlinirii, în 1970, a unui veac de la nașterea celui ce avea să devină marele conducător al omenirii.

LUNA

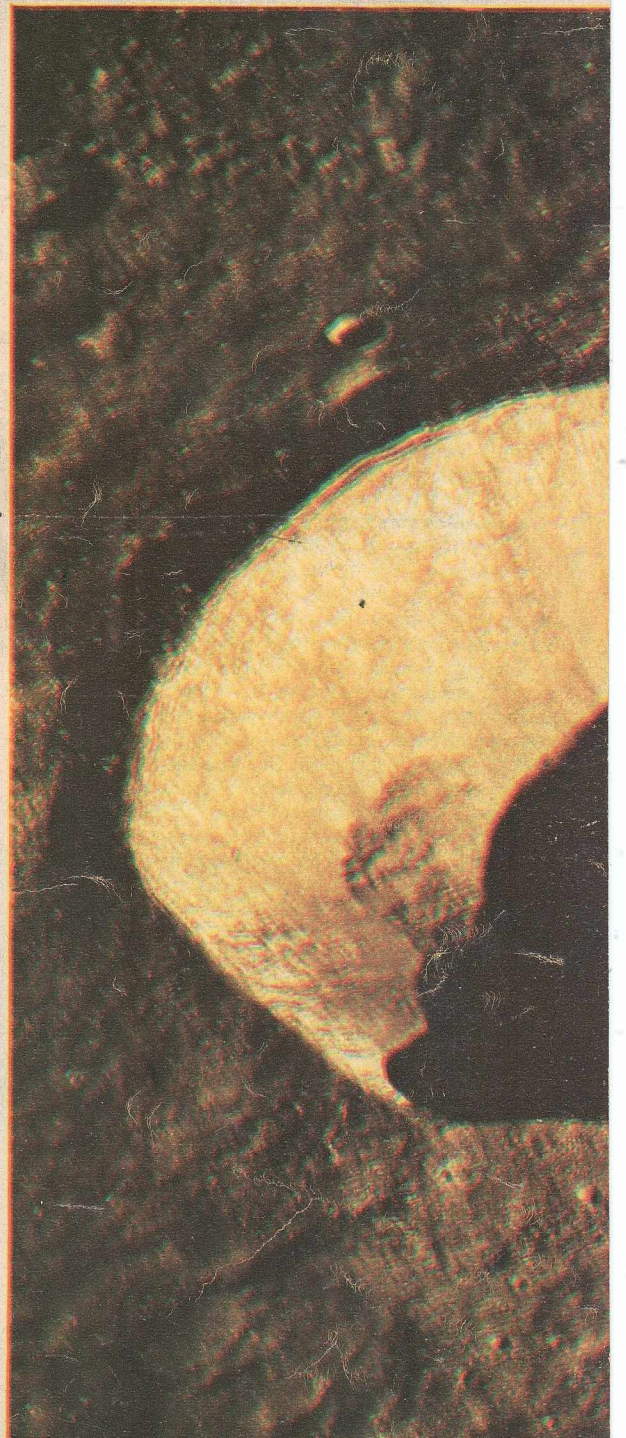
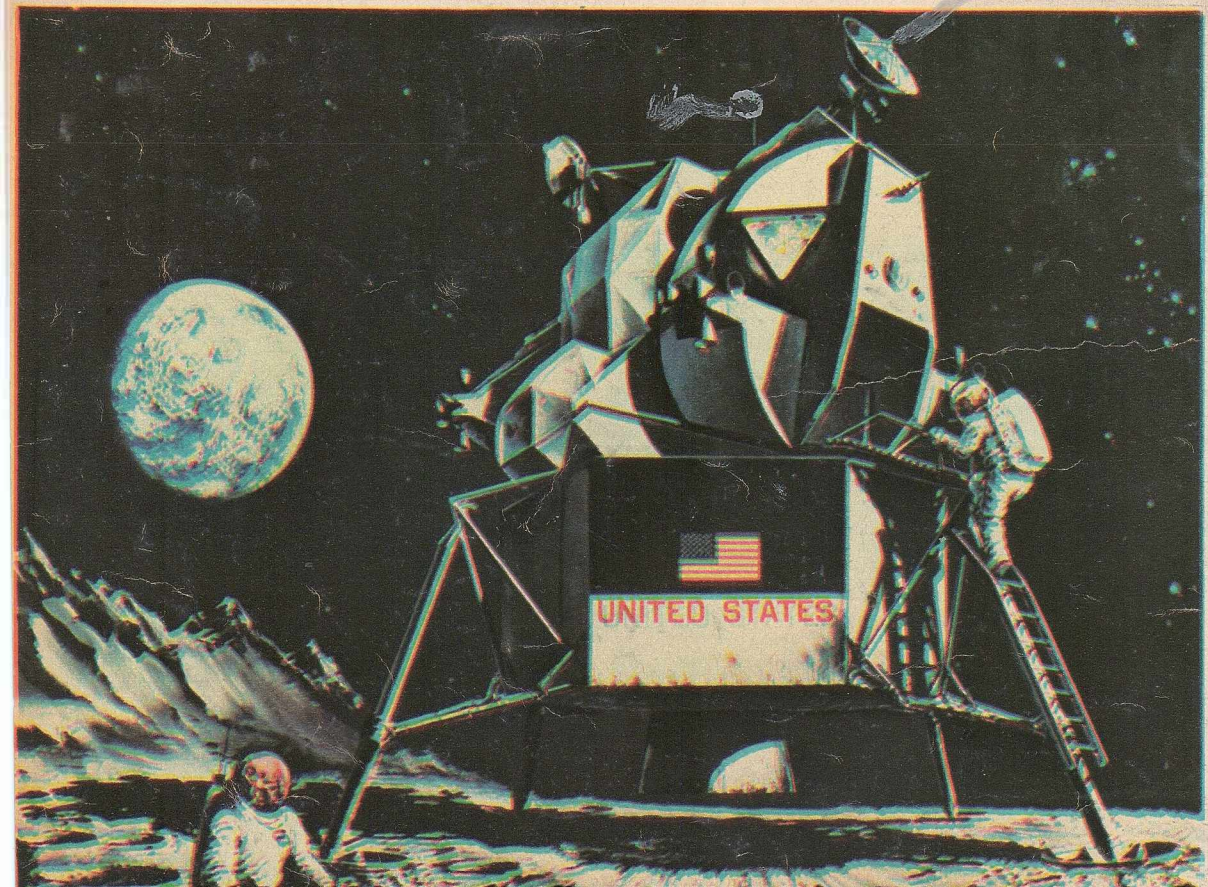
ÎN PAGINILE DE FAȚĂ PREZENTĂM DIFERITELE FAZE ALE DEBARCĂRII PRIMILOR OAMENI PELUNĂ — DACĂ TOTUL VA DECURGE CONFORM PLANULUI... PENTRU A DA O IMAGINE CÎT MAI VERIDICĂ AM FOLOSIT ȘI O FOTOGRAFIE EFECTUATĂ DE «APOLLO-10», MENITĂ TOCMAI SĂ PREFIGUREZE ALUNIZAREA.

◀ Misiunea «Luna» începe din acest moment: modulul lunar, cu Neil Armstrong și Edwin Aldrin la bord, s-a desprins de capsula «Apollo» și, dirijat de propriile sale motoare, se îndreaptă spre țintă. Marginea de siguranță a motoarelor este extrem de mică, orice defecțiune poate fi fatală.

▼ În zorii zilei de luni 21 iulie, 1969... Pământul pare atât de aproape, și totuși atât de departe...

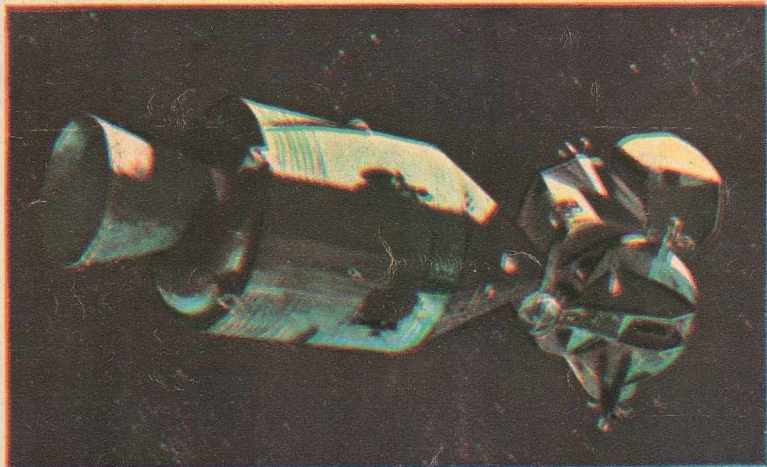
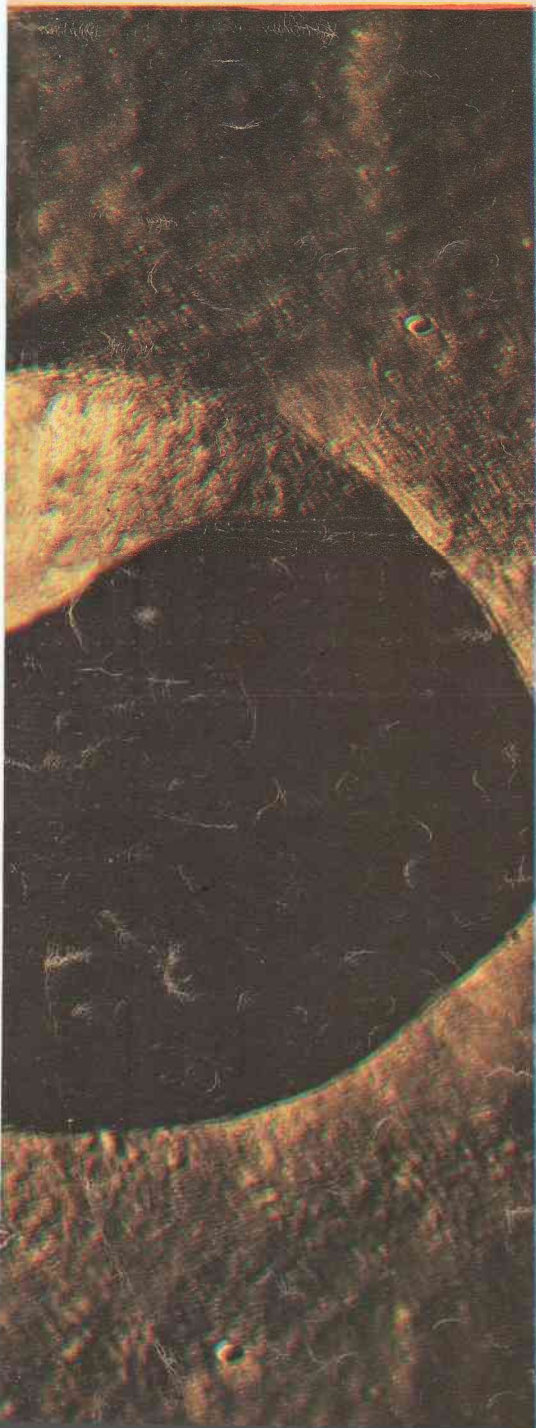
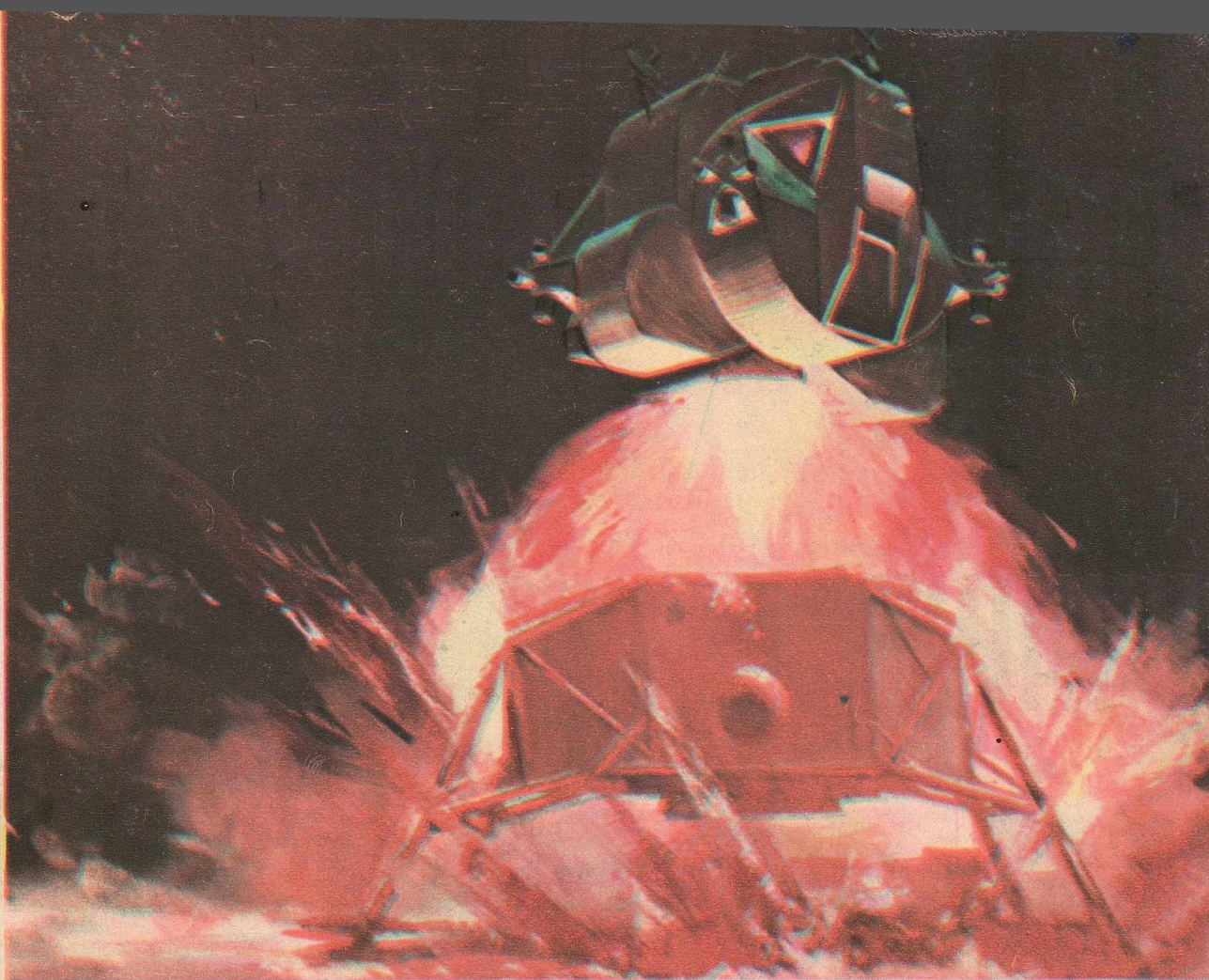
▶ «Păianjenul» se apropie vertiginos de Lună.

O MARE AVENTURĂ PĂMÎNTEANĂ

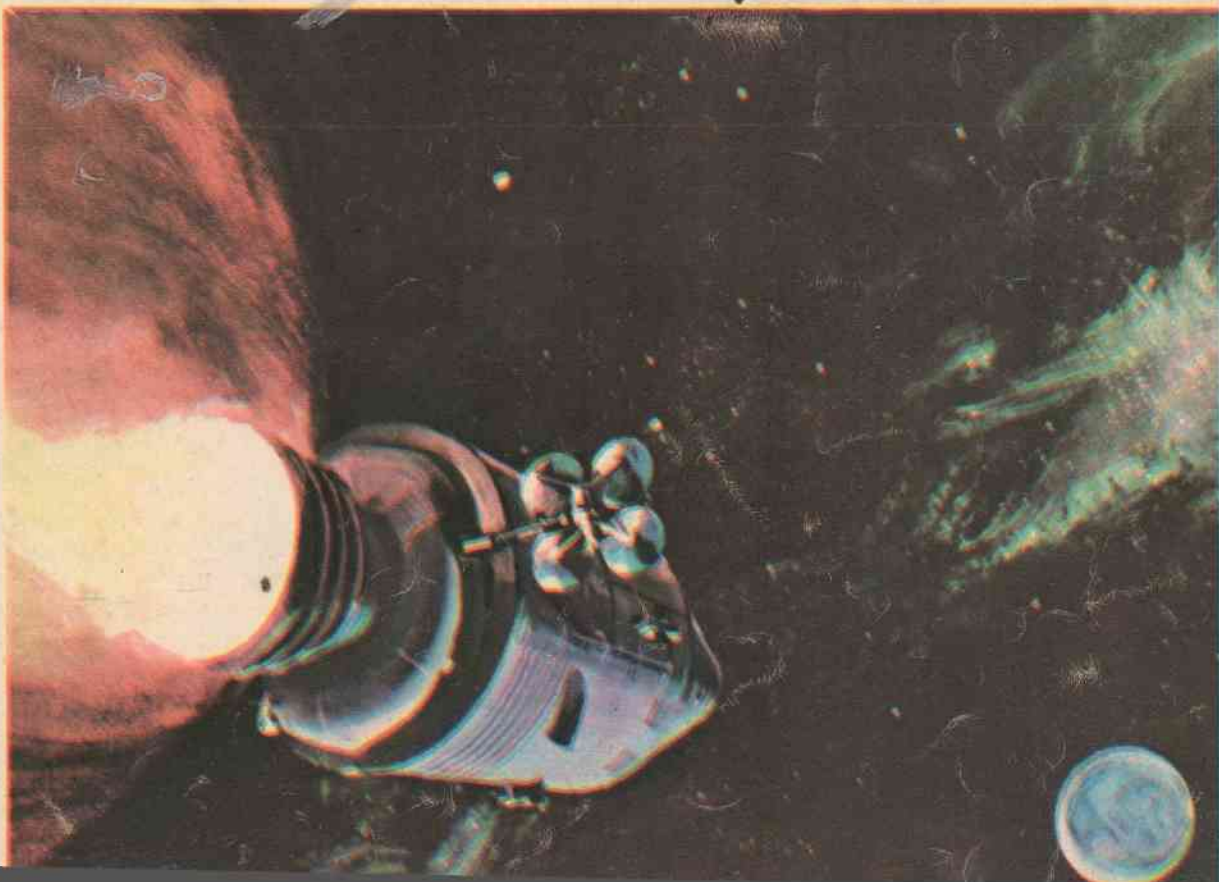
de L. NIȚESCU

Momentul cel mai dramatic al misiunii lunare: baza modulului, care conținea motorul utilizat la coborîre, devine platformă de lansare pentru partea superioară a modulului, unde se află Armstrong și Aldrin. Aceasta din urmă dispune de un motor propriu, care o dirijează spre orbita lunară pe care gravitează capsula «Apollo».

▲ Contact!

▼ Cei trei cosmonauți se îndreaptă spre casă, spre Pământ. Misiunea a fost îndeplinită...

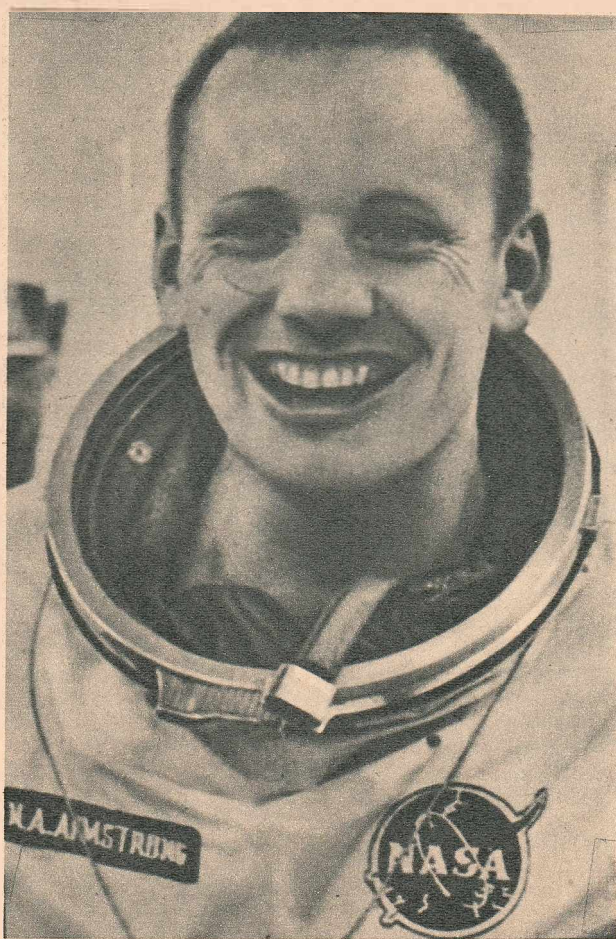

Marea aventură lunară se apropie de punctul ei culminant. Peste câteva zile, la Cape Kennedy va răsună din nou faimoasa «numărătoare inversă» care precede orice lansare în spațiu: 5... 4...3...2...1...0, și startul spre Lună va fi fapt îndeplinit. Va începe atunci o nouă mare aventură umană, științifică și, am spune chiar, filozofică.

Umană. Căci mai presus de orice alt considerent, în zilele care vor urma, gândurile noastre se vor îndrepta spre cei trei oameni pe umerii cărora apasă răspunderea neobișnuitei expediții. Știm, firește, că pentru ei lucrează infailibil cele 600 de creiere electronice de la centrul spațial din Houston. Știm că zborul este dirijat de pe Pământ de o armată de specialiști de cea mai înaltă calificare. Știm că totul a fost

«Sint puține riscuri pentru alunizare și întilnirea în spațiu (cu nava «Apollo»), dacă totul se va petrece cu bine, dar nimeni nu poate da garanții...» (Edwin «Buzz» Aldrin).

— Ce resimțiți la gândul că veți fi primul om care va pune piciorul pe Lună? — a fost întrebat Neil Armstrong. «Sper sincer — a răspuns el — că lumea înțelege că este vorba aci de o muncă de echipă. Alegerea celui care va pune primul piciorul pe Lună n-a depins decât de hazard. Eu am fost alesul, dar s-ar fi putut să fie un altul».

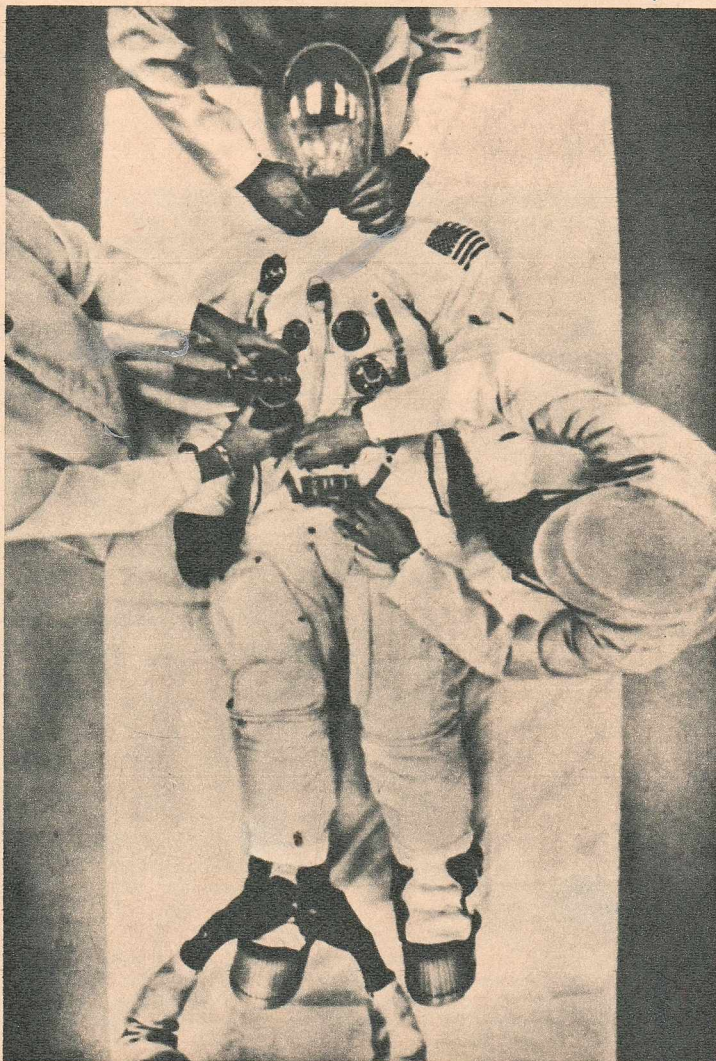
«În afara asigurării operațiilor de navigație, voi avea multe de făcut în cabina spațială în timpul absenței lui Neil și Buzz... Trebuie să fiu pregătit și pentru două eventualități: eșuarea operației de alunizare sau decolarea prematură de pe Lună» (Michael Collins).

LUNA- O MARE AVENTURĂ PĂMÎNTEANĂ

calculat și răscălnat, că zecile de miliarde de dolari investiți în operațiunea «Om pe Lună» au asigurat construirea celor mai ingenioase aparate, a celor mai rezistente materiale, a celor mai etc., etc. Dar știm de asemenea că de la cele dintii expediții pe care le va fi întreprins omul preistoric și pînă la cele de azi, efectuate cu ajutorul tehnicii celei mai perfecționate, nimeni și nimic nu a înlocuit ingeniozitatea, îndrăzneala, resursele individuale ale exploratorului. Din zorii umanității și pînă azi simbolul descoperitorului și cercetătorului de tărîmuri necunoscute, terestre și extraterestre, rămîi tu, «fiu de viță-naltă al lui Laerte./ prea iscusite meștere Ulise...» — omul care populează drumurile mării cu visele, cu speranțele, dar și cu temerile lui (recitiți interviul lui Neil Armstrong, publicat în numărul trecut în revista noastră: dincolo de îndrăzneala calmă are și el temeri, căci este om, nu mașină). Omul care învinge prin curaj, dar și prin raționament, prin istețime, prin încredere în propria sa forță.

La 16 iulie începe — sau mai bine zis se încununează — și o mare aventură științifică, minuțios pregătită de anterioarele expediții «Apollo» ca și de întregul efort de cercetare spațială întreprins de oamenii de știință din toată lumea după lansarea primului «sputnik». Șuvoiul cunoștințelor omenești este unic: Gagarin i-a deschis drumul lui Armstrong și nu se poate vorbi de «Apollo-11» și de modulul lunar fără a aminti de «Lunik-II», primul obiect terestru care a atins neprihănită Selene. Armstrong și Al-

«Presurizarea» — o operație delicată și de maximă importanță pentru asigurarea securității cosmonauților.

drin, la rîndul lor, vor deschide drumul altor cosmonauți, exploratori-savanți și cercetători, care vor întinde tot mai departe în sistemul solar antenele cunoașterii omenești. Și merită relevantă, în acest context, recenta declarație a cosmonautului sovietic Șatalov:

«Din punctul nostru de vedere — spunea el la al 28-lea Salon internațional de aeronautică de la Le Bourget — nu există competiție. Cucerirea spațiului nu-i o cursă. Noi am fixat un program a cărui orientare este utilitatea. Trebuie să obținem rezultate care să contribuie la satisfacerea trebuințelor omului. Acest program general se exprimă pe mai multe căi, care urmează fiecare propria sa dezvoltare, ce comporta fiecare o serie de etape». Șatalov și colegul său Eliseev au precizat aceste căi: pe de o parte, zborurile interplanetare și de explorare a sistemului solar, pe de altă parte, studierea Lunii; apoi, construirea unei stații orbitale permanente, locuite...

«Apollo-11», debarcarea primilor oameni pe Lună se înscrie astfel într-un vast program de perspectivă al «pămîntenilor» pentru cucerirea pașnică a sistemului solar în folosul științei. Se știe, de altfel, că, în lumina documentului adoptat în 1967 de Adunarea Generală a Națiunilor Unite, Luna nu va «aparține» nimănui, ci tuturor pămîntenilor, statutul ei juridic asemănîndu-se în multe privințe cu cel al Antarcticii, care a devenit un adevărat model de colaborare științifică internațională. Din acest punct de vedere, aventura lunară din zilele care vor urma este doar un început. Însă «aventura filozofică», ea în adevăr își găsește o încununare — ca să zicem așa, oficială — la 21 iulie 1969.

«Tovarășă familiară a oamenilor de-a lungul întregii lor istorii — scria Jean

(Continuare în pag. 30)

Mimul francez Marcel Marceau, apreciat pretutindeni pentru măiestria artei sale, a răspuns recent unei invitații primite din partea Academiei Filarmonice din Roma. Vi-l prezentăm pe reputatul artist într-unul din spectacolele susținute în fața publicului italian.

Singspiel îmbogățit cu elemente bufe pînă la tendința de feerie, «Flautul fermecat» este una dintre marile creații mozartiene. Lucrarea deține un autentic caracter umanist, o bogăție melodică și un colorit exuberant, sugerînd stilul polifonic al lui J.S. Bach, dar și tradiția cîntecului vienez. Și aici, ca și în celelalte opere, cîntecul solo anticipă apariția liedului romantic de mai târziu. Regizorul Filippo Sanjust și șeful de orchestră Christoph von Dohnanyi de la teatrul din Frankfurt pe Main au reușit să redea opereii atmosfera epocii mozartiene.

După ce Goland l-a înjunghiat pe Pelléas iar Mélisande a murit cu inima zdrobită de durere, îndrăgostiții se regăsesc în moarte... «Pelléas și Mélisande» operă compusă de C. Debussy după feeria simbolistă aparținînd lui M. Maeterlinck, i-a inspirat lui Schoenberg poemul simfonic cu același nume. Spectacolul — susținut la Landra de către Orchestra Halle condusă de Sir John Barbirolli — s-a bucurat de prezența în rolurile principale a renumiților balerini Margot Fonteyn (Mélisande) și Rudolf Nureiev (Pelléas).

La Riga, capitala R.S.S. Letone, au fost montate în premieră două piese aparținînd dramaturgului B. Brecht: «Cercul de cretă caucazian» (Teatrul rus) și «Mutter Courage» (Teatrul Comsomolului). În imagine, un aspect din reprezentația dată la Teatrul rus cu «Cercul de cretă caucazian», în regia lui A. Katz și L. Belavski. Respectînd indicațiile lui Brecht, regizorii au reușit să redea conținutul epic al piesei, suscitînd publicului teme însuflețite de discuții.

de Emanuel VALERIU

de H. DONA

REVENIRI

Este greu de generalizat caracterul revenirilor. Adeseori ele sînt însoțite de același parfum de altădată, îngăduindu-ne să retrăim aievea clipa trecută, parcă înfrumusețată în concentrația pe care i-o conferă retrospectiva. Alteori însă revenirile se însoțesc cu cortegiul trist al amintirilor ce se vor pierdute undeva, în uitarea atotmăduitoare...

În sport, revenirile sînt înscrise, de regulă, la capitolul dîntii al clipelor plăcute, rechemate de conștiința spre propria desfătare, iar tristețea lor pare să însemne doar regretul unei înfrîngerii, al ratării vreunei acțiuni ce-ar fi putut să reușească.

Și totuși, simt că ar mai fi încă multe de spus aci. Iată, de pildă, cazul unui fotbalist, să zicem, care revine la fosta sa echipă după unele peregrinări, mai mult sau mai puțin fructuoase, rîndînd-o într-o stare precară, poate chiar într-o categorie inferioară celei din trecut. Ce trebuie să simtă el, concetățenii săi din orașul ignorat cîteva sezoane? Dar antrenorul care, făcîndu-și (pentru a cîta oară?) bagajul, pornește, din nou, pe drumul jalonat chiar de el, nu prea cu mult timp în urmă, cu ce platoșă se poate acoperi spre a reuși să pară indiferent?

Dar nu acesta este traseul care mă tentează astăzi, ci altul, mult mai aproape de profesiunea cronicarului. Pentru breasla noastră, aceste reveniri sînt nu numai un obicei, ci și o obligație. Cînd uităm de ea, mai mult decît ne este îngăduit, faptele vii ale vieții ne-o reamintesc, producînd microseisme în planul conștiinței profesionale predispușe la amorteală...

Federația română de ciclism, după ce se avîntase în ideea promovării tinerelor elemente, lăsîndu-ne să credem că va rezista propriului său curaj, a cedat, lamentabil, în fața monstrului care se cheamă vedetism. Frămîntată de Indoiala alegerii celei mai reprezentative formații naționale, ea a decis (în prima fază) să dea credit deplin tinerilor din care alcătuiseră o echipă redutabilă, plină de prospețime, elan, forță și ambiție. Cîteam pe tabelul acestor valori nume mai puțin prestigioase: A. Sofronie, V. Selejan, V. Tudor, C. Grigore, N. Ciumeti, și nu le citeam pe ale altora, ornate cu gloriile trecute: G. Moiceanu, E. Rusu, V. Ziegler. Mai mult chiar: includerea lui E. Rusu printre invitații devenise incertă, consecință a unei inconstanțe vecine cu pierderea valorii însăși. Dar, în ultima clipă, ecranul obiectivității avea să se întoarcă în jurul unui ax: axul cultului vedetei. Mi-am reamintit atunci despre «Campionul tentacular» pe care îl prezentasem cititorilor rubricii noastre mai demult, dar fără a reuși, probabil, să fac ca ideea sa centrală să pătrundă și printre activiștii unor federații, ca cea de ciclism, de pildă. Am asistat, cu tristă stupeoare, cum prima garnitură a sportului cu pedale din țara noastră arăta ca acum 10 ani, deși cei care o compuneau nu mai erau, din păcate, aceiași.

Nu cred în rațiunile tactice invocate. Ele sînt puerile și minimalizate de încă o concesie făcută cultului vedetei: desemnarea lui N. Voicu drept antrenor al acestei formații fără perspectivă și nu al celei secundă, mai valoroasă și care avea să demonstreze, o dată în plus, ceea ce altora le apărea ca evident.

Revenind și la fotbal constat, cu o nouă tentă de regret, că și aci, într-o privință pe care o voi consemna, sugestiile revistei «Flacăra» n-ău fost primite ca oaspeți în sediile celor mai mari cluburi de ia noi. Începînd cu sfîrșitul competițiilor oficiale, marcat de finala Cupei României dintre Steaua și Dinamo București, reamintesc un moment de entuziasm al publicului, devenit penibil dar îndreptățit surză de comentarii negative: smulgerea tricourilor fotbalistilor de la Steaua (poate și ale celor de la Dinamo, în Inghesuiala care s-a produs atunci). Urit spectacol. Nimic de zis, în afară de faptul că nu l-am dori repetat. Asta nu va fi însă de ajuns. Se impun și unele măsuri; C.N.E.F.S. a preconizat cîteva, dar nu suficiente. Mi se pare absolut necesar ca și cluburile să întreprindă ceva. Ce anume? În primul rînd, aș dori ca ele să îndrăznească a-și pune o întrebare de pe poziția spectatorului pasionat de sport: de unde să-și procure acesta tricoul echipei favorite, cravata clubului, fotografia jucătorului preferat, insigna, ecusonul, fanionul cu care să-și împodobească panoplia sa de succese pașnice? De unde, tovarăși președinți (salariați) de cluburi? De unde, dragi activiști, dacă dv. continuați a nu le produce, ori le produceți în număr infim și la prețuri maxime? (Se pare că o ilustrată înfățișînd formația Rapid București costă 5 lei!) Oare «Steaua» va edita o carte postală ilustrată cu jucătorii grupați în jurul trofeului cucerit? Va fi poate în culori? Să-i criticăm cu asprimea convenită pe huligani, dar să dăm posibilități simpatizanților onești să-și satisfacă nevinovatele lor pasiuni la cel mai apropiat chiosc de ziare, la librării și în gări, la intrările pe stadioane. Poate că astfel numărul celor care vor invadea terenul va fi mai mic și cei ce o vor face totuși îi vor purta pe eroii lor pe brațe, fără a-i dezbrăca, în prealabil.

Sperăm să revenim cu plăcere, după un timp, nu prea îndelungat, asupra acestor sugestii spre a consemna metamorfoza lor de la ficțiune la realitate.

Ar trebui să începem și de astă dată prin a răspunde unor cititori care ni s-au adresat cu întrebări și propuneri.

Dar, poate, e mai bine ca întii să lămurim cîteva situații, nu îndeajuns de clare tuturor celor care ne scriu. Astfel, unii cititori ne critică pentru că, de pildă, fotografia unui artist a apărut și la noi, și în altă revistă, la un interval considerat insuficient de mare; alții ne transmit nouă nemulțumirile lor în legătură cu texte apărute în alte publicații; în sfîrșit, unii ne trimit sugestii adresate nu nouă, ci, să zicem, «Magazinului» sau revistelor «Femeia», «Cinema» etc. Desigur, între noi și celelalte publicații (nu numai ilustrate!) care apar în țara noastră există cele mai bune relații de prietenie și colaborare, toți cei care lucrăm în cadrul presei comuniste românești ne considerăm (și sîntem) tovarăși, uniți nu numai prin profesiunea comună, ci și prin faptul că slujim aceleași idealuri. Dar asta nu înseamnă că toate publicațiile — sau o parte dintre ele — sînt «o apă și un pămînt». Fiecare este un organism independent, care-și chibzuește singur ce are de făcut și cum poate satisface mai bine țelurile pentru care militează și cerințele cititorilor săi. De aceea, pot apărea și unele coincidențe tematice (firești, din moment ce ne inspirăm din aceeași realitate și ne adresăm unor «publicuri» apropiate sau asemănătoare), după cum se pot ivi și unele nepotriviri sau chiar puncte de vedere deosebite (de pildă, în aprecierea unei opere de artă sau a unui spectacol etc.). Aceste deosebiri și contradicții, care nu se referă, bineînțeles, la chestiunile majore, fundamentale ale existenței noastre socialiste, sînt firești într-o societate democratică în care discuțiile și confruntările de păreri constituie unul dintre instrumentele principale ale progresului. Deci, revenind la tema noastră, îi rugăm pe cititori să-și adreseze criticile la adresa altor reviste, direct publicațiilor respective.

În altă ordine de idei, am vrea să precizăm unele lucruri și pentru cei care ne roagă insistent să le răspundem la întrebări nu prin revistă, ci direct acasă. Înțelegem asemenea cereri atunci cînd ele reflectă convingerea cititorului că întrebarea sa are un caracter personal sau prea puțin important pentru ceilalți. Înțelegem — și respectăm — asemenea cereri chiar atunci cînd ele sînt dictate doar de timiditate. Înțelegem toate acestea și le aprobăm pentru că, în orice caz, nu dispunem aici nici de a zecea parte din spațiul necesar pentru a răspunde la toate scrisorile.

Nu înțelegem însă și nu putem fi de acord cu explicația cititoarei G.D. din Fălticeni, care ne cere să-i răspundem acasă pentru că nu obișnuiește să citească «Flacăra». Atunci, de ce ni se adresează? Fără bună-cuviință reciprocă nu se poate stabili un dialog.

Și nici fără onestitate. Doi cititori din Brăila, doritori să cîștige nu știu ce concurs (și, mai ales, premiile respective), ni se adresează nouă (fiecare separat) ca să le furnizăm, de-a gata, răspunsurile. Cum s-ar zice, avem de-a face (ca și altădată) cu amatori de cîștiguri nemuncite, cu doritori de a trage pe soară juriul concursului. Înutil să precizăm că nu vom sprijini niciodată asemenea tentative. Mai dureros este că unul dintre cei doi chilipirgii este invățător. Nu-i dăm numele, ca să nu se intristeze elevii dumisale, căroră, nu ne îndoim, le vorbește cu multă convingere despre calitățile morale ale omului nou, despre muncă, despre cinste, despre principii etc., etc., etc. Cititorul Davin Mircea din Adjud, jud. Vrancea, ne trimite trei ilustrații făcute de dumneasa la «Lucașfăruș» lui Eminescu. Am admirat migala cu care sînt confecționate și chiar o anumită exuberanță a unui decorativism neînfrînat. Din păcate — după părerea noastră — desenul e stîngaci, inspirația de un postromantism epigonic.

Un inginer din Timișoara (care-și dă numele și adresa) ne relatează într-o lungă scrisoare cum s-a destrămat foarte repede căsnicia dumisale. Autorul scrisorii este sincer îndurerat și nu se împacă cu situația creată: «avînd în vedere că eu, unul, nu doresc în principiu nici azi divorțul (nu pentru acest lucru m-am căsătorit, ci am rîvnit numai la fericirea tinerei noastre familii!), nutrînd încă sentimente pentru această ființă care a însemnat totul pentru mine...» Soluția pe care ne-o propune ni se pare însă puțin cam ciudată: să publicăm un articol în care să relatăm cazul pe larg și să mobilizăm cititorii pentru a lua atitudine împotriva soției care nu-l mai iubește (și, în plus, să publicăm portretul lui și al soției). În felul acesta, speră dumneasa, căsnicia se va reface și va porni pe drumul cel bun. Ne îndoim; n-am auzit încă niciodată ca intervenții administrative sau ale unor străini să contribuie la rezolvarea unor probleme intime, atît de delicate. Mai ales că nu sînt la mijloc — așa reiese din scrisoare — nici un fel de fapte infamante care să lezeze morală cîntă și legile și să justifice astfel o intervenție a opiniei publice (singurul fapt reprobabil este palma pe care inginerul a dat-o soției sale). Așa că trebuie să-l invităm pe corespondentul nostru să caute în el însuși forța morală necesară pentru a-și depăși greutățile și a-și recîștiga fericirea.

varietăți

TURF, CITRICE ȘI ZOOMORFIE...

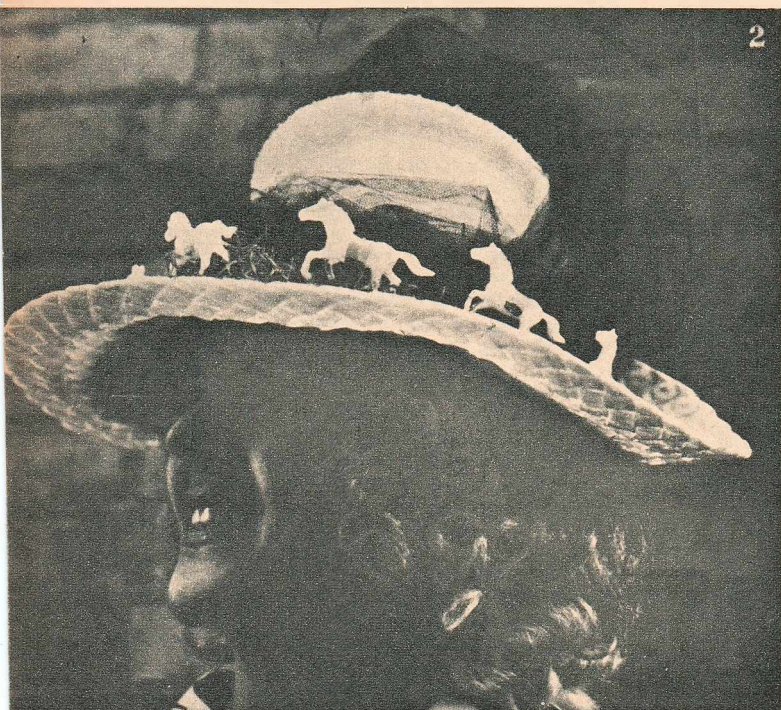
Cursele de cai de la Ascot (Marea Britanie) și-au dobândit celebritatea mai puțin prin pedigreeurile sau performanțele sportive ale patrupezilor de pe piste, cât prin excentricitatea bipezilor din tribune. Spre ilustrare — două modele de pălării «remarcate» în prima zi a actualei ediții: pălăria actriței Sue Gerard (foto 1), în chip de stelaj «Aprozar» (cu deosebirea că este bine aprovizionat cu fructe citrice); cel de-al doilea model (foto 2), aparținând doamnei Goolnik, este inspirat, după cum se vede, din motive zoomorfe specifice hipodromului.

CEL MAI CEAINIC...

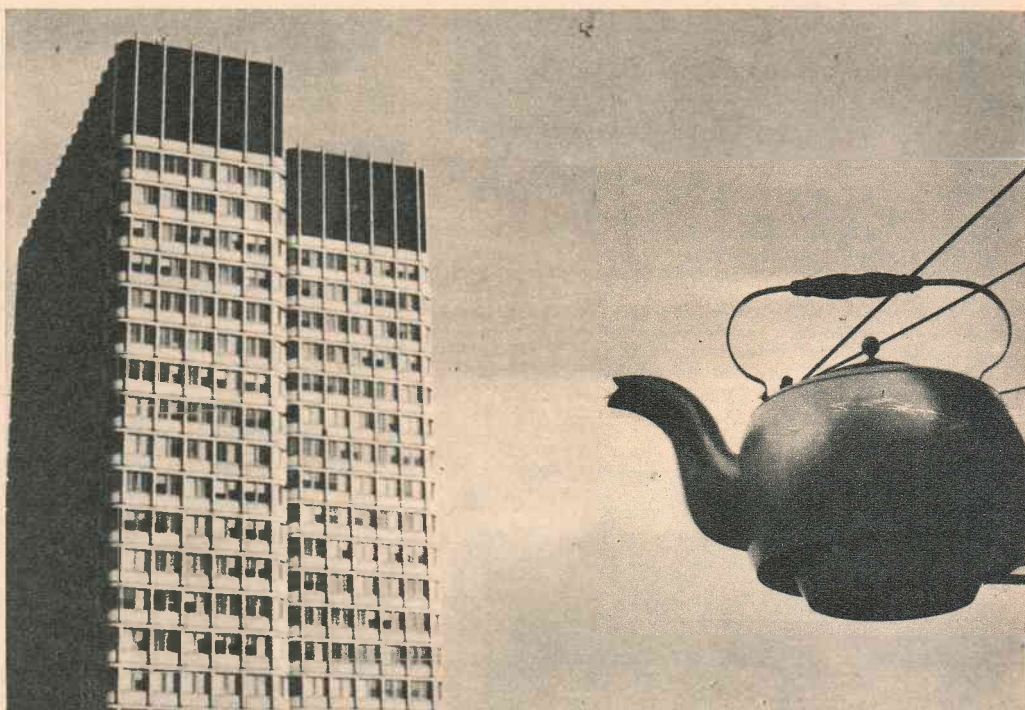
Căutările pentru «cel mai», «cea mai», n-au ajuns încă la capăt și nici nu sînt nădejdi că vor ajunge curînd. Orașul Boston din S.U.A. se laudă la ora aceasta că posedă cel mai mare... ceainic din lume. Capacitatea lui este de 227 de galoane, sau 1 031,9 litri. La ce servește? La reclamă, la ce altceva? Este așezat în fața unui restaurant al cărui patron speră că dintre sutele de gură-cască ai uriașului, măcar un procent, două, va trece și pragul localului.

1

2

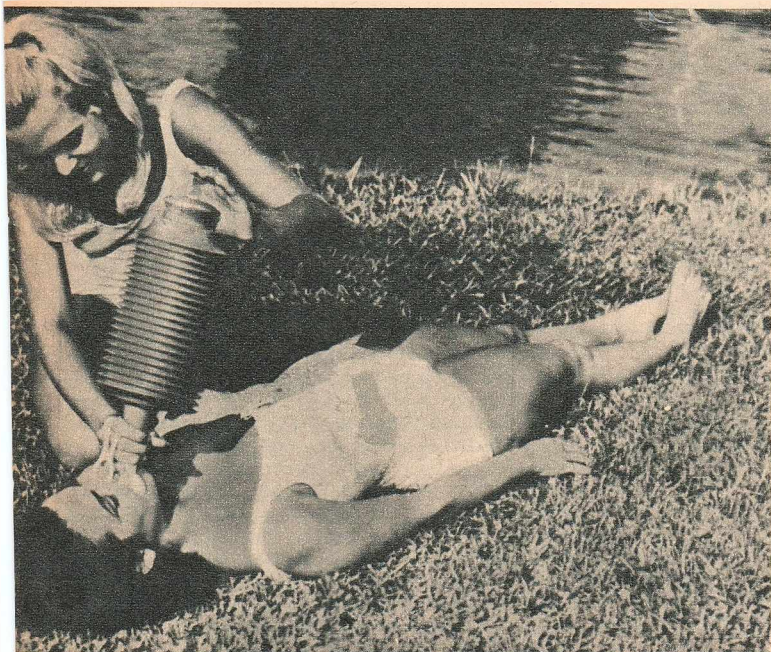

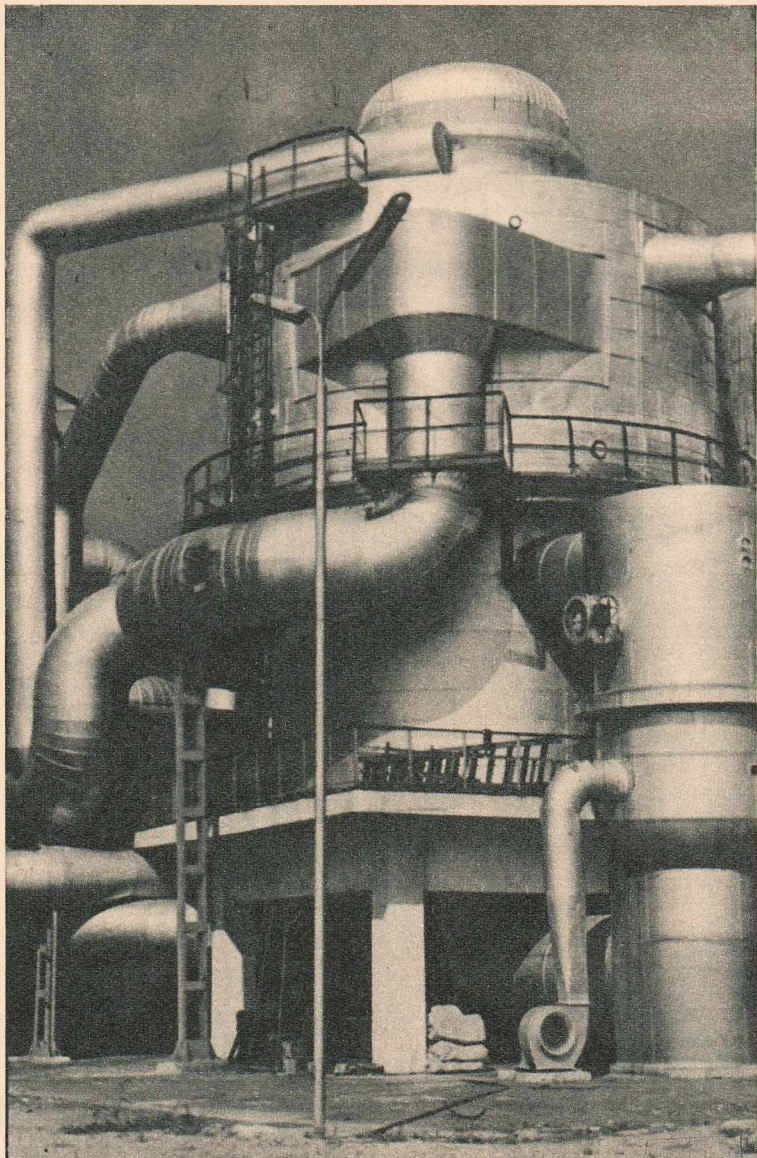
CÎND TEHNICA SE BAGĂ UNDE NU-I FIERBE OALA

Sub pretextul unor necesități de igienă, mijlocul de salvare de la înec denumit de francezi «la bouche à bouche» tinde să fie despuiat de orice urmă de romanticism. Ni se propune acum ca metoda apropierei gurii salvatorului de gura victimei pentru a-i insufla aer, o metodă deosebit de operativă și — de ce n-am recunoaște? — adesea dintre cele mai plăcute pentru cel ce ar scoate din valuri o femeie tînără, să fie înlocuită cu un aparat care să îndeplinească aceeași funcție, fără riscul de a transmite și ceva microbi.

UN TRAMVAI NUMIT CONȘTIINȚĂ

După 62 de ani de serviciu credincios, în slujba locuitorilor cartierului Shipuya din Tokyo, ultimul vagon al unei linii de tramvai își face călătoria de adio, înlocuit fiind de o proaspătă linie de metro. Cu conștiința datoriei împlinite, puțin melancolizat, dar nu lipsit de politețe, vagonul parcurge pentru ultima oară străzile orașului. E împodobit cu flori, iar prin ferestrele deschise (și nici o taxatoare nu protestează, ca în alte părți!) megafone puternice împrăștie cuvinte de mulțumire la adresa cetățenilor care, de-a lungul deceniilor, au folosit serviciile sale.

EDIFICIUL

DE LA POALELE GUTÎULUI

În peisajul montan al Țării de Sus, undeva, la marginea Băii Mari, reliefat pe un fundal de o rară frumusețe, își profilează dimensiunile surprinzătoare unul dintre principalele centre ale chimiei noastre metalurgice, obiectiv important în platforma industrială a Maramureșului.

Peste un an se împlinesc patru decenii de când aici, la poalele Gutîului, oamenii produc sulfat de zinc și de magneziu, pământ decolorant și acid clorsulfonic. Și nu numai atât. Instalațiile vechii platforme prelucrează o serie de săruri ale acidului sulfuric, bicromat de sodiu și tiosulfat de sodiu, precum și o parte dintre oxizii de plumb, cum ar fi miniu și litarga, folosiți ca pigmenți metalici în fabricarea vopselelor.

S-au scurs patru ani de când aici s-a dat în folosință noua platformă care cuprinde uzina de cupru, singura din țară producătoare a cuprului de convertizor, necesar fabricării cuprului electrolitic utilizat pe scară largă în industria electrotehnică. Un produs secundar, gazele rezultate din acest proces, este utilizat la fabricarea acidului sulfuric — produsul finit întrebuințându-se la prepararea îngrășămintelor destinate agriculturii.

Noul a pătruns aici vertiginos, modificând aproape structural tehnologia de fabricație a cuprului. Spre ilustrare: topirea în suspensie a concentratelor de cupru este un procedeu tehnic modern, pe care numai trei țări din lume îl folosesc: Finlanda, S.U.A., Japonia. Pe lângă producția superioară, acest sistem creează posibilitatea reducerii de trei ori a cheltuielilor față de tehnologiile clasice.

Produsele purtând inscripția «Combinatul chimico-metalurgic «Gheorghe Gheorghiu-Dej» — Baia Mare, România» se exportă în multe țări: Polonia, R.F. a Germaniei, Turcia, Iugoslavia, Anglia, Israel, Iran.

Combinatul bătămărean participă la producția chimico-metalurgică a țării cu importante cantități de produse chimice ale acestui sector, ceea ce, în lei, înseamnă aproape 2 miliarde.

Stăm de vorbă cu *Dumitru Leana*, inginer-șef al combinatului.

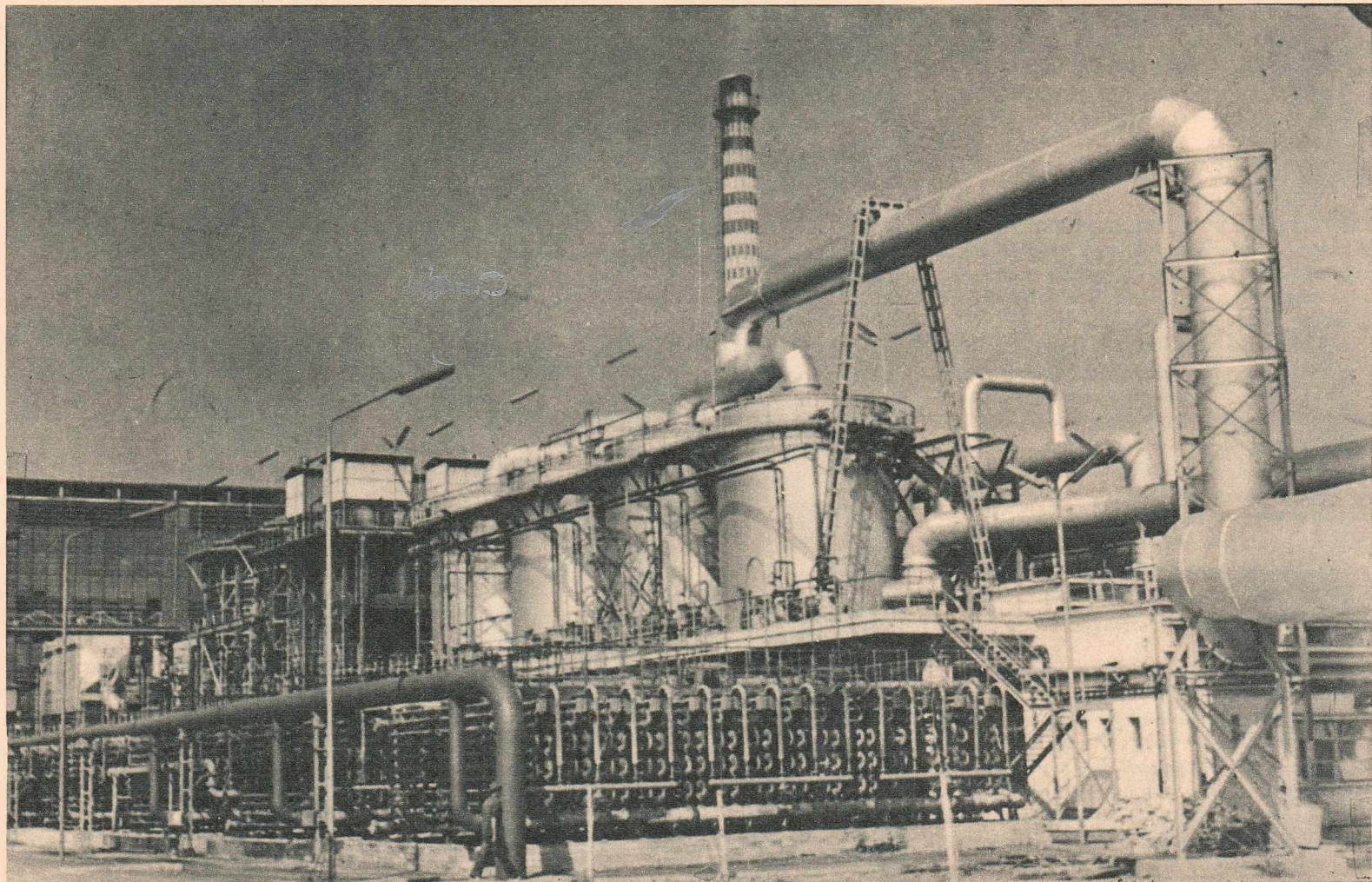
— V-am ruga să ne spuneți câteva cuvinte în legătură cu realizarea planului.

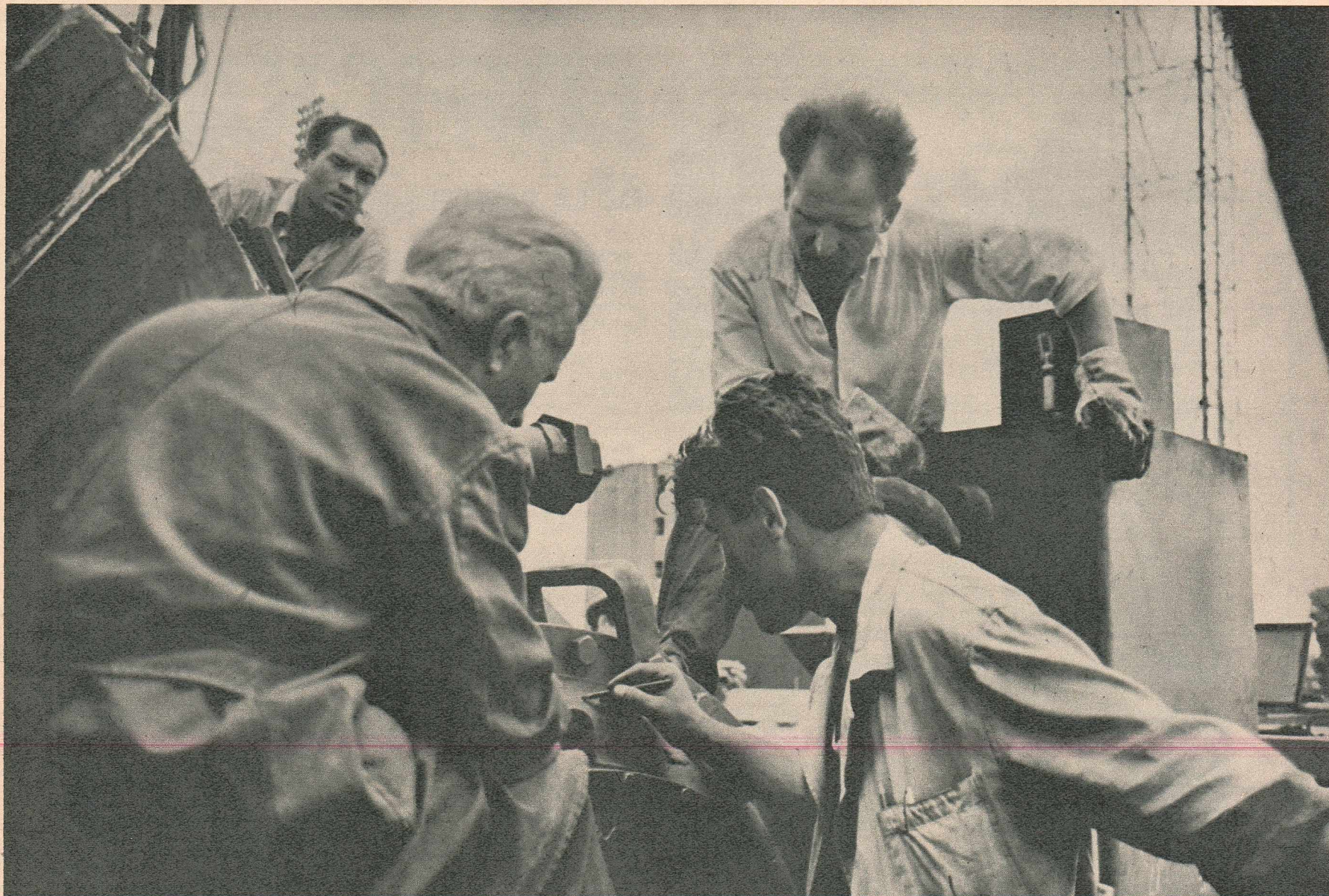
— Pe primele patru luni, planul a fost realizat în întregime, valoarea producției globale ridicându-se la 10 milioane lei. Aș vrea să specific că, în ciuda greutăților impuse de caracteristica compoziției chimice a concentratelor noastre, care ne-a obligat să modificăm instalațiile străine, înlăturând în acest fel dificultățile întâmpinate în procesul de fabricație, la noua uzină de cupru parametrii proiectați au fost realizați înainte de termen. Pentru că ni se oferă prilejul, aș dori să fac cunoscut cititorilor «FLĂCĂRII» faptul că instalația în care se fabrică oxizii de plumb este una dintre cele mai moderne din lume, calitatea produselor realizate aici putând concura alături de produsele celor mai mari firme din străinătate.

Instalațiile ultramoderne, oamenii posedând o înaltă calificare, sprijiniți de o eficientă cercetare științifică, sînt doar câteva dintre principalele suporturi care stau la baza succeselor cu care ne mîndrim.

Emil CIULEI

„FLACĂRA“—PUBLICITATE

DESPRE O VOCATIE DEVENITA certitudine

(Urmare din pag. 7)

tipurilor de rulmenți, și-au mărit considerabil capacitatea. Din 1950 începe dotarea uzinei cu mașini moderne, de mare randament. Apar strungurile universale, mașinile de frezat, rabotezele, strungurile Carusel. Prin anii 1960 se pun în funcțiune primele strunguri automate, cu lucru pe bază de program, instalațiile de controlat sudura cu ajutorul radiațiilor, în fine, strungurile semiautomate pentru filetat. Este epoca în care se afectează uzinei noi spații de producție, creându-se alte și alte secții. Uzina ploieșteană ajunge să numere peste 8 000 de salariați, numai grupul de ingineri și tehnicieni cifrându-se la 839. Era normal, mai mult, o obligație de onoare ca eforturilor depuse de către stat în vederea modernizării accelerate a uzinei să li se răspundă cu rezultate pe măsură.

Dau cuvântul din nou inginerului Ion Divo, o adevărată «cronică vie» a uzinei, omul care a participat în ultimul sfert de secol și mai bine la toate evenimentele mai importante de aici.

— Prin 1957 am realizat instalația de foraj la 3 200 m, denumită apoi 4 LD-150. Cu toții întâmpinam mari dificultăți în realizarea prototipului, deoarece asemenea instalații complexe nu se mai realizaseră la noi. Sonda era dotată cu aparatul pneumatic (altă noutate importantă!), pînă atunci manipularea unor astfel de agregate executându-se manual. Ei bine, cu toate că aveam convingerea că am făcut un lucru de calitate, cînd am hotărît să înălțăm sonda, pentru probe, n-am îndrăznit s-o facem cu ajutorul aparatului modern cu care era dotată. Am pus mîna pe

▲ Problema de montaj se cere rezolvată operativ. Sugestiile competente sosesc cu promptitudine...

◀ Nu știi dacă ați știut: se verifică și... dantura diferitelor roți de pompe (în cadrul secției mecanice I). Specialiști: ing. Constantin Petrescu împreună cu muncitorii Nicu Constantinescu și Atanase Enache.

▶ De maestrul Petre Ioniță am amintit în reportaj. Are oricînd ceva de împărtășit unuia mai tînăr.

vinciu și am înălțat-o în 4 ore, 4 ore cât 4 ani, dacă ceva n-ar fi rezistat, se putea întâmpla o nenorocire. Cred că eram în pragul unei crize de nervi în momentul când instalația a devenit complet verticală. Și când te gîndești că dacă-i puneam în funcțiune trolul propriu operația ar fi durat exact... 2 minute! Dar cu un prototip trebuie să ai răbdare și să fii cu ochii-n patru!

Experiența cîștigată de proiectanții, inginerii și tehnicienii ploieșteni începe să-și arate roadele. Rînd pe rînd sînt concepute iar apoi realizate instalații complexe de foraj ca: F-50 (pentru adîncimi de 1 200-1 500 m), 2 DH-75 A (1 800-2 000 m), C 4 LD-150 și F-200 (3 000-3 200 m), 3 DH-200 (4 000-5 000 m), 4 DH-315 (7 000 m), denumiri cam criptice, e drept, dar care găsesc rezonanțe la orice specialist din domeniul atît de vast al extracțiilor petroliere.

Dezvoltarea vertiginosă a uzinei ploieștene este intim legată de marele avînt al întregii ramuri de construcții de utilaj petrolier. Alte cîteva uzine completează armonios și diversifică extraordinar de mult producția noastră în acest domeniu: Uzina de utilaj petrolier-Tîrgoviște, Uzina mecanică-Cîmpina, Hidromecanica-Brașov, ca să le amintim doar pe cele mai importante. Institute de proiectări la București, Cîmpina și Ploiești asigură realizarea unor noi și mereu perfecționate utilaje. Instalații de foraj ca 3 DH-200 și 4 DH-315 au putut fi astfel concepute și realizate în timp record, avînd capacități de exploatare ce le situează pe primele locuri în lume.

Producem la ora actuală o mare și variată gamă de instalații de foraj și piese auxiliare care nu numai că asigură producția proprie, dar oferă mari posibilități pentru export. Mai mult de 60% din producția uzinei «1 Mai»-Ploiești călătorește în 24 de țări, situate pe 4 continente (Europa, Asia, Africa, America de Sud). Uzina de utilaj petrolier-Tîrgoviște și-a sporit producția în anul 1968, comparativ cu 1959, cu 277,5%, iar producția Uzinei mecanice din Cîmpina s-a triplat în aceeași perioadă de timp.

Oferim mașini de mare competitivitate, executăm la cererea beneficiarilor variante legate de condiții specifice de sol și climă, formăm în universitățile noastre sute de

tineri, veniți din toate colțurile lumii. Experții noștri colindă pămîntul, prospectînd, montînd sau dînd în exploatare sonde de fabricație românească... Dacă vom mai adăuga că în preajma celui de-al doilea război mondial România își satisfăcea din producția proprie numai 1% din totalul necesarului de mașini și utilaje petroliere (restul fiind, evident, importat), vom realiza cu adevărat drumul parcurs...

AMBASADORI — EI, INGINERII ȘI TEHNICIENII PLOIEȘTENI. SCRISORI DE ACREDITARE — SONDELE ȘI INSTALAȚIILE PETROLIERE REALIZATE DE DÎNȘII...

Din cei peste 8 000 de salariați ai uzinei «1 Mai»-Ploiești, mai bine de 700 au fost prin țări străine pentru a instala și pune în funcțiune utilajele realizate de întreprinderea lor. Calitatea muncii executate la uzina ploieșteană se verifică neîncetat. Comenzilor de livrare a unor instalații ca 2 DH, 4 LD, 3 DH, 4 DH-315 etc., a unor variate tipuri de pompe de noroi, preventivoare de erupție etc., li se adaugă solicitările de specialiști, demonstrînd încă o dată că locul al treilea deținut în lume de țara noastră în domeniul construcțiilor de utilaj petrolier, nu numai onorează, dar și obligă.

L-am cunoscut, printre alții, pe maestrul de montaj Petre Ioniță, ploieștean de loc, om care are 37 de ani petrecuți în uzină. A început ca ucenic, la (cum se numea pe atunci...) «Concordia». Nici o clipă nu s-a mulțumit cu meșteșugul «furat» acum nu știu cîți zeci de ani. Nici n-ar fi fost posibil. Munca în uzină evolua rapid, apăreau alte mașini, meseria se îmbogățea și completa de la o zi la alta. A urmat școala de maiștri împreună cu alte sute de muncitori și a reușit să țină pasul, mai mult, să stăpînească la perfecție o meserie care se află, după cum am spus, într-un continuu proces de diversificare și modernizare. În 1954 este primul muncitor ploieștean care pleacă peste hotare pentru a monta instalații de foraj. Povestește cu mult umor, cu o vivacitate și o promptitudine a replicilor, cînd e cazul, proprii, se pare, acestor locuri.

— Am ajuns mai întîi — unde credeți? — în pustii Gobi, la poalele munților Ci Le, care fac legătura cu lanțul Himalayei. Ne aflam la o altitudine de peste 2 600 metri. Eram o brigadă formată din 12 petroliști români. Am instalat și dat în exploatare 6 instalații de foraj de tip 5 D-3 200. Clima era aspră, vînturile tăioase, dune de nisip, cît vezi cu ochii. În timpul unei furtuni, țin minte, am văzut oameni purtați de vînt sute de metri... Diferențe enorme de temperatură de la zi la noapte. Dar a fost, pentru noi toți, o experiență unică aceste șase luni petrecute undeva la granița de nord-vest a Chinei, și pot afirma că ne-am achitat cum se cuvine de sarcini. Instalațiile noastre funcționau ireproșabil. Pe unde am mai fost? Țin minte că în R.D. Germană, pe malul Mării Baltice, am instalat un 4 DH-315, instalație de forat la 7 000 metri. Era acolo și inginerul Ion Divo. Instalația a fost montată și dată în exploatare pe timp de iarnă, pe un vînt puternic ca un uragan. Aveam apoi de-a face cu beneficiari dintre cei mai exigenți: muncitori și ingineri germani foarte pricepuți în probleme de tehnică, chiar dacă n-aveau încă experiența necesară în materie de instalații petroliere. Partenerul german a fost foarte mulțumit de munca noastră, dovadă că anul acesta ne-a mai comandat cîteva instalații...

Uzina ploieșteană dovedește, așadar, nu numai virtuți tehnice, ci și pedagogice, la fel de importante.

Medaliile de aur cîștigate de instalația de foraj 3 DH-200 la Leipzig în 1964 și 1967, ca și distincția similară obținută de o altă sondă, F-200, anul trecut la Brno atestă calitatea muncii și a celor care o execută, colectivul bătrînei dar continuu tinerei uzine «1 Mai».

UN EFORT MEREU ASCENDENT

Perspectivile dezvoltării uzinei ploieștene pentru anii viitori sînt foarte bune. În 1970 producția globală și marfă vor crește față de anul 1967 cu 50%, iar prețul de cost, ca urmare a unui complex de măsuri organizatorice, va fi cu 17% mai mic decît în 1965. Acțiunea de organizare științifică a producției și muncii se continuă cu și mai mare intensitate. Cîteva zeci de studii, dintre care o mare parte au și fost traduse în practică, asigură o mai rațională dezvoltare a procesului de producție, obținîndu-se astfel importante economii și beneficii. Mecanizarea preparării amestecului de formare la turnătoria de fontă precum și raționalizarea fluxului de fabricație din aceeași secție vor permite obținerea unui surplus de produse totalizînd 500 tone anual. Prin reorganizarea și containerizarea transporturilor interuzinale, ca și prin colectarea șpanului, se vor obține anual 1 400 000 lei economii. Măsurile preconizate de uzină sînt mult mai numeroase. Ele tind în totalitate să ridice producția și productivitatea muncii la cote tot mai înalte.

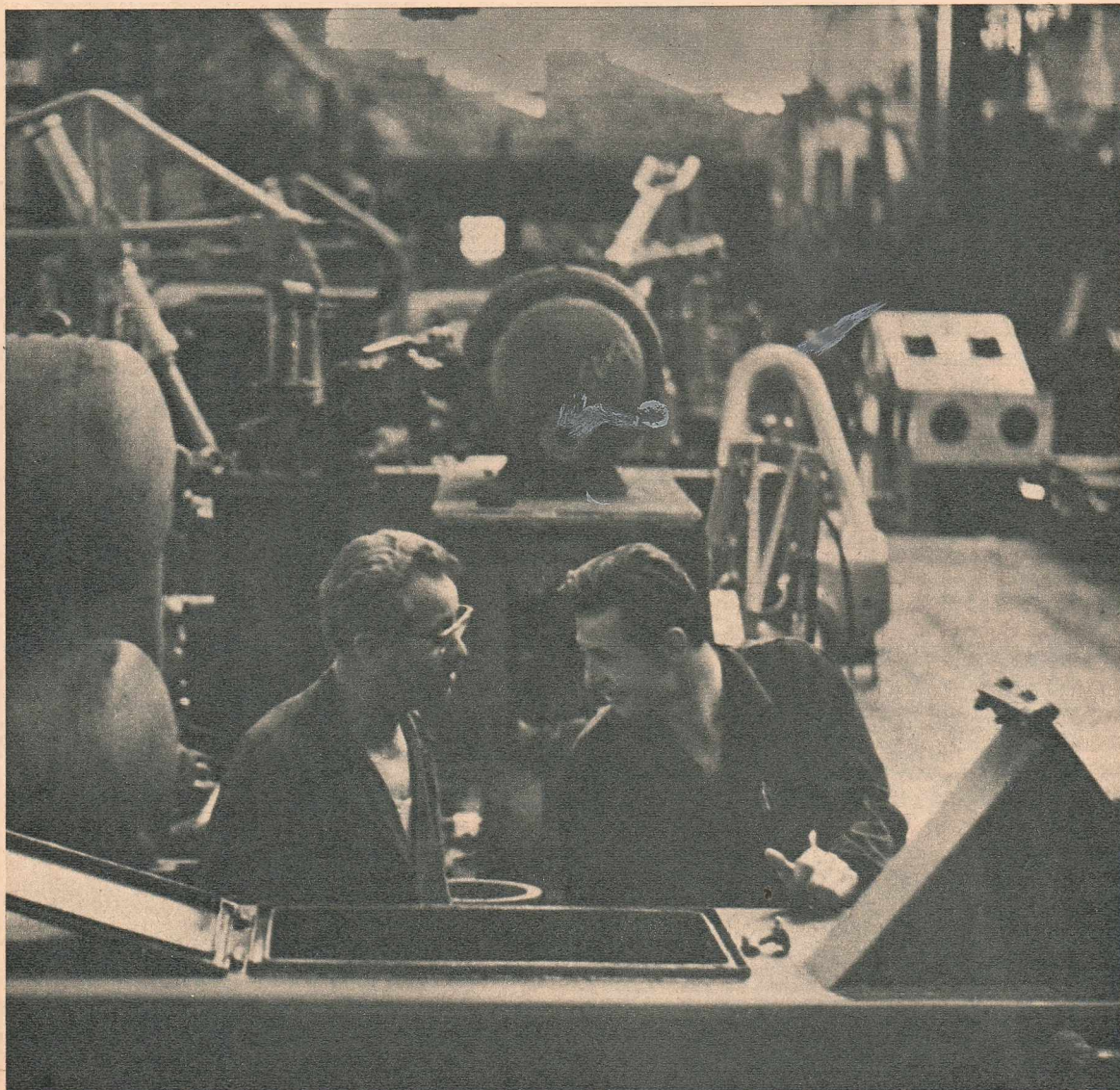
Apropierea Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român și sărbătorirea a 25 de ani de la eliberare, evenimente istorice în viața poporului nostru, găsesc în colectivul uzinei «1 Mai»-Ploiești rezonanțe adînci. Dezbătînd proiectul de Directive, muncitorii ploieșteni sînt ferm hotărîți să lucreze mai bine, cu și mai mare eficiență, pentru traducerea în viață a marilor sarcini ce le stau în față. Ele se concretizează în angajamente mobilizatoare, în hotărîrea miilor de muncitori, tehnicieni și ingineri de a fabrica instalații de o calitate mereu sporită. 20 400 000 lei la producția globală și 7 204 000 lei economii la prețul de cost, iată sintetizate în cifre semnificative aceste angajamente. Am discutat cu muncitorii din secția mecanică I. Cu toții și-au exprimat hotărîrea de a munci cu și mai mare elan pentru obținerea unor produse suplimentare și de o calitate superioară. Secția s-a angajat să predea peste plan două instalații de foraj F-200, două frîne hidromatice de 22 țoli, un geambac pentru instalația T-50 etc.

Comenzile la zi se execută în mod accelerat. La ora actuală, în diversele secții ale uzinei se execută sau se assemblează instalații și utilaje destinate Ungariei, R.D. Germane, R.P.D. Coreene, Cubei, Indiei, U.R.S.S., Poloniei, R.P. Chineze etc., etc.

...Din strungul lui Victor Pîrlogea, muncitor de elită din cadrul secției montaj, care în 32 de ani de meserie n-a dat un singur rebut, s-au născut și piesele componente ale sondelor prototip care vor reprezenta uzina «1 Mai» la viitoarea Expoziție a realizărilor economiei naționale.

*

Vocația mării întreprinderi ploieștene, vocația și destinația oamenilor săi se împlinesc...

JUCĂRII

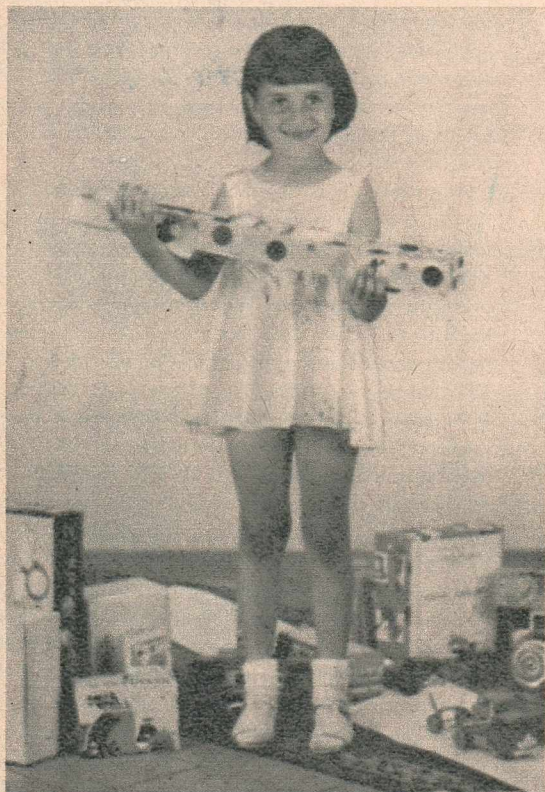
Dulciuri

CĂRȚI

**JO-
CU-
RI**

Îmbrăcăminte

**ÎN-
CĂL-
TĂ-
MIN-
TE**

**ȘI COPIII AU AFLĂT...
că la magazinele COOPERĂȚIEI DE CONSUM
se găsesc de toate pentru ei!**

PE ECRAN

DRAGOSTE LA LAS VEGAS

◀ Elvis Presley și Ann Margret (în fotografie) duc greul filmului: fac de toate — se aruncă în apă, participă la curse automobilistice și, mai ales, cîntă și dansează excelent.

Poate ați auzit de numele ei. Este partenera lui Belmondo dintr-un film de răsunet al unui cineast foarte cunoscut nouă din reviste și auzite: «La capătul puterilor», de Jean-Luc Godard. Actrița, americană de origine, a debutat în creația lui Otto Preminger «Sfinta Ioana», după care a urmat rolul din «Bonjour tristesse», adaptare a cărții ce a adus faimă Françoisei Sagan. În această ecranizare o vom vedea și noi, în curînd, pe micul ecran. După cîteva producții realizate în Europa, Jean Seberg (soția scriitorului Romain Gary) s-a reintors la Hollywood. Ultimul său film, «Pendulum», o poveste polițisto-sentimentală, poartă semnătura regizorului George Schaefer.

Foto
COLUMBIA
PICTURES

FACETI CUNOȘTINȚĂ CU...

JEAN SEBERG

tinerețe fără bătrînețe

UN FILM NU NUMAI PENTRU COPII -

ne spune Elisabeta BOSTAN

— După cîte știu, filmul «Tinerețe fără bătrînețe» continuă linia preocupărilor dv. de a face filme dedicate în special copiilor.

— Mai întîi aș vrea să fac o precizare: filmul meu se adresează în egală măsură și celor mici, și celor vîrstnici. Consider însă că noi, regizorii, i-am cam uitat pe micii noștri spectatori, față de care avem datorii serioase, îngrijorătoare chiar. Se cere mult în privința educației

lor, dar la un eventual bilanț al filmelor date pe piață special pentru ei se constată că nu au din ce se alimenta... nu mai vorbim de posibilitatea alegerii. Dezinteresul existent în cinematografie pentru lumea copiilor și credința mea că cei mici au nevoie de destindere m-au făcut să le dedic acest film în primul rînd lor.

— Titlul filmului dv. ne duce cu gîndul la basmul lui P. Ispirescu. Ce ne puteți spune în acest sens?

— Da, «Tinerețe fără bătrînețe» este o fantezie cinematografică realizată după o idee de Ispirescu, dar am mai folosit ca material de inspirație și alte basme populare românești, precum și culegeri de basme culte. Am vrut să fac un basm-basm, mergînd pe ideea omului care caută tinerețea, fără a intra însă în substratul basmului original. Toate peregrinările lui Făt-Frumos, un voinic obișnuit, născut într-o casă de țărani maramureșeni, se desfășoară într-o lume fantastică și totuși foarte apropiată

de lumea noastră populară. De fapt eroul meu va constata singur în final că ceea ce căuta el există de mult în tradițiile și obiceiurile noastre. Mai mult decît atît, în compoziția filmului am urmărit schema clasică a basmului popular românesc: cele trei întîmplări prin care trebuie să treacă Făt-Frumos pentru a ajunge la Împărăția tinereții fără bătrînețe și cele trei simboluri, caracteristice ale poporului nostru: spicul de aur al bunătații, mărul de aur al adevărului și cheia de aur a înțelepciunii.

— Și acum cîteva cuvinte despre concepția plastică a filmului...

— La baza cercetărilor noastre întreprinse în acest sens a stat fresca de la Voroneț din care m-am inspirat în realizarea costumelor și decorurilor. În mișcarea propriu-zisă a personajelor, în culoare, bineînțeles toate acestea cu stilizarea și fantezia cerute de basm. Am subliniat nota de dramatism prin culoare. Fiecare secvență are culoarea

ei, care merge de la pastel spre auriu; albul l-am utilizat pentru Împărăția tinereții, negrul-violet pentru Împărăția minciunii și diverse alte culori dominante în funcție de locurile unde evoluează eroii basmului. De asemenea, am acordat o mare atenție machiajului, deoarece avînd de-a face cu un basm lucrurile merg la extreme: totul este făcut cu o exagerare conștientă, personajele nu au un contur estompat, ci foarte tare, precis. Pentru aceeași Împărăție a minciunii am adaptat niște măști din Munții Vrancei pentru crearea negurii, a straniului. Mărturisesc însă că găsirea măștii fiecărui personaj, mască care să se integreze costumului și decorului, ne-a creat serioase probleme. În încheiere vreau să subliniez încă o dată faptul că am realizat acest film în special pentru micii mei prieteni, care vor fi fericiți să poată viziona un film la care să-și invite ei părinții...

Josefina IONESCU

„FLACĂRA“-PUBLICITATE

**FRUMOS,
REZISTENT,
COMOD,
IEFTIN,
cu un cuvânt:**

MODERN

Așa-i stă bine omului gospodar: vara să-și facă sanie, iarna — car...

Așa-i stă bine colectivului întreprinderii timișorene **MODERN**: în timp ce în magazine se vînd sandalele tip «litoral», în fabrică se lucrează de zor la definitivarea tehnologiei de fabricație a unor noi tipuri de cizme de iarnă pentru femei. Nu va trece multă vreme și în depozitele comerțului vor intra primele cantități din cizmulțele iernii viitoare, din piele și velur, în variate modele și culori pastel de o rară frumusețe. Pregătirile în vederea contractărilor pentru ultimul trimestru al anului în curs și primul trimestru al anului viitor sînt gata. E pregătită și colecția de produse-eșantioane, întocmită în vederea unor expoziții interne și de peste hotare.

Întreprinderea **MODERN** nu are nevoie de multe recoman-

dări. În rîndul cumpărătoarelor, amatoare de încălțăminte solidă, frumoasă, în pas cu vremea, produsele fabricii **MODERN** sînt binecunoscute. S-au impus prin gama variată a modelelor, linia modernă a calapoadelor, diversitatea și frumusețea culorilor. Înlucitorii de piele din care se confecționează încălțăminte pentru femei **MODERN** și-au verificat din plin însușirile deosebite, care asigură o încălțăminte comodă, rezistentă, estetică și ieftină.

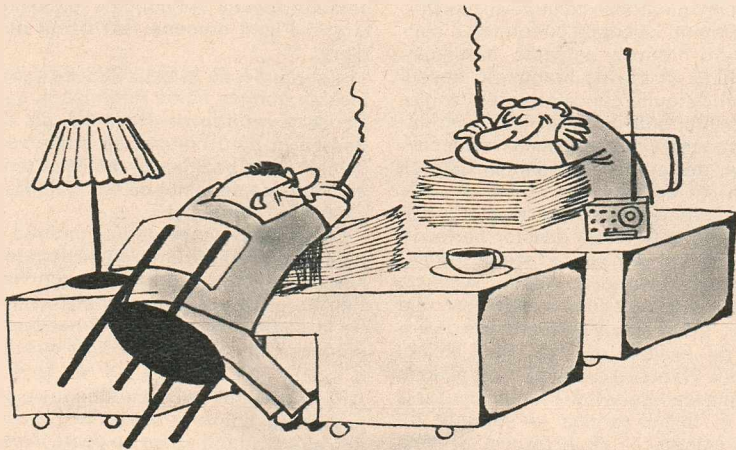
An de an, calitățile încălțăminte de femei **MODERN** le-au impus din ce în ce mai convingător și pe piața externă. La ora aceasta, 30 la sută din totalul producției anuale a fabricii ia calea exportului, absolvind cu succes severul și exigentul examen de admitere pe piața mondială a încălțăminte.

varietăți

UMOR

de V. TIMOC

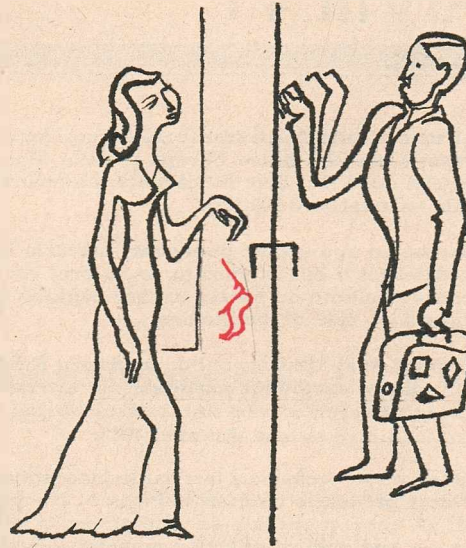
— Ce minunat va fi în concediul de odihnă!..

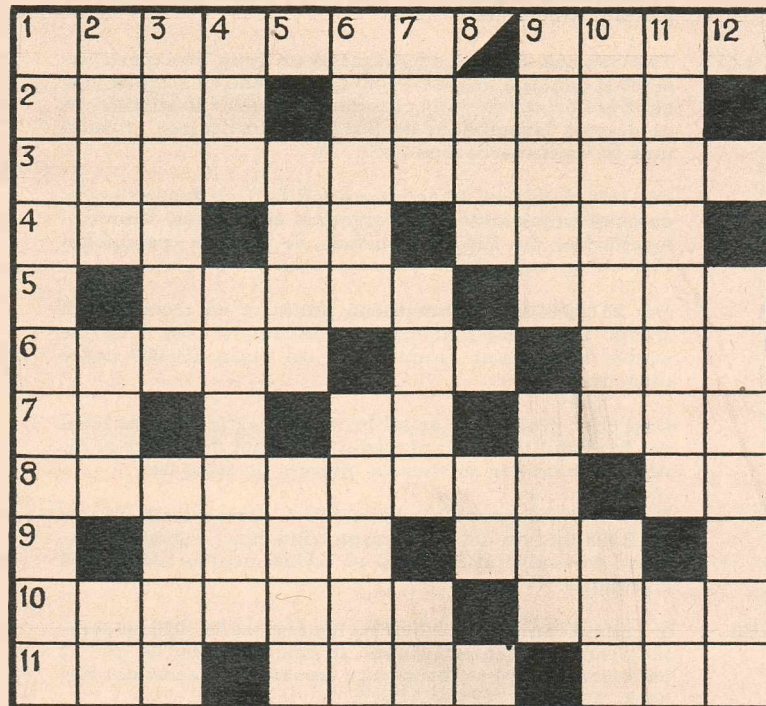
— Eu nu mai pot sta: am antrenament pentru meciul de miine!...

— Mai serviți o baterie?
— Fii serios, dom'le! Sintem în sesiune de examene...

SESAM, DESCHIDE-TE!

ORIZONTAL: 1) «Poarta divini-tății», orașul antic cu o sută de porți de aramă — Poartă... spori (bot.). 2) Presiune... la poartă — O suportă, mai greu sau mai ușor, ușorii. 3) După stihurile «La castel în poartă, oare cine bate?...» se poate recunoaște auto-rul. 4) Diminutiv de la Elena — în poartă! — Zeiță egipteană. 5) Au făurit la Toledo celebra «Poartă a soarelui» — Gen de transport. 6) Un joc cu boabe și cu porți — Particulă — lute și nu prea! 7) Portarul Arbore la început! — O poartă calul pe șale, mai jos de greabăn — ...purtat, tot noțiune de transport. 8) Surprins în fața porții noi — Noroi. 9) Aveau odinioară porți, azi nu mai au decît bariere (sing.) — Sare la șah. 10) Vestit muzeu în Leningrad — «La un... deschisă-i calea și s-apropie de cort/ Un bătrîn atît de simplu, după vorbă, după port» (Scrisoarea III de Eminescu). 11) Purtător de valoare — Poartă arc și săgeți — O poartă mai mică.

VERTICAL: 1) «Poarta primejdiei»,

denumirea sub care se cunoaște străim-toarea care unește Marea Roșie cu Oceanul Indian (3 cuv.). 2) Inel de corali, cu un lac interior, care comunică cu marea printr-o porțiță — Unități de timp — Mitologicul purtător de căldură și lumină. 3) Prinde poarta — Odinioară erau numiți direct de Poartă (sing.). 4) Aici — Mecanism la unele porți. 5) Poarta din zicala cu vițelul — Lipsită de transparentă. 6) Inter dreapta la fotbal — Preambul la formula magică de desferecare a porților. 7) Porțile nedumeririi — Asigură poarta — La joc! 8) Canat fără margini! — Rest de portic! 9) Teren cu porți — Poartă o singură roată. 10) «Poarta infernului» de A. Rodin — Element zoomorf în fața unor portaluri. 11) Mo-bilele ușii — Ministerul Sănătății. 12) Puterea care a creat «Sublima Poartă» de odinioară.

C. CERNAT

Dicționar: ASCA, ANTA.

Dezlegarea jocului LA BAIE, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) TRAMBULINA — S. 2) OAMENI — CASCA. 3) R — AS — TRIVIAL. 4) INRAMA — AA — BT. 5) DIA — A — B — LAIE. 6) ES — C — RAC — ENA. 7) INOTATOARE. 8) APARECE — RE — C. 9) P — VAPORAS — SL. 10) APELURI — IOLA. 11) RIT — SIIT — CIT. 12) INECAT — ARAPI.

SAPTE ZILE PE PĂMÎNT

- MOSCOVA** Constructorii autostrăzii transkazahstane Tianshan-Volga au depășit hotarul dintre Europa și Asia. Mari sectoare ale șoselei au și fost date în folosință. La terminare, magistrala va totaliza 3 000 km.
- PARIS** S-a lansat un nou suport publicitar. Librăria Saint-Germain-des-Près a pus în vânzare, la un preț convenabil, o colecție de volume de poezie în care paginile de versuri alternează cu cele de publicitate.
- BONN** Un comunicat al Ministerului de Interne al R.F.G. anunță că 10% dintre candidații partidului de extremă dreaptă N.P.D. la viitoarele alegeri sînt foști membri ai partidului nazist, 22 dintre ei încă din anul 1933.
- SEUL** Un fabricant de creioane a fost dat în judecată pentru a-și fi botezat produsele cu marca «Picasso». Nu pentru că a folosit un nume mare într-un scop minor, ci pentru că în Coreea de sud pînă și utilizarea numelui acestei personalități cu vederi progresiste este pedepsită cu șapte ani închisoare, ca «manifestare de simpatie față de comunism».
- NEW YORK** Controverse pe marginea contractului semnat în 1959, pentru 12 ani, între cei 55 cosmonauți în serviciul N.A.S.A. și revista «Life». Prin acest contract, revista și-a asigurat monopolul publicării interviurilor și declarațiilor cosmonauților americani.
- STOCKHOLM** Televiziunea suedeză a anunțat că un grup de experți suedezi și danezi a propus — pentru prevenirea accidentelor generate de aglomerația crescîndă a navelor în strîmtorile ce despart Danemarca de Suedia — instituirea sensului unic în strîmtorea Eresunn.
- BERLIN** Din 1949 și pînă azi, 21 comune din R.D.G. au devenit orașe, datorită importanței lor dezvoltări economice. Numărul locuitorilor din Eisenhüttenstadt, de pildă, a crescut din 1950 de aproape patru ori.
- BRASILIA** Din 25 000 000 copii brazilieni, jumătate nu frecventează școala. După cele mai modeste calcule, ar mai fi nevoie, pentru remedierea situației, de cel puțin 150 000 cadre didactice.
- TOKYO** Deși cifra produsului anual brut plasează Japonia pe locul doi în rîndul țărilor capitaliste, din punct de vedere al nivelului de trai ea se situează dincolo de locul 20.
- LONDRA** Pentru stimularea vânzărilor în S.U.A., firma «Rolls-Royce» lansează un nou model, corespunzînd exact normelor stabilite de Consiliul Național al S.U.A. pentru securitatea circulației.
- BRUXELLES** În centrul capitalei belgiene va lua naștere în 1976 un complex comercial internațional. În cele 8 clădiri de cîte 12 etaje urmează să se înființeze oameni de afaceri din Europa, America, Asia și Africa.
- ALGER** 1969 a fost declarat în Algeria «Anul turismului internațional». Guvernul a alocat în acest scop o sumă echivalentă cu 16 400 000 lire sterline. Hotelurile algeriene oferă turiștilor 16 000 locuri.

Prima deținătoare a titlului de «Miss Cehoslovacia» a fost aleasă — dintre 36 concurente prezente în saloanele hotelului Pupp din Karlovy Vary — în persoana tinerei Kristina Hanzalova, actriță a Teatrului din Presov (Slovacia de est). În vîrstă de 20 de ani, ea are înălțimea de 173 cm și măsurile principale: 89,5 — 59,5 — 90 cm. «Miss R.S. Cehoslovacă» va participa la concursul de la Londra pentru alegerea lui «Miss World».

JOCUL CU MINGEA

În legătură cu acțiunile pentru intrarea Angliei în Piata comună, pe scena diplomatică occidentală a început să se desfășoare un joc strîns și delicat, căruia un ziar francez îi dă numele «jocul cu mingea». Partizanii lărgirii Pieței comune au deschis jocul, afirmînd că o dată cu formarea noului guvern francez așteaptă modificări substanțiale în poziția Franței, în sensul înlăturării vetoului din calea cererii engleze. În primul său discurs, noul prim-ministru francez Chaban-Delmas a respins ofensiva, declarînd: «Noi sîntem gata să mergem atît de repede și atît de departe cît vor partenerii noștri să meargă». Cu alte cuvinte este rîndul acestor parteneri să arate cînd și cum vor să rezolve problemele ridicate de intrarea Angliei. Această «tactică centrală», cum o definește «Le Monde», se bazează pe concluzia, semnalată de același ziar, că, pînă acum, partenerii Franței s-au folosit cu plăcere de poziția categorică a Franței pentru a amîna ei înșiși sarcina — se pare nu tocmai plăcută — de a rezolva această problemă. Se afirmă că negociatorii francezi vor cere partenerilor lor să dovedească în practică dorința lor de a include

Anglia, definitivînd organizarea Pieței comune agricole, care, după cum se știe, avantajează Franța. În cercurile diplomatice franceze se consideră că numai pe această cale se poate întări comunitatea vest-europeană — condiție prealabilă a lărgirii Pieței comune fără riscul de a o dilua.

În cercurile de la Bruxelles se așteaptă însă ca mingea să fie retrimisă în terenul francez, cerîndu-se Parisului să dovedească în mod concret că a intervenit o schimbare în poziția sa — adică să renunțe să blocheze sistemul de vot majoritar din Consiliul ministerial.

La ora cînd scriem, jocul continuă și se pare că arbitrul va fi nevoit să acorde prelungirile necesare unui scor concludent. Pentru că, după părerea observatorilor de la sediul comisiei din Bruxelles, tendința aceasta a «sincronizării» mișcărilor, a legării oricărui pas ce se face spre Anglia de concesiile reciproce între partenerii Pieței comune, poate duce la asemenea ajustări încît să nu se poată în esență face nici o mișcare dincolo de Canalul Mineci.

Nicolae LUPU

MADRID: SEMNE DE ÎNTREBARE

De un an încoace, ori de cîte ori pe planul politicii interne sau externe spaniole se produce un eveniment mai mult sau mai puțin ieșit din comun, în cercurile politice madrilene începe imediat să se vehiculeze ideea unei remanieri a cabinetului franchist. Așa s-a întîmplat o dată cu reabordarea mult discutatei teme a succesiunii sau cu instaurarea — în martie — și mai apoi abrogarea — în aprilie — a «stării excepționale» asupra întregii Spanii. Dar zvonurile s-au dovedit a fi pînă acum simple zvonuri. Ceea ce nu le-a împiedicat însă să renască zilele acestea, o dată cu intrarea în faza acută a «crizei Gibraltarului» și cu încheierea negocierilor dintre Spania și Statele Unite privind statutul bazelor militare americane pe teritoriul spaniol.

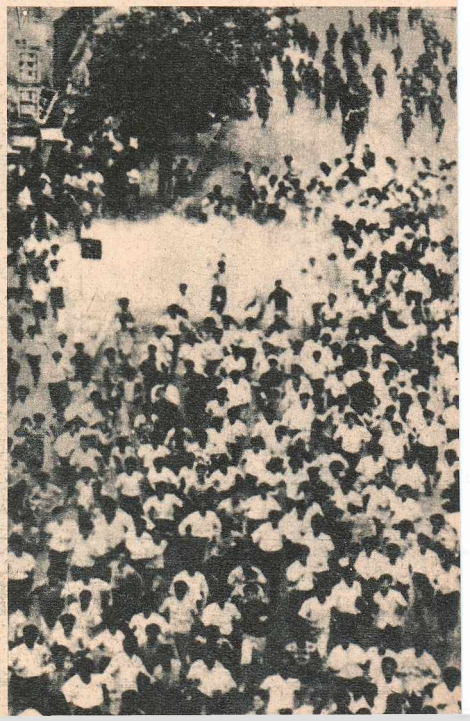
Modul în care au fost rezolvate sau mai degrabă abordate (de rezolvare nu poate fi vorba!) aceste două chestiuni, ambele de o excepțională importanță pentru Spania, este considerat de anumite cercuri ineficient. Căci deși, o dată cu întreruperea completă a legăturilor Spaniei cu «Stînca», colonia britanică s-a aflat — așa cum se sconta la Madrid — într-o serioasă dificultate economică, printre cei care au avut de suferit au fost și cei 4 800 de muncitori spanioli care nu se mai pot prezenta la locurile lor de muncă din domeniul britanic. Adăugată prelungirii, cu încă un an, a existenței bazelor militare americane în Spania, ca și seriei de probleme nerezolvate încă pe planul politicii interne, această criză a creat o stare de nemulțumire generală care pune sub semnul întrebării eficiența sistemului de lucru al guvernului de la Madrid. Iată de ce astăzi, mai mult ca oricînd, remanierarea pare inevitabilă. În cazul în care zvonurile vor fi confirmate (o oficialitate guvernamentală declară: «Noul cabinet ar putea fi anunțat chiar în luna iulie, înainte ca generalul Franco să părăsească Madridul pentru vacanța de vară»), se consideră că noul guvern va reprezenta mai mult decît o simplă schimbare de personalități: se va asista la o realiniere a forțelor de bază reprezentate în guvern. Modificările din sînul cabinetului madrilan vor aduce — se afirmă — o oarecare întărire a tehnocraților din organizația Opus

Dei, organizație ce are de pe acum patru miniștri în posturile cheie ale economiei spaniole.

O remanieră a cabinetului de la Madrid, cu implicațiile ei economice dar mai ales politice, ar da poate un răspuns, necomplet dar întrucîtva anticipat, la întrebarea: «După Franco, cine?»

Rodica DUMITRESCU

Intenția autorităților sud-coreene de a revizui actuala constituție, pentru a permite lui Pak Cijan Hi să fie ales pentru a treia oară în funcția de președinte al regimului din Coreea de sud a stîrnit un larg protest, concretizat în puternice demonstrații de la Seul, reprimare cu brutalitate de poliție.

Divorț politic italian

de Silviu BRUCAN

După o îndelungată perioadă de trământări sociale, Italia a intrat în ceea ce observatorii numesc «cea mai complexă criză politică de după război».

Interesant este faptul că, potrivit canoanelor keynesiene și statisticii societății consumului, Italia este trecută în rubrica țărilor prospere, cu un înalt indice de creștere economică, cu o monedă fermă și cu întreaga recuzită scenografică: multe mașini, multe frigider, televizoare etc. Și totuși — cum repeta cu încăpăținare Galilei — pământul, în speță o cizmă a lui, se mișcă.

Congresul partidului democrat-creștin și plenara C.C. al partidului socialist — cele două mari partide ale coaliției de centru-stînga care guvernează țara de mulți ani — s-au terminat în mod dramatic, primul printr-o accentuare a divergențelor dintre cele opt fracțiuni, a doua printr-o scindare răsunătoare care a dus la prăbușirea cabinetului Rumor. A apărut astfel mai explicit ca oricînd distanța netă care separă structura puterii de forțele sociale masive care mișcă lucrurile înainte și incapacitatea liderilor coaliției de a mai camufla această distanță prin formule de miraj politic.

Democrația creștină a ajuns la un impas mult mai semnificativ, și în definitiv mai greu de consecințe, decît criza socialistă, deoarece partidul democrat-creștin a dominat scena politică italiană în întreaga perioadă postbelică. Faimoasa «deschidere spre stînga», proclamată de acest partid la începutul anilor '60, n-a fost altceva decît o manevră de atenuare a contradicțiilor sociale ale Italiei prin niște reforme timide și de fațadă. Obținînd concursul social-democrației — sculă încercată și mereu dispusă la asemenea operațiuni — partidul democrat-creștin a socotit că chiar și reformele modeste promise de Aldo Moro reprezintă pași prea riscanți și a bătut pasul pe loc sub conducerea lui Rumor. Între timp, conflictele sociale s-au ascuțit, problemele nerezolvate s-au acumulat și — potrivit logicii politice — aripa de stînga s-a radicalizat. Chiar și sindicatele catolice la ultimul congres de la Torino au hotărît să rupă legăturile cu partidul democrat-creștin. De aceea, Aldo Moro s-a depășit pe sine, lansînd un atac

frontal împotriva conducerii majoritare Rumor-Piccoli-Colombo și preconizînd un program curajos de înlăturare a dezechilibrului economico-social dintre nordul și sudul Italiei, de intervenție activă a statului, de reformă a învățămîntului și de colaborare cu sindicatele în reglementarea revendicărilor muncitorești, iar pe plan extern o politică de «depășire a blocurilor» și de promovare a rolului țărilor mici și mijlocii. Pentru realizarea acestor obiective, Aldo Moro a mers pînă la a preconiza deschiderea unui dialog cu comuniștii — recunoaștere a incontestabilei realități politice a Italiei de azi, și anume că partidul comunist este exponentul noilor forțe sociale în ascensiune, al forțelor critice și contestatatoare care supun unui atac continuu și eficace actuala structură a puterii. Bineînțeles că o poziție atît de radicală nu putea cuceri majoritatea la congresul democrat-creștin, dar ea confirmă existența unei mase catolice de stînga care-și caută locul în politica italiană alături de forța determinantă a stîngii — partidul comunist. Nu este însă exclusă, desigur, nici reactivizarea aripii de dreapta a democrației creștine, înspăimîntată de această alunecare de teren care o lasă agățată în aer.

Cît îi privește pe socialiști, ei prezintă un anumit paralelism cu cei din Franța. Căutările înfrigate de combinații cu centrul burghez, cuplate cu refuzul de a face front cu comuniștii, s-au soldat cu pierderi electorale și o dezagregare politico-organizatorică, în care ambițiile liderilor socialiști de a intra sau rămîne în guvern apasă pe accelerator.

Pe scurt, este vorba de o criză politică și nu de o simplă și rutinieră criză de guvern. Chiar dacă resursele democrației creștine în materie de șefi de guvern s-au dovedit practic inepuizabile, desemnarea unui nou lider politic și înjghebaarea unui nou guvern nu rezolvă problema atîta timp cît baza lui politică rămîne atît de șubredă, iar distanța față de forțele sociale ascendente ale Italiei atît de mare.

MUTAȚII POLITICE SENEGALEZE?

Vara lui 1969 va fi, pentru Senegal, o «vară fierbinte»? Întrebarea este generată de evoluțiile din ultima vreme ale vieții politice senegaleze, care cunoaște o eferescență particulară. Sînt angajate în acest sens cele mai diverse cercuri ale opiniei publice ale țării. Cîteva exemple: se vorbește despre renunțarea la sistemul prezidențial în forma sa actuală, în sensul desemnării unui prim-ministru; a luat ființă un club politic — «Națiune și dezvoltare» — în care oameni politici, economiști, sociologi, înalți funcționari de stat (deci și reprezentanți ai autorităților) dezbate marile probleme ale dezvoltării țării, în perspectivă; continuă mișcările studențești ce revendică restructurarea vieții universitare (dar și a altor sectoare ale vieții publice). «Sîntem într-o perioadă de mutații» — se spune în aceste zile la Dakar. Nu este însă, aceasta, o constatare a cărei valabilitate se referă doar la acest an. Pentru că 1968 a cunoscut, la rîndul său, o «vară fierbinte» în Senegal. Acțiunile puternice ale sindicatelor și ale studențimii din luna mai-iunie ale anului trecut (ca și din perioada imediat următoare) au marcat cît se poate de concludent gravitatea problemelor cu care țara este confruntată în acest moment al dezvoltării ei. Iată cum rezuma situația, succint, un

ziarist african: «După ce a pierdut poziția sa privilegiată din Africa de vest (din vremea dominației coloniale, cînd Dakarul era capitala întregii Africi Occidentale Franceze — n.n.), Senegalul a suferit consecințele dezastruoase ale monoculturii și capriciile climatului. Capitalismul străin, încă puternic în țară, înăbușă dezvoltarea economiei naționale». Prezent în acele zile din mai-iunie în capitala senegaleză, mi-am putut da seama, de altfel, în modul cel mai concret, de atitudinea forțelor contestatatoare față de reprezentanții capitalului străin în Senegal (fiind chiar luat, pentru moment, în cursul unei demonstrații, drept unul dintre aceștia de către un grup de manifestanți și riscînd să fiu tratat în consecință...).

În aceste zile, studențimea se manifestă din nou cu vigoare în sprijinul revendicărilor formulate. Sindicatele, deocamdată, se mențin în expectativă, urmărind cu atenție transformările în structura politico-socială a țării, pe care regimul președintelui Senghor le-a anunțat. Oricum, modificarea ambianței interne, în sensul afirmării mai puternice a opțiunilor dezvoltării și progresului social al țării, se menține problema nr. 1 a Senegalului.

Corneliu VLAD

LA EST DE GOLFUL PERSIC

Dacă în urmă cu cîteva vreme bursele din marile metropole occidentale reflectau cu fidelitate — prin creșterea bruscă a cursurilor acțiunilor unor companii petroliere — interesul pentru descoperirea neașteptată a unor bogate zăcăminte în Alaska și zona arctică, iată că acum tot acest «barometru» economic vine să anunțe că «febra petrolului» a cuprins o nouă regiune. Este vorba de vasta zonă din sud-estul asiatic, pornind din Golful Siam și cuprinzînd apele de coastă ale peninsulei malayeziene și nenumăratele insule și insulele indoneziane. Iar faptul că, într-un răstimp foarte scurt, cursul acțiunilor acelor societăți care operează în această regiune a crescut la bursa din Wall-Street, de pildă, de mai bine de cinci ori, este revelator pentru importanța care se acordă acestui probabil cel mai impor-

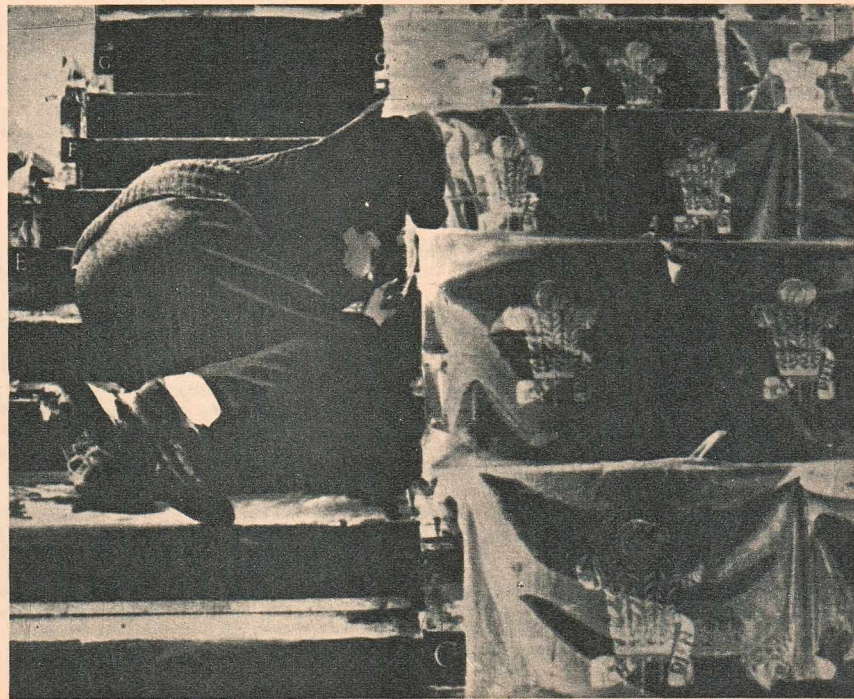
tant rezervor de petrol situat la est de Golful Persic. Dintre cele aproximativ 20 de societăți care au obținut concesiuni de explorare, mai importante sînt concernele internaționale Shell, Mobil Oil, Gulf Oil, Union Oil of California, British Petroleum, trei societăți japoneze, precum și compania italiană AGIP. Cartierul general al multora dintre acestea a fost stabilit la Singapore. Cercetările s-au îndreptat cu prioritate asupra zonei marine, experții apreciînd că sub fundul Mării Chinei de Sud se află un uriaș lac de țitei. De altfel, aceasta se încadrează în tendința generală actuală de a considera adîncurile mărilor drept o foarte mare sursă potențială de bogății — și în primul rînd petrolifere; dacă în prezent 300 milioane tone (16 la sută din producția mondială) sînt extrase din subsolul marin, se

presupune că acesta ar ascunde 12 miliarde tone — respectiv 12 la sută din rezervele mondiale. Cît privește respectiva regiune, speranțele pornesc de la zăcămintele micului sultanat Brunei, aflat sub protectorat britanic, unde se extrage petrol de 30 de ani — mai mult de o treime din cantitate fiind scoasă din adîncul mării. Îndeosebi atenția este îndreptată asupra Indoneziei — plasată în prezent pe locul 11 între țările producătoare de petrol din lume. Așa cum relatea ziarul elvețian «Die Tat», «la începutul anului curent exploratorii au fost electrizați de știrea că firma «Isapco-Sinclair» a descoperit în largul coastei insulei Java, la 120 km nord-est de Djakarta, un nou zăcămint foarte promițător». O serie de societăți japoneze întreprind prospectări în apele Javei și în largul coastelor Suma-

trei. Prezența japoneză activă este explicată prin distanța foarte redusă, fapt care ușurează sarcina îndestulării mașinii sale industriale însetate de petrol. În plus — și aceasta a atras aci și marile companii americane — țiteiul indonezian s-a dovedit a avea un conținut foarte scăzut de sulf (sub 0,2%), făcîndu-l ideal pentru marile metropole amenințate de poluarea atmosferei. La aceasta se adaugă și faptul, subliniat de «International Herald Tribune», că «tendențele de expropriere ale Administrației Sukarno nu mai sînt decît un ecou al trecutului. Guvernul președintelui Suharto și directorul general al companiei «Pertamina», Ibnu Sutowo, și-au îmbunătățit politica față de investițiile străine în petrol în ultimii doi ani».

I. CIOARĂ

Ceremonia investirii prințului Charles ca prinț al Țării Galilor — care semnifică proclamarea oficială a fiului cel mai mare al reginei Elisabeta — ca moștenitor al tronului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord — a prilejuit adoptarea unor măsuri extraordinare de securitate în localitatea Caernarvon. Aceasta cu atît mai mult cu cît au fost semnalate cîteva încercări de atentat puse la cale de separatiștii galezii, care sînt împotriva investirii unui englez ca prinț al Țării Galilor. În fotografie: cercetarea cu atenție a tribunelor la Caernarvon.

ARHIVĂ-FOTO

ÎN URMĂRIREA SOARELUI

Prima etapă. Un tânăr francez, în vîrstă de treizeci de ani, cunoscut în lumea sportivă ca un bun jucător de tenis, săvîrșește, în vara anului 1923, un miracol: străbate Atlanticul, de unul singur, cu o mică barcă, lungă de numai 11 metri. Durata parcursului Europa-America: 102 zile (25 aprilie—4 august). Aceasta a fost prima traversare, de unul singur, a marelui ocean, și peripețiile sale ne-au fost descrise de navigatorul amator într-o carte: «Singur străbătînd Atlanticul».

Etapă a doua. «Firescret», mica barcă devenită celebră o dată cu stăpînului ei, se aventurează în continuare, pe drumul început, în lupta cu pustiurile de apă. La 1 noiembrie 1924 pleacă din New York, pe linia imaginată de Gerbault, pentru realizarea înconjurului lumii — tot de unul singur. Fantastică aventură — 60 000 de km prin apele oceanelor Pacific, Indian și Atlantic — se termină cu bine la 27 iulie 1929, cînd navigatorul solitar sosește în portul Le Havre, unde-l așteaptă 50 000 de admiratori, 30 vapoare de escortă și peste 200 de bărci. O nouă carte consemnează frumusețea și dramatismul călătoriei: «În urmărirea soarelui». Din ea aflăm și primul drum pe care l-a făcut Alain Gerbault după ce a pus piciorul pe pămînt: s-a dus la Paris, unde a jucat tenis, într-o partidă din cadrul cupei Davis.

Ion MUNTEANU

CRONICA DE TREI SECADE

CLIPĂ...

Eu cred că una dintre cele mai privilegiate clipe ale vieții noastre pe pămînt e aceea cînd constatăm că poliștii devin tandri pînă la abuz, nerepresivi pînă la dulcегărie, față de semenii lor. Bogza se întreba, pe vremuri, cutremurat, de ce-l salută noapte de noapte sergentul din colțul străzii sale. De ce mă salută sergentul, de ce mă salută sergentul — se tînguia scriitorul, și în auzul meu acea jeluire a rămas pe viață ca dovada irefutabilă a muzicii la care poate ajunge sarcasmul — cînd vrea și are de ce. O, de ce mă salută sergentul, de ce, de ce — iată o melodie, un cîntec de dor al ironiei, rareori ajunsă aici, în preajma melopeii. Acum, poliștii elvețieni anunță categoric că sînt hotărîți să renunțe la bită. Dincolo, în Anglia, Scotland Yard-ul își bate capul — înduișător — cu îndrăgostii și șoferii.

...TAXI...

...Se știe ce rol joacă mașina, mai ales taxiul, în viața îndrăgostitorilor. Pe bancheta taxiului, ei au senzația că sînt bogați — adică fericiți, că străbat lumea fiind singuri și rapizi, că merg pînă la capătul lumii neștiuți decît de un singur

TOKYO

ITINERAR HIKKARI

Correspondență specială

de la Florea ȚIUU

Am parcurs de curînd ruta Tokyo-Osaka călătorind cu cel mai rapid tren din lume, Hikkarî. La dreapta liniei ferate, spre interiorul insulei, șirurile de dealuri se ridică în trepte pînă la orizont. În stînga — imensa întindere de apă a Pacificului, cînd mai aproape, cînd ceva mai departe. În acest peisaj, unde pămîntul se îngemănează cu marea, «trenul-proiectil» — cum îi spun japonezii — străbate cu circa 200 km pe oră dealurile și munții. Pe lingă natura ei pitorească și primitoare, Japonia dezvăluie și ritmul trepidant al unei societăți puternic industrializate. Această impresie nu te părăsește nici după ce ieși din capitală. Pe parcursul străbătut de Hikkarî pînă la Shizuoka, și se pare că te afli tot pe undeva prin apropiere de Tokyo. Nagoya, unde după 300 km trenul face prima oprire, este unul dintre cele mai mari orașe ale Japoniei și poate cel mai modern. Dar și mai departe, pînă la Kyoto și apoi Osaka și Kobe — orașe care, împreună cu Nagoya, Yokohama și Tokyo alcătuiesc, pe coasta Pacificului, centrele suprapopulate din regiunea centrală a Japoniei — localitățile se înșiruie ca niște mărgele într-o salbă extrem de bogată. Acest imens furnicar a ridicat problema organizării vastei regiuni dintre Tokyo și Osaka (530 km în linie dreaptă), în care trăiește cea mai mare parte a populației țării.

Astăzi — consideră experții — s-a ajuns într-un stadiu în care în viața cotidiană a orașelor japoneze, tinzînd spre o tot mai accentuată diversificare, trebuie făcută o distincție între fenomenul urban — cu aglomerarea de populație în limitele teritoriale ale orașului — și fenomenul urban ca activitate care depășește aceste limite. În aceste condiții, se caută soluții mai ales prin asigurarea unor posibilități rapide de deplasare de la un centru la altul. Migrația zilnică a oamenilor în această regiune atinge cifre enorme. Numai trenurile superexpres Hikkarî, care circulă în permanență din jumătate în jumătate de oră în ambele direcții, au transportat în ultimii trei ani un număr de călători mai mare ca întreaga populație a Japoniei. Fluxul este deosebit de intens între Tokyo și Osaka, unde în mod virtual orașele au depășit granițele lor fizice, alcătuint la un loc «un oraș de sferă regională», denumit «Tokaijō Megalopolis».

om — șoferul. Intimitatea pe roate vine din adîncul secolelor, de la idilele nebune în caleștile minunate, cu muschetari, cu lună în iazuri, cu bandiți onești, și de mai departe... În Anglia, respectul față de intimitate a mers pînă acolo încît între șofer și cei de pe banchetă s-a pus de mult un geam opac. Dar au apărut hoții care — după cum iar se știe — au folosit pe larg taxiul în activitățile lor.

...STAI!

...Șoferii au renunțat treptat la geamul opac, preferînd o sticlă tot mai transparentă. Apoi au obținut autorizație de a instala o oglindă retrovizoare, care să le permită a observa ce fac clienții de pe banchetă. Nu toți pasagerii sînt îndrăgostiți, dar nici toți îndrăgostiții nu și-au cumpărat Jaguar sau Simca personală. Îndrăgostiții, ca atare, protestează: oglinda și sticla transparentă le tulbură intimitatea în taxiuri. Scotland Yard-ul studiază problema și se ajunge la: geamul rămîne transparent, dar șoferii nu ău dreptul de a întoarce capul; retrovizorul va fi astfel instalat încît șoferul să nu poată privi mai jos de umerii celor plecați la capătul lumii. Se ajunge deci la un compromis — e maximum ce se poate obține cînd poliția face abuz de tandrețe. Dar clipa cînd detectivii și sergenții studiază nuanțat idilele tactile e prea frumoasă ca să nu-ți vină să-i spui precum Faust sau Jupin Titircă Inimă-Rea, în timpul rundurilor sale: «Stai!»

Radu COSAȘU

LUNA- O MARE AVENTURĂ PĂMÎNTEANĂ

(Urmare din pag. 18)

Rosch, directorul marelui observator Pic du Midi și profesor la Facultatea de științe din Paris — Luna este mai prietenoasă, fără îndoială, decît astrul zilei, deoarece este mai puțin impunătoare. Ideea pe care, de-a lungul timpului, oamenii și-au făcut-o despre ea a reflectat cu fidelitate meandrele progresului spiritului uman în înțelegerea lumii. Aproape că am putea caracteriza fiecare epocă prin atitudinea omului față de Lună în momentul respectiv».

Convingerea vechilor greci despre diferența fundamentală dintre Lună și celelalte corpuri cerești, pe de o parte, și Pămîntul nostru, pe de altă parte, se regăsește aidoma în mai toate vechile scrieri religioase și mitologice. Chiar dacă un Anaxagora, de pildă, a riscat să fie acuzat de impietate exprimînd o opinie contrarie, concepția teologică a dominat milenii de-a rîndul.

Din fericire, această concepție n-a putut împiedica acumularea de observații minuțioase, care au permis lui Hiparh din Rodos, primul «astronom complet» al istoriei, să descrie cu o remarcabilă exactitate mișcările astrului nopții pe bolta cerească (deși pleca de la premise greșite, geocentrice!). Și tot ei, pe baza studiului eclipselor lunare, a dedus valoarea distanței de la Pămînt la astrul nopții cu o precizie mai mult decît onorabilă, dacă o raportăm la sărăcia aparatului matematic

că doar 10 ani mai tîrziu Galilei, luneta sa în mînă, afirmă că nu există nici o deosebire între Pămînt și Lună «desființînd» astfel, în cîteva cuvînt cerul...

Fie-ne iertat ca, într-o asemenea companie ilustră, să menționăm și unele mele bunului Cyrano de Bergerac (care se pare că avea și unele cunoștințe științifice, nu numai pricepere scrise cească), amintind azi spirituala remanentă prima pagină a lucrării sale fantastice «Istorie comică a statelor și imperiilor din Lună»:

«În ceea ce mă privește eu cred că Luna este o lume ca a noastră, că Pămîntul îi servește drept Lună... poate chiar în acest moment cineva Lună își bate joc de un altul, și susține că globul nostru este o lume».

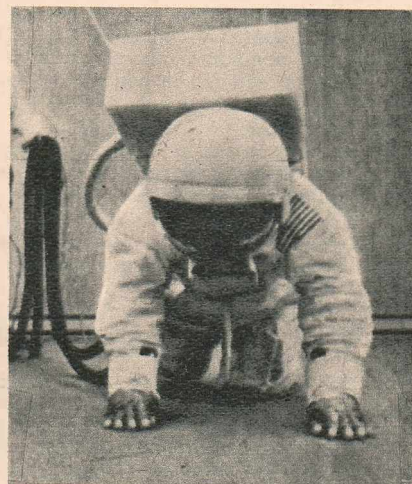
Observarea Lunii stă la baza unora dintre cele mai strălucite cuceriri spiritului uman: creația științifică lui Newton. Savantul însuși arată într-una dintre scrierile sale cum, în 1665, anul cînd în Anglia bîntuia «ciuma cea mare», a început să se gîndească la gravitație, «care se întinde pe toată orbata Lunii, și am comparat forțele necesare pentru a ține Luna pe orbită ei cu forțele de gravitație de la suprafața Pămîntului». Astfel lua naștere, în contemplarea Lunii de către un spirit genial, una dintre teoriile fundamentale ale științei.

De observațiile asupra Lunii este în modul cel mai intim legat avînd unei discipline cu profunde implicații ne referim la mecanica cerească, și dată cu ea pătrundem, din nou, în panteonul științei: Leibniz, D'Alembert, Laplace, Lagrange, Euler, Bessel, Gau Henri Poincaré...

Cît privește prezentul, inutil să stăruim liniem «datoria» cosmonauticii, a întregului complex de științe spațiale, față de Lună... O știe pînă și un copil de clasa întâi primară, și poate acesta este elementul cel mai uimitor și, în acel timp, cel mai încurajator al aventurii lunare. Ea dă noi dimensiuni pute omului asupra naturii, îi insuflă încrederea că «poate orice». «Dacă pînă la sfîrșitul veacului — remarcă profesorul Jean Rosch — un om va vizita Mars sau Venus, aceasta va fi o realizare prodigioasă, dar nimeni nu se va mira. Din moment ce obsesia seculară «om pe Lună» se va spulbera (și cine înădoiește că nu va fi așa?), tot ce urma va părea natural».

Fiește, ca în orice acțiune de asemenea anvergură și operațiunile «Om pe Lună» se poate izbi de neprevăzut. Pot interveni amînări în ultimă oră, surprize tehnice sau de altă natură, dar indiferent de rezultat misiunii neînfricaților cosmonauți pe «Apollo-11», căroră întreaga omenire urează «drum bun» și... «la revedere» — un fapt este cert: omul s-a «desprins din leagănul său multimilenar, Pămîntul».

Cînd ilustrul genovez care visa să găsească un nou continent dincolo de Africa a găsit, în sfîrșit, a putut spune cîntîi: il mondo è poco, Pămîntul este chiar așa de mare cum se crede. Poate azi mai mult ca oricînd trebuie să ne amintim de aceste cuvinte at de încărcate de semnificații, care evocă micimea Pămîntului și măreția geniului uman.

Aparatul de respirat pe Lună.

din vremea sa.

Luna ca măsură a cunoștințelor umane, a atitudinii omului față de lumea înconjurătoare — iată o idee fecundă care își găsește o pregnantă materializare la 10 ianuarie 1610. Este data cînd Galilei descoperă pe cer, cu ajutorul lunetei construite de el, anumite fenomene care confirmau teoria lui Copernic. Este data cînd Galilei, acest titan al epocii moderne — cercetînd munții lunari, cu virfurile lor luminate de soarele ce răsărea, în timp ce povîrnișurile și văile dimprejur pluteau încă în bezna nopții — își dă seama că Luna poate fi un Pămînt cu munți și cu văi, după cum Pămîntul poate fi un astru, un simplu corp ceresc ca alte mii și mii... Dar atunci de ce omul ar fi o apariție unică în univers? Giordano Bruno plătise cu viața, pe rug, în Campo dei Fiori, această idee «eretică», și iată

FLACĂRA-ALBUM

Marie-José Nat este binecunoscută spectatorilor noștri atât din «Jurnalul unei femei în alb» cât și din coproducția româno-franceză «Dacii», unde a interpretat rolul Meda.